

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Микитинецька сільська рада

Ганна Карась

Хорова родина «Первоцвіт»

*(до 130-річчя заснування
народного аматорського хору «Первоцвіт»)*

Монографія

Івано-Франківськ
Місто НВ
2020

УДК 784.1(091)(477.86-22Микитинці)

К 21

Автор: **Ганна Карась**

Рекомендовано до друку Вченою радою

Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 5 від 19 лютого 2020 р.)

Рецензенти:

Бенч Ольга Григорівна — заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор, ректор Київської Академії мистецтв;

Дутчак Віолетта Григорівна — доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

Радик Дмитро Васильович — заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри хорового диригування Національної музичної академії імені П. І. Чайковського, голова Асоціації діячів музичної освіти і виховання Національної Всеукраїнської музичної спілки.

Карась Г. В.

К 21 Хорова родина «Первоцвіт» (до 130-річчя заснування народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому села Микитинці): монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2020. 288 с.: іл.

ISBN 978-966-428-706-4

Видання присвячене 130-річчю заснування одного із найстаріших колективів України — народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому села Микитинці Івано-Франківської міської ради.

Монографія презентує історичний творчий шлях цього непересічного колективу, роль його керівників у поступі хору, проаналізовано його концертну діяльність, репертуар.

Книга ілюстрована багаточисельними світлинами, що дають змогу побачити не тільки географію творчих поїздок і досягнень колективу, а й відчутти неповторну ауру співаків. Видання рекомендоване для використання у навчальних програмах фахових дисциплін спеціальності «Музичне мистецтво» вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації.

УДК 784.1(091)(477.86-22Микитинці)

Шановні друзі!

Виповнюється 130 років з часу заснування одного з найстаріших колективів України — народного аматорського хору «Первоцвіт» нашого славного села Микитинці.

Становлення хору відбувалося на переломі XIX–XX століть ще за часів Австро-Угорської імперії. Упродовж минулого століття колектив як органічна частинка нашого села долав незгоди Першої й Другої світових воєн, відчув усі принади життя в складі чужих імперій чи країн.

Та обставина, що хор працює безперервно такий тривалий час, свідчить про духовну єдність жителів села, яка тримається на християнській вірі, любові до рідної пісні її учасників, самовідданій праці всіх її керівників.

З року в рік ця хорова родина об'єднує не тільки співаків-учасників, а й усіх жителів села, які приходять на виступи нашого чудового колективу. Жодне вагоме свято в Микитинцях не обходиться без виступу «Первоцвіту», який дарує неповторні емоції, духовно звеличує українську націю.

Горджуся, що і я був учасником хору «Первоцвіт» у час утвердження незалежності України, що впродовж останніх років можу підтримувати колектив фінансово, забезпечуючи його учасників новими костюмами, відрядженнями, преміями й відзнаками.

З ювілеєм, дорогий «Первоцвіте»! Нехай пісні учасників хору лунають на прославу Всевишнього, України і нашого рідного села!

Михайло Сішук,
Микитинецький сілький голова

*А пісня — це душа.
З усіх потреб потреба.
Лиш пісня в серці ширить межі неба.
На крилах сонце сяйво їй лиша.
Чим глибша пісня, тим ясніш душа.*

Іван Драч

Захоплююся нашим «Первоцвітом», захоплююся його історією, де були випробування війнами, переслідуваннями та заборонами. Щиро подивований духу тих людей, які заснували, диригували, керували хором та співали, попри небезпеки, патріотичних пісень. Дуже мені імponує потреба учасників хору плекати рідне, красиве, плекати радість та естетику. Захоплений професіоналізмом хору, котрий неодноразово посідав призові місця на конкурсах та фестивалях найвищого рівня. А це велика та сумлінна праця.

Хор «Первоцвіт» — наша гордість. Він творить славу Микитинцям як на рідному Прикарпатті у різних близьких та віддалених місцях, так, і у столиці держави та інших куточках України.

У хорі співає і співала моя родина ще з діда-прадіда. А з розповідей стрийка Василя зі стрийною Орисею чув багато веселих і сумних історій про творців, учасників, диригентів колективу. У хорі співала моя мама, і то був щасливий час для неї.

Я бажаю хору прожити многая літа у творчому неспокої; бажаю тяглоті поколінь і «свіжої крові»; бажаю дзвінких голосів; бажаю наснаги і радості від приємної та водночас нелегкої праці.

Хочу окремо скласти подяку Ганні Карась, яка вже три десятиліття працює на славу хору, Ваша праця — це велико! Спасибі Вам!

Спасибі добрим людям, які допомагають хору!

Спасибі хористам! Дай вам Боже здоров'я!

*Депутат Івано-Франківської міської ради
Петро Гавриш*

«Лине пісня через три століття...»

Так, саме через три століття линуть пісні у виконанні унікального колективу непрофесійних співаків, можливо, найстарішого в Україні... Народний аматорський хор «Первоцвіт», який носить це почесне звання з 1976-го року, з честю та гідністю доводить усім, що українці не тільки найспівочіша нація, але і справжні берегині та хранителі цього унікального дару — української пісні...

Створений наприкінці XIX століття, а саме в 1890 році, відомим меценатом, істориком, директором місцевої школи Володимиром Грицишиним, хор розпочав свою почесну місію пропаганди народного мистецтва, виболюючи різноманітні почесні звання, які на той час, в умовах відсутності власної держави, робили справу керівника та хористів справді безцінною. І цю планку колектив витримував постійно, не перериваючи свою діяльність. Отже задумайтесь: 10 років XIX століття, ціле XX століття і майже чверть XXI століття! Змінювалися керівники, змінювалися учасники, та незмінною залишалася любов жителів села Микитинці до народного мистецтва та пісні. В колективі співали цілими сім'ями, родинами, передаючи це захоплення у спадок своїм дітям та онукам...

Мені дуже приємно, що певний період мого життя теж був присвячений хору. Наприкінці 1989-го року я стала учасницею цього колективу, куди мене запросив тодішній керівник хору і мій однокласник Ігор Семків. А з 1991 року почалася співпраця з пані Ганною Карась, яка очолила названий колектив. За цей період було безліч чудових концертів, поїздок, зустрічей з визначними особами... Зростала майстерність виконавців та професійність керівника, яка за час роботи з хором захистила кандидатську та докторську дисертації, стала професором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За високі досягнення у праці пані Ганні Василівні Карась присвоєно звання Заслуженого працівника культури України.

Дуже відрадно, що сільська влада в особі сільського голови п. Михайла Петровича Сіщука підтримує колектив матеріально, забезпечуючи пошиття сценічних костюмів, фінансує транспортні витрати виїзних концертів, надає матеріальну допомогу учасникам колективу з нагоди державних свят.

Я бажаю і керівнику і учасникам хору міцного здоров'я та натхнення на подальші звершення на ниві цього чудового мистецтва — хорового співу! Бо доки живе і процвітає наше народне мистецтво — доти буде жити і наша нація!

Тож завершу словами поета:

*Шануймося, єднаймося та будьмо!
Тримаймося родинного стебла!*

Бо справді, усі ми є одна родина, а мистецькому співочому роду таки нема переводу!

*Анна Кузнєцова,
директор Народного дому села Микитинці*

«Роде мій, родиночко моя, там, де ти, мій роде, там і я»

*Душа блаженно замирає,
Тихіше, люди, ХОР співає.
Не має значення, то хор столичний,
Чи наш сільський, простий і звичний.
Хор — це об'єднання, громада,
Порив душі, цвітіння саду.
Чудова пісня з серця лине,
Хто любить спів, той хор не кине.*

Г. Акулов

Для кожного українця родина — це щось особливе, материнське, неповторне, бо як би не складалась доля, де б він не влаштував своє життя — все одно тягне до свого рідного.

Тому не випадково монографічна праця отримала символічну назву «Хорова родина «Первоцвіт», в якій згадуються видатні українці, котрі були і є творцями історії нашого краю та завдяки яким з гордістю можемо сказати: «Ми — українці!»

Добра пам'ять нашого роду — найцінніша спадщина, яку можуть лишити по собі люди, і саме вона дає наснагу й силу життя нам, тим, хто продовжує цей рід. Багато творчих гілок одного плодючого дерева хорového колективу «Первоцвіт» вкоренилися і вирости на рідному ґрунті та, маючи в собі багато спільного, зуміли розкритися по-своєму і знайти себе на шляху до відродження духовності нашої національної хорової мистецької спадщини.

Запропонований історичний літопис дає інформацію про неординарний колектив, котрому виповнюється 130 років. Це розповідь про особливу хорову родину зі своїми традиціями, характером, добрими та розумними людьми, що впродовж багатьох років боролися за свою незалежність, в котрих розвинуте почуття патріотизму та єдності, котрі творять свою історію, прославляючи націю і державу.

У скарбниці українського музичного фольклору вагоме місце посідає багатоголоса пісня, що є породженням колективної творчості народу, його спільної праці та відпочинку. Виникнення і виконання таких пісень становлять єдиний творчий процес. Сприятливою передумовою їх розвитку є схильність народу до хорового співу. Ні в якій іншій країні хорове мистецтво не дало таких величезних плодів, тому українці найбагатші поміж усіма слов'янськими народами, а їх великою кількістю не може похвалитися жоден народ у світі.

Хоровий колектив завжди є засобом трансляції та ретрансляції вищих цінностей. Масовий характер хорового мистецтва, зв'язок зі словом та емоційно-комунікативним аспектом взаємодії (як в середині хору, так і зі слухачами) презентує його, як особливий культурний феномен. Хорова культура — зануреність у духовні цінності українського народу, інновації, які відбувалися в національному і загально-європейському просторі. Хор — теж є специфічним музичним інструментом, що потребує повсякчасного вдосконалення і водночас збереження опрацьованих роками традицій. Провідну роль у професіоналізації хорового виконавства Галичини відіграли свого часу хорові колективи, які проводили активну концертну діяльність, розвинули світське хорове мистецтво й суттєво вплинули на підвищення професійного рівня хорового виконавства Західної України. До таких колективів ми можемо віднести хор «Первоцвіт».

Організаторами хору були яскраві особистості — талановиті хормейстери, котрі мали здібності до створювання цікавих творчих колективів, заохочення до співу широких верств населення.

Хорове виконавство на західноукраїнських землях пододало складний шлях, зберігало, охороняло та примножувало свої національні музичні традиції. Цей нелегкий шлях заборон та утисків радянської тоталітарної системи також пройшов хор «Первоцвіт», але вистояв та продовжував відроджувати народні свята, звичаї та традиції, виконував українські народні

пісні, популяризував календарні народні свята, а також патріотичні пісні — козацькі, стрілецькі, повстанські.

Хоровий колектив «Первоцвіт» — один із найавторитетніших на Прикарпатті. Заснований у 1890-му році, він відкрив свою сторінку у розвитку української хорової культури, заклав підвалини професійного хорового виконавства.

Сучасний репертуар колективу надзвичайно широкий: класичні хорові твори, духовна музика, українські народні пісні й сучасні твори. Кожного року колектив випробовує щось нове, намагається не зупинятися на досягнутих успіхах, адже має амбітні плани: це і нові подорожі, і записи, і участь в хорових конкурсах. Популяризація творів українських мистців є важливою установкою виконавства хору «Первоцвіт», а також відродження шедеврів національної духовної музики, пропаганда сучасної українського мистецтва. Колектив об'єднує у своїй родині патріотів, закоханих у рідну мову, українську пісню та самобутню культуру, людей, які прагнуть відродити національні традиції, розбудити національну свідомість.

Твори у виконанні хору «Первоцвіт» завжди звучать емоційно, темпераментно, ніжно і, водночас, динамічно. Слухаючи їхні концертні програми, відчувається розвиток багатовікових традицій у сполученні із сучасним виконавським стилем. У хорі чудові голоси, що не поступаються кращим колективам у нашій країні, але й в дечому навіть відрізняються створеним своїм своєрідним пишним, наповненим звуковим ідеалом.

Хорова діяльність в Україні є найбільш доступним, емоційним видом творчості, де здійснюється величезний вплив на духовний світ молодої людини, надається можливість для самовиявлення і самоствердження, розширюється досвід естетичних і життєвих відносин, здійснюється перехід до глибшого пізнання музичного мистецтва.

Два керівники хору «Первоцвіт» — Ігор Семків та Ганна Карась є випускниками нашої кафедри методики музичного виховання та диригування колишнього Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника (нині — ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»), тож органічно що хор став навчальною та творчою лабораторією для кафедри, де студенти, здобуваючи фахову підготовку вчителя музики, диригента, керівника хорового колективу, вдосконалюють свій виконавський та творчий рівень. Колектив залучає майбутніх фахівців до концертно-гастрольної діяльності, конкурсно-

фестивального руху, проведення численних різновекторних музичних акцій, що зумовлює якісно вищий щабель їхньої професіоналізації. А державна атестація випускників, котра проходить на базі цього славного колективу — це завжди свято, яке надихає майбутніх виконавців на великі творчі звершення.

«Віддай людині крихітку себе. За це душа наповнюється світлом» (Ліна Костенко). Ці слова чи не найкраще характеризують автора монографії — доктора мистецтвознавства, заслуженого працівника культури України, професора кафедри методики музичного виховання та диригування Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» — Ганну Василівну Карась — незмінного керівника колективу вже 29 років.

Звернення до цього монографічного дослідження підкріплене власною успішною практичною виконавською, інтерпретаторською, педагогічною діяльністю автора, її обізнаністю з репертуарними запитами та вимогами навчальної літератури. Вона за покликанням істинний педагог, науковець — аналітик та творчий виконавець.

Ганна Василівна Карась піклується про свою хорову родину «Первоцвіт», підтримує це творче дерево, навколо якого постійно гуртуються як професіонали, так і ентузіасти хорового співу. Разом із своїм колективом пані Ганна натхненно працює для розбудови держави, примножуючи її культурні надбання. В хоровій спільноті її характеризують як людину, що відзначається скрупульозною деталізованою працею над музичними творами. В роботі над вокально-хоровою технікою колективу у неї превалує вивірена методичність і наполегливість, а чітке уявлення про очікуваний результат дозволяє вибудувати збалансоване звучання виконуваних творів, незважаючи на їхню складність.

Ганна Карась відома своїми публікаціями як наукового, так і навчально-методичного характеру, котрими користуються багато педагогів і студентів вищих навчальних закладів.

В монографії на основі фактичного матеріалу дається літопис колективу «Первоцвіт». Праця оперта на архівні матеріали, що дає змогу проаналізувати всі історичні періоди функціонування колективу, а також внести корективи щодо часу його створення. Це значний внесок у галузь музичного краєзнавства, історії хорової музики та хорового виконавства. Актуальність цього унікального проєкту не залишає сумніву, оскільки

системного видання про хор до цього часу не існувало, хоча колектив займає чільне місце у мистецькій площині Прикарпаття, виконуючи роль потужного просвітянського та мистецького осередку.

Вітаючи хорувий колектив «Первоцвіт» та його керівника і автора монографії п. Ганну Карась, хочеться побажати їм надалі зберігати багаті хорові традиції нашої культури, пробуджувати найкращі порухи людської душі, вагомих творчих здобутків, вдалих успішних виступів. Колектив з такою багатою біографією має жити багато років і надихати нові покоління на великі творчі звершення.

Хорова родина повинна залишатися єдністю і доводити невичерпність любові нашого народу до хорової творчості, як найбільшого його скарбу!

*Співайте, люди, хор любіте,
І будьте завжди яко діти.
Душа блаженно завмирає,,
Тихіше, люди, ХОР співає...*

Серганюк Любов Іванівна,
*заслужений діяч мистецтв України,
кандидат мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри методики музичного виховання та диригування
Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника*

Наша історія:
документи,
споради,
факти

Хорова родина «Первоцвіт»

Роздумуючи на долею хору «Первоцвіт», прослідковуючи його 130-річну історію від витоків і до сьогодення, варто спитати: «В чому таїна такої багаторічної творчої діяльності? Чому колектив не згас у полум'ї воєн і лихоліть?».

Відповідь, найперше маємо шукати у корінні українського гуртового співу, який бере свій початок з найдавніших часів.

Професор Ольга Бенч підкреслює: «Хорова культура в Україні є провідною серед різних музично-виконавських сфер. Основою хорової культури завжди була усна народнопісенна творчість, на якій у різні історичні періоди формувалися її основні виконавські напрями»¹.

Важливу роль у становленні й розвитку української пісенно-виконавської хорової традиції відіграли музично-обрядовий фольклор і гуртовий спів. Хорове багатоголосся на теренах України було тісно пов'язане з народною творчістю і формувалося на прадавніх зразках пісенної культури та церковної музики, було органічною складовою народного побуту.

«Музична культура Станиславова (нині — Івано-Франківська) своїми джерелами сягає часів Галицько-Волинського князівства і розвивалася впродовж століть під впливом багатьох чинників: народної творчості, церковного співу, професійної музики і виконавства в складних суспільно-політичних, економічних та культурних умовах, у яких знаходились західноукраїнські землі в складі Австро-Угорщини, Польщі, Радянської України»².

¹ Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції. Київ: Український світ, 2002. С. 92.

² Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурського права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. С. 31.

«Музичне життя українців міста другої половини XIX ст. тісно пов'язане із вшануванням Тараса Шевченка. Перші вечорниці з цієї нагоди були організовані у 1869 р. у залі готелю на вул. Бельведерській. На шевченківському концерті у Станиславові (1878) виступав видатний співак Олександр Мишуга. Згодом у Шевченківських концертах, які стали традиційними, тут брали участь всесвітньовідома співачка Соломія Крушельницька, відомий співак, наш краєнин Михайло Голинський та інші. В кінці XIX — поч. XX ст. важливу роль у розвитку музичного життя міста відіграють різноманітні товариства. «Руська Бесіда», що була створена у 1884 р. як філія Львівського товариства клубного типу, окрім іншого, влаштовувала музичні вечори. У 1889 та 1890 рр. на запрошення товариства до Станиславова приїжджав Іван Франко на відзначення роковин Т. Шевченка»³.

При кінці XIX століття відбувається активне творення народних хорів у Наддніпрянській Україні і Галичині.

Відомий фольклорист і диригент Порфирій Демуцький (1860–1927) в 1890-х роках організував у селі Охматів Таращанського повіту на Київщині селянський хор, який виконував народні пісні в їх природній гармонізації. Від учасників хору та селян Охматова і навколишніх сіл фольклорист записав багато високохудожніх зразків українського багатоголосся, кращі з яких увійшли до збірки «Українські народні пісні. Багатоголосся»⁴.

Ольга Бенч виокремлює творчі принципи П. Демуцького, які «...впливали з розуміння того, що: а) пісню необхідно насамперед полюбити, — аж тоді співати; б) диригент і хористи в процесі виконання — єдине ціле; <...>; в) при виконанні народних пісень виходити з природи самої пісні й не нав'язувати їй штучні прийоми»⁵.

На зламі XIX–XX століть українські народні пісні записують, здійснюють їх обробки і виконують із хоровими колективами видатні композитори і диригенти Микола Лисенко (1842–1912), Кирило Стеценко (1882–1922), Микола Леонтович (1877–1921), Олександр Кошиць (1875–1944), в Галичині — Станіслав Людкевич (1879–1979), Філарет Колесса (1871–1947), Денис Січинський (1865–1909) та інші.

³ Там само.

⁴ Демуцький П. Українські народні пісні: багатоголосся / упоряд. М. Гордійчук. Київ: Мистецтво, 1954. 87 с.

⁵ Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції. Київ: Український світ, 2002. С. 197.

Музично-хорове життя Наддніпрянської України та Східної Галичини в цей час позначене тенденцією поступового переходу від аматорського виконавства, як основної форми музикування, до професійного.

Професор Любов Кияновська відзначає роль хорових колективів у становленні української музики в Галичині: «Найважливішими осередками, що відобразили нові тенденції музичного краю і водночас послужили важливим стимулом до подальшої стильової еволюції творчості галицьких композиторів, стали хори — як аматорські, так і професійні...»⁶.

Митці, любителі та ентузіасти музичної справи розуміли, що на часі організація постійних хорових колективів, активно діючих товариств, зокрема філармонічних. Професор Мирон Черепанин з цього приводу писав: «Наприкінці XIX — початку XX ст. в Галичині існувало багато різноманітних музичних товариства, які зіграли важливу роль у розвитку музичного мистецтва краю. Насамперед, це була розгалужена мережа хорових колективів «Боян», які діяли по всіх куточках Галичини»⁷.

Першим створюється товариство «Львівський Боян» у 1891-му році, згодом «Бояни» постають у Перемишлі (1892), Бережанах (1893), Коломиї (1895), Стрию (1894), Станиславові (1896) та інші.

«Основні завдання, які ставили перед собою ці інституції — гуртування прихильників національної хорової культури, вивчення і пропагування хорових творів українських, в т. ч. галицьких, композиторів, активізація концертного життя, донесення найкращих творів національної хорової літератури до найширших кіл громадськості, засвідчували глибоко демократичні, національно-патріотичні та професійні цілі»⁸.

«Завдяки діяльності цих товариств найкращі твори національної пісенності, скарби української музики стали доступними найширшому середовищу громадськості краю. Спів «Боянів» спричинив появу нових українських талантів»⁹. Отож, можна цілком погодитись з думкою Любові Кияновської,

⁶ Кияновська Л. О. Галицька музична культура XIX–XX ст.: навч. посібник. Чернівці: Книги — XXI, 2007. С. 119.

⁷ Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Київ: Вежа, 1997. С. 63.

⁸ Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурського права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. С. 31.

⁹ Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Київ: Вежа, 1997. С. 184.

яка пише: «Виникнення інституції подібного спрямування сприяло не лише поширенню музикування в Галичині, але й національному піднесенню...»¹⁰.

Музично-хорове товариство «Станиславівський Боян», долаючи нелегкий шлях становлення і розвитку, залишило помітний слід в історії краю. Діяльність товариства охоплювала різні сфери і включала просвітницько-пропагандистську, освітньо-виховну, концертно-виконавську, видавничо-публіцистичну. «Станиславівський Боян» був одним із значущих осередків культури, навколо якого концентрувалося мистецьке життя міста і краю. Важливою ознакою його було те, що товариство об'єднало українську громаду і стало виразником боротьби за національні права. Пропагуючи українську музику, українське слово, «Боян» відіграв роль оплоту національної культури на теренах Станиславщини.

Діяльність «Станиславівського Бояна» нерозривно пов'язана із творчістю **Дениса Січинського** (1865–1909) — композитора, диригента, педагога і організатора, який все своє життя присвятив служінню одному з найпрекрасніших мистецтв — музиці. Його життя, творчість і подвижницька діяльність повністю були присвячені справі становлення української національної культури в Галичині.

Уродженець Тернопільщини, здобувши вищу музичну освіту у Львові, Денис Січинський першим серед західноукраїнських митців обирає шлях професійного композитора. Він — співорганізатор, організатор та диригент хорових товариств «Боян» у Львові, Коломиї, Бережанах, Перемишлі. У 1899 році за запрошення «Станиславівського Бояна» приїжджає до нашого міста і проводить велику музично-громадську роботу: засновує першу на Прикарпатті дитячу музичну школу (1902), яка працює до нині, музичне видавництво «Станиславівський Бояна» (1902), як диригент «Станиславівського Бояна» веде активну концертну діяльність.

Усвідомлюючи важливу роль хорової справи для збереження національної і культурної ідентичності селян, Денис Січинський брав активну участь у створенні та діяльності перших селянських аматорських колективів у приміських селах Угорники, Микитинці, Вікторов, Яйківці, Серафінці.

Композитор живе у Станиславові у 1899–1909 роках, працює диригентом, дає приватні уроки по класу фортепіано, робить аранжування чужих творів, працює із сільськими хорами.

Визначальною ознакою, яка відрізняла «Боян» від інших культурних об'єднань, а зокрема «Просвіти», «Руської Бесіди» був нахил до професіо-

¹⁰Кияновська Л. О. Галицька музична культура XIX–XX ст.: навч. посібник. Чернівці: Книги — XXI, 2007. С. 137.

налізації його музичної діяльності. Об'єднавши під своїм крилом кращі виконавські сили, товариство зуміло створити хоровий колектив, який в роки творчого розквіту не поступався за своїм рівнем провідним хорам Галичини. Активна концертна і гастрольна діяльність колективу сприяла залученню широких верств міського і сільського населення до культурно-мистецьких об'єднань і таким чином поширенню хорового музичного мистецтва.

З приходом на Галичину у 1939-му році радянської влади діяльність товариства «Боян» була припинена. Тільки під час німецької окупації «Станиславський Боян» відновив свою роботу, яка вже не відновлювалася після закінчення війни.

Значна роль у розвитку хорової культури на Прикарпатті належала найдавнішому українському громадсько-культурному товариству «Просвіта» (1868), яка при своїх читальнях організовувала хори. Дослідник історії товариства «Просвіта» на Прикарпатті професор Анатолій Грицан підкреслює: «Завдяки «Просвіті» український народ зберіг національну ідентичність, мову і культуру, уник цілковитої асиміляції в умовах бездержавного існування»¹¹.

Суголосною є позиція Мирона Черепанина, який пише: «Від початку свого заснування (1868 р.) вона стала широко розгалуженою організацією з читальнями, хоровими колективами, оркестрами, школами, кооперативними крамницями тощо. <...> Професійні композитори плідно працювали над створенням музичних творів, обробками українських народних пісень, поширенням їх серед хорових колективів. <...> Аматорська діяльність музичних колективів громадських товариств активно впливала на виховання й піднесення патріотичного духу як учасників, так і глядачів. Громадські товариства створювали всі необхідні передумови для інтенсивнішого духовного життя. Музична культура розвивалася не тільки у міських професійних та громадських товариствах, її загальне поширення сягало й сільського населення, яке також тягнулося до хорового співу й музики, до культури і духовності»¹².

Саме філії і читальні «Просвіти» відкривали народні дома, організували концерти та фестини за участю аматорських хорових колективів.

Великий вплив на розвиток хорової культури Станиславова та краю мали взаємини з Наддніпрянською Україною. «Першою тут стоїть постать

¹¹ Грицан А. В. Просвітня зоря Прикарпаття: Нариси про історію товариства «Просвіта» на Прикарпатті між двома світовими війнами (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ: Сіверсія, 2001. С. 14.

¹² Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Київ: Вежа, 1997. С. 83–84.

Миколи Лисенка. Знайомство з хоровою творчістю великого композитора, вивчення і виконання її було визначальним для хорової справи на початку ХХ ст. Авторитет і вплив Миколи Лисенка на формування засад професійного музичного мистецтва на Прикарпатті, зокрема засвідчені у 1903 році під час ювілею композитора — тридцятип'ятиліття його музично-мистецької і громадської діяльності. Під час святкувань в Галичині, по дорозі зі Львова до Чернівців, М. Лисенко 9 грудня 1903 р. на три години зупинився в нашому місті. На вокзалі його вітали тисячі мешканців, члени українського спортивного Товариства Сокіл, нестихаючими вигуками «Слава!». Галицькі паночки вручили композитору «китицю цвітів». Хлібом-сіллю зустрів М. Лисенка посол-селянин Гурик у філії Товариства «Руська Бесіда» (тепер буд. № 3 на Вічевому майдані. Про цю подію нагадує тепер меморіальна дошка, відкрита 21 березня 1992 р. з нагоди 150-річчя від дня народження композитора). Його також вітали представники різних станіславських українських товариства і організацій, селянські хори з околиць міста, «Станіславівський Боян». Хори по черзі співали пісень, а «соколи» шеренгами, у своїх строях, проходили повз ювіляра, виконуючи при цьому «Сокільський марш». Композитор у своїй промові висловив велику радість з того, що бачить галицьку Русь-Україну такою розбудженою і сильною, яка може сміливо глянути в очі майбутнього»¹³. Оскільки тут згадується присутність селянських хорів, не виключаємо, що серед присутніх був і хор села Микитинці.

«Важливою подією у музичному житті Станіслава був приїзд в 1919 році Української Республіканської Капели під керівництвом Олександра Кошиця, яка була організована того року з ініціативи С. Петлюри і за дорученням уряду виїхала за кордон, де виступала з успішними концертами у Західній Європі (Австрія, Швейцарія, Франція, Англія, Німеччина, Чехія, Голландія), а з 1921 р. у США, Мексиці, Бразилії, Кубі, Аргентині. 12.04.1919 станіславівська газета «Республіка» повідомила, що капела дасть два концерти в Станіславі на користь Галицького Червоного Хреста. Три концерти відбулися 12, 14 і 15 квітня 1919 р. і викликали захоплення слухачів бездоганим виконанням і багатством репертуару, стали знаменною подією в мистецькому житті Галичини. 12 квітня митці дають свій перший концерт на честь закордонних місій, що були акредитовані в столиці ЗУНР. 14 квітня у залі театру Товариства ім. Монюшка капела дала свій другий концерт. На знак високого пошанування артистам капели

¹³ Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурського права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. С. 32–33.

від імені Станиславівського віділу музично-хорового товариства «Боян» був вручений лавровий вінок. Їх тепло вітали представники товариства та композитор і музичний діяч з Перемишля Богдан Вахнянин. Перед від'їздом 15 квітня капела дала концерт для поранених і хворих стрільців Окружної військової лікарниці. У своєму прощальному слові до галичан О. Кошиць сказав, що вони «їдуть, щоби проломити перші леди на Заході та розвіяти тумани та темні мряки, якими оповили нас наші вороги». Станиславівський окружний комендант отаман Т. Рожанковський побажав артистам іти «за голосом сеї пісні в щасливу путь до повної побіди!». Після концерту капели в Лондоні до українських співаків підійшов ще молодий Уїнстон Черчіль. Вітаючи голосистих співаків, видатний політик сказав: «Якби ви були такими дипломатами, як співаками, ви б давно мали свою державу». Капела, виконуючи українські народні пісні, канти, псалми, колядки в опрацюваннях для хору М. Леонтовича, К. Стеценка, О. Кошиця, вперше знайомила прикарпатців з новим пластом української хорової літератури»¹⁴.

Велике значення для формування хорової культури Галичини мав «Український наддніпрянський хор» або «Хор Дмитра Котка». Це був перший український професійний хоровий колектив на терені міжвоєнної Польщі. Концерти хору в Галичині в 30-х рр. були тріумфальними. Хор виступає у Станиславові, а зароблені тут кошти в сумі 2000 злотих (на той час — великі гроші), хор передав тамтешньому товариству «Сокіл» на побудову концертного залу (нині — приміщення обласної «Просвіти», вул. М. Грушевського)¹⁵.

Тенденціями, що сприяли формуванню в аматорському музичному середовищі професійного ставлення до диригентської та співацької професій стали: художні досягнення української композиторської творчості; зростання її соціального статусу завдяки зближенню та взаємообміну художніми досягненнями між Наддніпрянською Україною і Галичиною; репертуарна політика, спрямована на популяризацію української та зарубіжної хорової музики різних жанрів; концертно-просвітницька й організаційно-творча діяльність професійних хорових диригентів, які здобули музичну освіту у кращих музичних закладах Європи; проведення конкурсів хорових колективів та популяризація хорового мистецтва серед населення регіону

При кінці XIX століття серед інших селянських хорів засновується такий і в селі Микитинці, яке розташоване у східній околиці Станиславова (нині — Івано-Франківськ).

¹⁴ Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська... С. 33.

¹⁵ Там само. С. 33–34.

Як пишуть історики, село Микитинці виникло десь у XV столітті, а перша письмова згадка про нього припадає на 1568 рік¹⁶. Церква св. Микити у селі була збудована у 1825-му році, а недільна початкова школа випустила своїх перших випускників у 1872-му¹⁷. Саме школа була першим осередком освіти і культури для селян.

Дослідник історії села Василь Гавриш пише: «Неоціненну роль у розвитку культури та освіти жителів села відіграв відомий вчитель та видатний громадський діяч Володимир Грицишин, який всю жагу свого серця та силу думки віддав розбудові та культурному розвитку села»¹⁸. Встановлено, що **Володимир Грицишин** (1865 — рік смерті невідомий, після 1935) прибув до села на початку 1890-го року і поселився тут назавжди. Він переконав селян у необхідності навчання дітей у школі. «Завдяки його старанням в селі з 1890 р. почала діяти 1-кл., а потім 2-класна школа, де навчалось близько 100 дітей. Грицишин збирає обдаровану сільську молодь і організовує хор, який спочатку й сам керує»¹⁹.

Краєзнавці Петро Арсенич та Мирослава Олійник стверджують, що змішаний хор на початку його становлення був спільним для двох сіл — Микитинець і Угорник²⁰. Ми не маємо документального підтвердження цього твердження, але й не можемо спростувати його, оскільки достовірно відомо, що часто один священик служив одночасно у цих двох селах, а у хорі села Микитинці співали мешканці села Угорники навіть у 1980-х роках.

Про 1890 рік як дату заснування хору в селі Микитинцях писав згодом один із його керівників — Богдан Ганушевський, її наводив диригент Іван Ставничий у своїй статті у 1935 році²¹ та автори монографії, музикознавці Прикарпатського національного університету Мирон Черепанин та Леся Романюк²².

Якщо перший аматорський український хор у Галичині виник у 1863-му році²³, то до створення хору у селі Микитинцях минуло всього 27 років.

¹⁶ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 6.

¹⁷ Там само. С. 9, 10.

¹⁸ Там само. С. 10.

¹⁹ Там само. С. 10–11.

²⁰ Арсенич П., Олійник М. Угорники коло Станиславова (Івано-Франківська). Івано-Франківськ: Типовіт, 2005. С. 28.

²¹ Ставничий І. Змагання читальняних хорів Станиславівщини. Діло. 1935. 23 лютого, Ч. 48. С. 4.

²² Романюк Л., Черепанин М. Музичне і театральне життя Станиславова (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Івано-Франківськ: Видавець Супрун В. П., 2016. С. 273.

²³ Кияновська Л. О. Галицька музична культура XIX–XX ст.: навч. посібник. Чернівці: Книги — XXI, 2007. С. 130.

В. Грицишин керує хором до початку Першої світової війни, тобто 24 роки. У 1899 році він запрошує до керівництва видатного композитора і диригента **Дениса Січинського**, який виконує ці обов'язки до своєї смерті (1909). «Під його керівництвом хор набирає значної популярності, він виступає не тільки у своєму та сусідніх селах, а також в Станіславові»²⁴.

Одразу ж варто уточнити деякі розбіжності у даті заснування хору. Тривалий час (впродовж ХХ століття і до 2000 років) вважалося, що датою заснування хору є 1899 рік. Її вказує у своїй монографії дослідниця життєтворчості Дениса Січинського професор Стефанія Павлишин²⁵.

На нашу думку, замовчування ролі В. Грицишина у створенні і діяльності хору може бути пов'язане з тим, що він дружив із сім'єю священника Стефана Ленкавського, онук якого — Степан Ленкавський став одним із ідеологів та керівників Організації Українських Націоналістів (ОУН), про яку в радянський період не можна було писати.

Та повернемось до Дениса Січинського, який у плідно працював для розвою культури та музичної освіти краю. Володимир Грицишин допомагав композиторові як морально, так і матеріально, адже голод, холод і нужда — ось доля людини, яка зважилася в ті часи обрати музику своєю професією. Музика в той час майже не приносила ніяких доходів композиторові. Для заробітку він був змушений займатися аранжуванням і навіть переписувати чужі твори, бігати по приватних уроках, де часто терпів насмішки з приводу свого нужденного вигляду. Незважаючи на таку перевантаженість працею, завдяки підтримці товаришів, зокрема В. Грицишина, композитор написав свої найкращі твори.

До сьогодні у селі зберігається переказ про те, що композитор пішки приходив до господи В. Грицишина, де відбувалися проби (репетиції) хору. Очікуючи хористів, диригент міг задрімати, оскільки був знесилений. Коли хористи збиралися, В. Грицишин розпочинав репетицію самостійно. Коли хтось з учасників заспівав фальшиво, Д. Січинський нервово пробуджувався від такого співу і проводив далі роботу.

Хвороба, борги, голод і безнадійне кохання підірвали здоров'я Дениса Січинського і у віці 44 роки він помер. 27 травня 1909 року композитор був похований на міському кладовищі. Похорон був урочистий й багатолюдний. Під час походу похоронної процесії співали похоронні пісні на переміну два хори: «Станіславський Боян» і сільський хор з Микитинець під керівництвом

²⁴ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 11.

²⁵ Павлишин С. Денис Січинський. Київ: Музична Україна, 1980. С. 11.

В. Грицишина²⁶. Тільки 23 травня 1943 року під час німецької окупації на кошти, зібрані громадою, йому було відкрито і освячено пам'ятник роботи Михайла Зорія, в театрі відбулася святочна крайова академія, на якій зі словом про композитора виступив музикознавець і скрипаль Євген Цегельський зі Львова²⁷.

У нарисах історії товариства «Просвіта» в Івано-Франківську знаходимо відомості про виступ хору села Микитинці 9 червня 1910 року у концерті, який відбувся заходами «Просвіти» у залі Товариства С. Монюшка²⁸.

Під час Першої світової війни (1914 р.) діяльність хору була перервана. У 1916 році в результаті т. зв. «брусиловського прориву» царські війська прорвали оборону австро-угорських військ і перейшли в наступ. В с. Микитинці вступили російські козаки — привілейована частина царської армії. Зав'язався бій. Відступаючи, російські війська підірвали склад боєприпасів у приміщенні школи. Внаслідок цього згоріла школа, читальня та інші будівлі²⁹.

В результаті «листопадового зриву» 1 листопада 1918 року була утворена Західно-Українська Народна Республіка, а на ратуші Станиславова замайорів український національний синьо-жовтий прапор. 26 грудня відбулися вибори членів Повітової Господарської Ради. У списку її складу (36 осіб) знаходимо і прізвище В. Грицишина від Микитинець³⁰, що засвідчує його високий авторитет та національну ідентичність.

У важні післявоєнні роки, коли Микитинці, як і вся Східна Галичина, були окуповані Польщею, розпочинається відбудова села. В центрі села побудували одне класне приміщення школи, а у 1922–1924 роках відбудували церкву (стара згоріла у 1919 році), у т. ч. при допомозі станіславського єпископа Григорія Хомишина³¹.

---

²⁶ Цегельський Є. Денис Січинський — його творчість і життя. Альманах Станиславівської землі: зб. матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 565.

²⁷ Цегельський Є. Денис Січинський — його творчість і життя. Альманах Станиславівської землі: зб. матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 558–565.

²⁸ «Просвіта» Івано-Франківська: минуло й сучасне. Кн. 1 / за заг. ред. В. Бойка. Івано-Франківськ: Сіверсія, 2000. С. 11.

²⁹ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 19.

³⁰ Ставничий І. Від повітового міста до столиці ЗУНР. Станиславів у 1918–1919 роках (окремі записки із Щоденника). Альманах Станиславівської землі: зб. матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 136.

³¹ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 23.

У 1920-ті роки В. Грицишин відновив діяльність хору, свідченням чого є світлина з 1924-го року.

У 1921 році В. Грицишин поставив виставу «Вифліємська ніч», на якій був присутній єпископ Г. Хомишин. В репертуарі гуртківців були вистави «Дай серцю волю — заведе в неволю», «Наталка Полтавка», «Перелесник», «Маруся Богуславка», «Пещена дитина», «Лимерівна», «Безталанна». В різні роки драматичним гуртком керували Михайло Сливінський, Василь Борис, Петро Гавриш. Микитинецький колектив на чолі з В. Борисом на конкурсі театральних гуртків Станіславського повіту в 1938 році завоював перше місце. У 1926 році активісти «Просвіти» села проводять перші великі фестини, на які збиралась вся молодь села та навколишніх сіл. При читальні організовується товариство допомоги інвалідам УГА. Влітку на час польових робіт при читальні працював дитячий садок, яким керувала вчителька Стефанія Романів. Вона навчала дітей танцювати, співати, декламувати вірші. Діяв гурток самоосвіти (кер. Петро Тесля). У 1927–1928 рр. читальня «Просвіти» нараховувала 161 читача, фонд — 270 книг, з них — 45 для дітей. Передплачували часописи «Новий час», «Народна Просвіта».

Сьогодні іменем Володимира Грицишина названо центральну вулицю села Микитинці, а хористи з пошаною і вдячністю згадують свого першого керівника і засновника хору.

Згодом хором керував **Василь Дзівінський**³² і провадив його до 1930-х років, виступаючи на різних сценах в Микитинцях та у Станіславові, потім короткочасно керував хором у 1939–1941 роках.

Робота хору покращилась, коли в селі у 1929–1933 рр. було збудовано нове приміщення читальні «Просвіта» (нині — Народний дім). «Ініціатором будови був В. Грицишин, він же особисто докладав багато зусиль і значну частину коштів у це будівництво, частину грошей виділила церква»³³. «Просвіта» відіграла вагомую роль у розвитку культури селян, вихованні національної свідомості та патріотизму. Активною була роль хору у культурницькому процесі села, оскільки він виступав з концертами, брав участь у театральних виставах, режисером яких часто був В. Грицишин.

У 1930-ті роки у житті селян значну роль відіграла Українська греко-католицька церква. У 1927-му році на парафію сіл Угорники і Микитинці прибув священик **о. Михайло Ганушевський**. «Його змістовні, повчальні проповіді, всебічна ерудиція і безмежна любов до України будили

³² Щоправда, І. Ставничий писав, що після війни хор відновив гімназійний абсолювент Василь Дзівінський: Ставничий І. Змагання читальняних хорів Станіславівщини. *Діло*. 1935. 23 лютого, Ч. 48. С. 4.

³³ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 37.

національну свідомість, проганяли апатію і закликали гідно вистояти в тяжкі часи окупації. Він багато працював для і відродження духовного, морального і релігійного життя наших односельчан. Брав участь у роботі читальні «Просвіти», у різних громадських заходах. Він був цікавим співбесідником, вмів вислухати й порадити. Особисто проводив уроки релігії в школі, які мали велику популярність серед дітей та вчителів. Люди любили і глибоко шанували о. Ганушевського, шукали із ним зустрічі, бо він умів потішити, підтримати, вселити надію у той тяжкий для українського народу час»³⁴.

Підтвердження того, що о. Михайло був парохом на два села — Угорники і Микитинці, знаходимо у статті, яка присвячена історії Української державної гімназії³⁵. Священик був активним і у батьківському комітеті гімназії.

До громадської праці на благо парафіян о. М. Ганушевський залучав своїх дітей. Так, його син **Богдан Ганушевський** у 1932-му році відновлює в селі діяльність довоєнного спортивно-пожежного товариства сільської молоді «Сокіл». Його учасники брали активну участь в роботі різних гуртків, організації вистав, концертів, фестин, літературних вечорів. Того ж року Б. Ганушевський очолює хоровий колектив села Микитинці. З ним хор здобув першу премію на конкурсі селянських хорів читалень «Просвіти» у Станіславі 3 лютого 1935-го року.

Вимоги конкурси передбачали виконання обробок українських народних пісень та оригінальних творів українських композиторів М. Лисенка, Я. Ярославенка, М. Вербицького, В. Безкоровайного, Д. Котка, Г. Давидовського.

У статті диригента Івана Ставничого «Змагання читальняних хорів Станиславівщини» знаходимо дату заснування хору в Микитинцях (1890 р.), в ній відзначено роль В. Грицишина, В. Дзівінського та Б. Ганушевського у розвої хору, програму виступу на конкурсі («Засяло сонце золоте» І. Недільського, «Козака несуть» та «Звідки йдеш» в обробці М. Леонтовича, «Стелися барвінку» Г. Давидовського), зовнішній вигляд (дівчата були вдягнені у сірякуваті цегляного кольору кабати, білі з червоним записки,

³⁴ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці... С. 24–25.

³⁵ Мацьків Т., Каменецький Ю., Левицький О. М. Історія Української державної гімназії в Станиславі. *Альманах Станиславівської землі*: зб. матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 287.

чоловіки такого ж кольору кабати як у жінок (це була давня ноша микитинчан), кількість хористів (32 особи)³⁶.

Саме завдяки цій публікації довідуємося, що В. Грицишин, якому на той час вже було 70 років, був присутнім на цьому концерті і його велика подвижницька праця була пошанована перед виступом заснованого ним хору. Аудиторія зі щирого серця влаштувала «...тихому й невтомному, та не менш великому діячеві на народній ниві, п. дир. В. Грицишинові, щиру й одушевлену овацію, гучними оплесками складаючи поклін його довголітній громадянській праці та найвищий подив тій обставині, що кинене в народню ниву п. Директором добре зерно не пропало, а буйно зросло й саме тепер дає слідні гарні овочі з найкращими завдатками й виглядами на майбутнє. Овація сивоголовому народньому діячеві перемінилася на коротко у величну маніфестацію, поставила Достойного Старця в осередку зацікавлення всієї аудиторії, зробила його героєм дня. Це була до сліз зворушлива хвилина»³⁷.

Далі критик пише, що після виконання твору «Засяло сонце золоте» І. Недільського, не було меж ентузіазмові слухачів: «Ніхто не довіряв, що ті, таки напрочуд чисті, ніжні й правдиво милі голоси, йшли з горличок сільських дівчат, тому всі оком дошукувалися в тих сільських хористках перебраних панянок з міста. Словом ця пісня була вершком того, чого взагалі можна вимагати від сільського хору. Захоплена аудиторія зажадала повторення пречудової композиції І. Недільського. <...> Вражіння від хору залишилося якнайкраще»³⁸.

Отож, дослідники узагальнюють: «Виступ колективу відзначався майстерним виконанням конкурсної програми, яскравим і оригінальним трактуванням творів»³⁹.

Важливість події підкреслювалася виконанням всіма хорами, які брали участь, кантати «До пісні», яка була створена композитором І. Недільським спеціально до конкурсу.

В колективі ревно зберігається все, що є свідченням його історії. Богдан, як і його батько Михайло Ганушевський, обрав тернисту дорогу — у 1942-му році висвятився на священника. З того часу любов до Бога і до

³⁶ Ставничий І. Змагання читальняних хорів Станіславівщини. *Діло*. 1935. 23 лютого, Ч. 48. С. 3–4.

³⁷ Там само. С. 4.

³⁸ Там само. С. 4.

³⁹ Романюк Л., Черепанин М. Музичне і театральне життя Станіславова (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Івано-Франківськ: Видавець Супрун В. П., 2016. С. 66.

пісні стали його крильми, що підтримували о. Б. Ганушевського в розлуці з рідною Україною, батьками, родиною. В цей час він емігрує до Канади.

Б. Ганушевський є автором оригінальних творів, зокрема різдвяної колядки «В тіні пальми в дорозі на чужину», «Не журіться, юні друзі» (для пластового юнацтва). Це музичне заняття перебрала його дочка Квітка-Анна, яка є диригенткою хорів та ансамблів у Канаді. Пісні Б. Ганушевського співали не лише в Канаді і в Америці, а й у рідній Україні.

18 серпня 1992 р. отцю виповнилося 80 років. Цей ювілей вирішив відсвяткувати зі своїм хором, ступивши на землю України вперше за багато років розлуки. Ця подія поєднувалася з першою річницею святкування незалежності України та 50-річчям священства о. Богдана.

Першою жінкою-диригенткою, яка працювала з хором у селі Микитинці була **Іванна Теодорівна Лапук**. Спочатку вона працювала з жіночим, а згодом і мішаним хором. У розмові з диригенткою, напередодні її 80-річчя, з'ясувалися окремі фрагменти діяльності. Проживала панна Іванна (у селі її називали «панна Лопукивна») на околиці Станиславова, яка називалася «Рінь». Вона розташована біля річки Бистриця Надвірнянська, яка розмежовує місто і село Микитинці. На репетиції панна йшла пішки через міст, на якому стояла польська охорона. Відбувався такий діалог між нею та поліцейським:

«Куди йдеш?» — «На проби у Микитинці».

«Що несеш?» — «Ноти».

«Покажи».

Диригентка спокійно відкривала рукописні партитури і поліцейський переглядав їх. Всі твори, крім одного, мали підписані тексти українською мовою. Тим одним твором був гімн «Ще не вмерла Україна» М. Вербицького. Панна сподівалася, що поліцейський не знає сольфеджіо і не прочитає музичного тексту, а літературний текст вона знала напам'ять. За цей твір польська влада могла заарештувати диригентку. Тоді цього не сталося, її заарештувала радянська влада після війни і заслала до Сибіру. Після повернення до України, Іванні Лапук не дозволяли працювати з хорами, мала задовільнитися скромною посадою вчительки продовженої групи у глухому селі. І хоч керувала вона микитинецьким хором всього три роки (1937–1939 рр.), але ці спогади зігрівали її в далекому Сибірі, куди була вислана як свідомо патріотка і впродовж життя.

Коли з початком Другої світової війни (1 вересня 1939 р.) в Галичину прийшла радянська влада (17 вересня 1939 р.), діяльність читалень, товариств «Боян», «Просвіта» та інших була припинена.

Дзівінський Василь знову погодився керувати сільським хором, однак репертуар довелося змінювати — треба було співати про Сталіна, Леніна та комуністичну партію. Почалися арешти і депортації на Схід.

Під час німецької окупації В. Дзівінський, вийшовши з підпілля, стає волосним старостою і продовжує працювати з хором, у 1942 році хором керував **Олекса Маланюк**, життя якого трагічно обірвали фашисти 17 листопада 1943 році, розстрілявши біля синагоги (на нинішній вулиці Страчених) в центрі Станіслава за антифашистську діяльність.

У 1950 році пароха села о. М. Ганушевського з сім'єю вивезли до Сибіру. У 1957-му він з підірваним здоров'ям повернувся на рідну землю, а 9 лютого 1962 року — помер. Сотні колишніх його парафіян проводжали з сумом свого пароха в останню дорогу. У 1958 році до села прислали священика Російської православної церкви Ярослава Посацького, але церкву закрили і перетворили на склад друкарні⁴⁰. Тільки в 1989-му році церкву відкрили і відреставрували.

Семен Васильович Шкурган керував Микитинецьким хором під час навчання у Станіславському музичному училищі у 1957–1960 рр. Оскільки він навчався разом із Оксаною Маланюк — дочкою Олекси Маланюка, то, мабуть, саме вона запросила його до Микитинець. Диригент згадує, що сільські хористи була заангажовані до співу, любили співати і робили це не з примусу, а за велінням серця. Щодо репертуару, то поряд з народними піснями обов'язково мали бути твори радянських композиторів про партію і Леніна.

У 1960-х роках диригентами хору були **Михайло Козленко** (1963 р.), **Володимир Зварун** (1960-ті р.).

Особливо плідним для розвитку колективу був період, коли керівником хору став **Степан Йосипович Коваль** (1972–1983 рр.). Саме завдяки його натхненній праці у 1976-му році хору присвоєно звання «народний аматорський». Зауважимо, що «...звання «народний аматорський» присвоюють за вагомих внесок у збереження та розвиток народної творчості й культури, високий художній рівень і виконавську майстерність. Звання започаткувало Міністерство культури та мистецтв УРСР в 1959 р., присвоює його колегія управління культури ОДА. Звання отримують: ансамблі вокальні, інструментальні, танцю, пісні й танцю; колективи хорові, автентичні

⁴⁰Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 67.

фольклорні, обрядово-фольклорні; студії образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, кіно- (фото-, відео-) студії; театри тощо»⁴¹.

Іван Дзьомбак керував хором у 1983–1985 рр.

Ігорю Івановичу Семківу судилося керувати хором у переломний момент української історії (1985–1991 рр.), коли руйнувалася радянська система і поставала незалежна Україна.

Він багато зробив для визнання колективу за межами Прикарпаття. Хор виступав з концертами на Виставці досягнень народного господарства в Києві, по телебаченню, був учасником святкування 500-ліття Запорізької Січі на Дніпропетровщині (1990 р.) та 350-річчя битви під Берестечком на Рівненщині (1991 р.). Незабутнє враження справив на учасників концерт біля пам'ятника на могилі Тараса Шевченка у Каневі.

В час підготовки до свого 90-річчя в 1989-му році хористи назвали свій хор «Первоцвіт». Цей урочистий ювілей відбувався в обласній філармонії. Привітали ювілярів тріо «Золоті ключі» — народні артистки України Ніна Матвієнко, Валентина Ковальська та Марічка Миколайчук.

У 1991-му році «...біля Народного дому на місці, де в 1902 році була встановлена статуя Божої Матері, в 1939 р. за наказом більшовицької влади була прибрана, рухівці встановили пам'ятник нашому Великому Кобзареві Т. Шевченку. Погруддя поета виготовив наш односельчанин Іван Гринів»⁴². Після panaхиди й освячення пам'ятника <...> хор «Первоцвіт» виконав пісні на слова Кобзаря. Подібні вшанування поета проводяться на початку березня кожного року»⁴³.

На Зелені свята 1991-го року у селі урочисто освятили символічну могилу «Борцям за волю України», після чого відбувся великий концерт за участю хору. Незабутнє враження на жителів села та міста Івано-Франківська «...справив загін козаків на конях, який під час вшанування пам'яті Героїв України на Зелені свята в 1991 р. супроводжував багатолюдну колону, що прямувала до могили січових стрільців»⁴⁴. В основному на конях були хористи Михайло Сіщук, Михайло Максимів та ін.

З того часу щороку на Зелені свята, в День незалежності України та 1 листопада біля могили служать panaхиду, а хор та всі присутні співають Державний гімн, стрілецькі та інші патріотичні пісні.

⁴¹ Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурського права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундук [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. С. 52.

⁴² Гринів Іван — багаторічний учасник хору.

⁴³ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 77.

⁴⁴ Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці... С. 91.

Про духовне навернення свідчить висвячення концертмейстера хору Петра Скрипника, який став священником УГКЦ у селі Підпечари.

Славні традиції хору продовжуються у роки Незалежності України. Від 1991-го року хором керує заслужений працівник культури України **Ганна Карась**. «Первоцвіт» — лауреат обласних фестин духовної музики «Від Різдва до Великодня». Як переможець обласного конкурсу, присвяченого 50-річчю УПА, хор брав участь у святкуваннях в м. Києві (1992 р.), дипломант II ступеня обласного фестивалю «Наша дума, наша пісня», присвяченого 180-й річниці з дня народження Тараса Шевченка (1994 р.), учасник Першої Галицької хорової академії (1997 р.), творчого звіту майстрів мистецтв і художніх колективів Івано-Франківської області в Національному Палаці «Україна» (1999 р.), постійний учасник святкових концертів в обласному центрі.

Фестивально-конкурсний рух в Івано-Франківську динамічно розвивається в новітній період. Щороку в травні відзначається День міста з походами й концертами мистецьких і фольклорних колективів. З метою відродження музичної спадщини українських композиторів і подальшого розвитку академічного співу проводяться обласні фестини духовної музики «Від Різдва до Великодня», міські — «Від Різдва до Різдва», фестиваль «Наша дума, наша пісня» на відзначення 180-річчя з дня народження Т. Шевченка. У всіх цих фестивалях хор «Первоцвіт» є активним учасником.

Хор ревно відзначає *ювілеї свого заснування та ювілеї рідного села*. Так, у 1995 році свій 95-літній ювілей хор відсвяткував у Народному домі «Просвіта» в Івано-Франківську, на сцені якого здобув свою перемогу у конкурсі просвітянських хорів у далекому 1935-му році.

У концерті брали участь народний оркестр народних інструментів під керівництвом Ярослава Щирби та ансамбль народного танцю «Візерунки» під керівництвом Галини Бай, які окрім окремих творів разом із хором «Первоцвіт» виконали композиції «Ой на горі вітер дув» та «Їхали козаки із Дону додому».

Відаючи данину шани товариству «Просвіта», хор «Первоцвіт» Народного дому села Микитинці бере участь в урочистостях з нагоди 120-річчя філії «Просвіти» у Станиславові та 5-річчя відновлення Івано-Франківського міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка, які відбулися 7 грудня 1997-го року у Народному домі «Просвіти». Зокрема, хор виконав «Гімн «Просвіти» Романа Купчинського, «...а керівник хору, доцент Прикарпатського університету ім. В. Стефаника Ганна Карась дарує голові міській «Просвіти» В. Бойкові вимпел з портретом Т. Шевченка із написом: «Микитинці — нащадки Тараса» та віночок із колосся жита,

кетягів червоної калини та зеленого барвінку, переплетений синьо-жовтими стрічками»⁴⁵.

Величним було святкування 430-річчя нашого села 11 жовтня 1998 року. «Свято розпочалося Службою Божою у храмі святого Микити та панахидою біля могили «Борцям за волю України». Після виступу сільського голови В. Гавриша група солдатів на честь героїв, що віддали своє життя за Україну, дали рушничний салют. Потім відбувся святковий похід головними вулицями села за участю духового оркестру, священників, громадських організацій, колективів художньої самодіяльності. Головне дійство відбувалося на літньому майданчику Народного дому. Присутній привітали міський голова З. Шкутяк, сільський голова с. Угорник З. Криховецький та с. Хриплина О. Таборська. Відбувся святковий концерт за участю колективів художньої самодіяльності міста, сіл Микитинець, Угорник, Хриплина»⁴⁶.

Великою подією для хору й села було відзначення 100-літнього ювілею «Первоцвіту». 21 листопада 1999 р. в переповненому залі обласного музично-драматичного театру ім. І. Франка відбулася ювілейна святкова академія, де наші хористи дали великий концерт. Разом з ювілярами у концерті взяли участь народний аматорський хор «Прикарпаття» с. Угорники (керівник Ярема Павлик), муніципальний естрадно-симфонічний оркестр (керівник Валерій Чикирис), народний артист Володимир Пірус. Вечір вів заслужений журналіст України Богдан Кучер.

Важливою подією для села було відкриття 1 вересня 2000-го року приміщення нової школи, на яку чекали майже сто років. Завдяки міському голові Зіновію Шкутяку, його першому заступнику Богдану Ониськіву, сільському голові Василю Гавришу та будівельникам школа відкрила свої двері для дітей села. Хор «Первоцвіт» брав участь у святковому дійстві, а його керівник і одночасно заступник міського голови Ганна Карась разом із міським та сільським головою посадили біля школи кущ калини.

У 2005 році колектив брав участь у святі духовної музики «Нехай святиться ім'я Твоє» і був нагороджений подякою від Управління культури виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради. У цьому ж році колектив був учасником Всеукраїнського фестивалю народної творчості «Два береги, два крила України» і нагороджений Зіновієм Шкутяком подякою від партії «Народний союз «Наша Україна».

⁴⁵ «Просвіта» Івано-Франківська: минуло й сучасне. Кн. 1 / за заг. ред. В. Бойка. Івано-Франківськ: Сіверсія, 2000. С. 38–39.

⁴⁶ Там само. С.91–92.

У 2007-му році хор мав концерти на могилі Тараса Шевченка у Каневі, побував на батьківщині Кобзаря у Моринцях та Кирилівці⁴⁷.

110-річчя народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці відзначили 30 серпня 2009 року на сцені у рідному селі. До програми включили прем'єрний твір — сцену Андрія з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, соло в якому виконав провідний тенор нашого міста Василь Садовський (нині — соліст Львівського національного академічного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької). Привітали ювілярів: муніципальна капела бандуристів (керівник — заслужений працівник культури України Марта Шевченко), хор духовної музики церкви св. Архистратига Михаїла з Івано-Франківська (регент — Ганна Карась), народний аматорський хор духовної пісні «Сяйво» (керівник — Василь Гнатишин) та жіночий вокальний ансамбль «Відроджена пісня» (керівник — Анна Кузнєцова) з Народного дому села Микитинці, представники обласної, міської та місцевої влади.

2015-ий став ще одним ювілейним роком — «Первоцвіт» відзначав своє 125-річчя. За вагомий особистий внесок у розвиток культурно-мистецького життя міста Івано-Франківська та з нагоди 125-річчя заснування колективу, керівник Г. Карась та всі його учасники були нагороджені грамотами, подяками від управління культури, національностей та релігій ОДА, обласного навчально-методичного центру культури Прикарпаття, міського голови Віктора Анушкевичуса, начальника управління культури міськвиконкому Мирослава Петрика. Також подяками і грошовими преміями були нагороджені всі учасники «Первоцвіту» від сільського голови Михайла Сіщука. Завдяки сільському голові були пошиті нові сценічні костюми для хорового колективу.

З нагоди 125-річчя ювілярів щиро вітали керівники хорових колективів, заслужені працівники культури України: Марта Шевченко, Петро Чоловський, Жанна Зваричук; учасниця народного аматорського вокального ансамблю «Росинка», заслужена артистка України Ольга Черсак; художній керівник обласної філармонії Ігор Дем'янець, керівник народного аматорського хору духовної музики «Сяйво» Василь Гнатишин, керівник вокального ансамблю Союзу українок «Берегиня» с. Угорники Любов Юрків, секретар сільської ради Галина Марків, а музичним вітаннями був виступ народно-

⁴⁷ Карась Г., Діда Р., Головатий М., Гаврилів Б. Івано-Франківськ: енциклопедичний словник. 350-річчю міста Івано-Франківська присвячується. Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2010. С. 338.

го аматорського вокального жіночого ансамблю «Відроджена пісня» НД с. Микитинці (художній керівник — Анна Кузнєцова).

У виконанні народного аматорського хору «Первоцвіт» звучали різножанрові хоріві твори: пісні про Україну, українські та повстанські пісні. А саме: «О, Боже, Боже, зглянься на нас», «О, Україно!», «Лелеченьки», «Гарні вечори», «Ой сама я, сама» та інші. Учасники глядацької зали насолоджувались мелодійністю професійного хорового співу. І на завершення концерту народний аматорський хор «Первоцвіт» та учасники хорового колективу, які співали впродовж попередніх років виконали пісню «Молитва за рідний край» та «Многая літа»⁴⁸.

Хор неодноразово бере участь у фестивалі духовної музики «Від Різдва до Великодня», у Різдвяному фестивалі «Коляда на Майзлях», який відбувається у василіянському монастирі Царя Христа у час різдвяних свят.

Про виступ хору на Восьмому різдвяному фестивалі «Коляда на Майзлях» у січні 2017-го року читаємо: «Далі виступив народний аматорський хор «Первоцвіт» Народного дому с. Микитинці Івано-Франківської міської ради (керівник — Ганна Карась), який минулого року відзначив 125-річчя від заснування. Хор виконав багато нових авторських колядок і тим приємно вразив глядачів»⁴⁹.

А офіційна сторінка Івано-Франківської архієпархії УГКЦ подала наш виступ більш мальовничо: «Перед публікою чудовими святочними строями розцвів народний аматорський хор «Первоцвіт» Народного дому с. Микитинці Івано-Франківської міської ради (керівник — Ганна Карась), який минулого року відзначив 125-річчя заснування. Це чи не найстаріший колектив в області, а може, й в Україні. Заснував хор 1890 року директор місцевої школи Володимир Грицишин. З 1899 року керівником колективу був Денис Січинський, у 1933–1935 роках очолював Богдан Ганушевський, згодом священник у Канаді. Учасники його — справжні артисти. І в поставі, й у виконанні видно професіоналів, та навіть у зовнішності вони — прискіпливі віртуози. Так, каже одна з учасниць хору, яку похвалила за їхні строї: у нас ще чобітки мають бути червоні, а сьогодні якимось так — хто

---

⁴⁸ Раджапова О. В. Діяльність народного аматорського хору «Первоцвіт» в контексті розвитку хорової культури України ХХ ст.: бакалаврська робота на здобуття ОКР «Бакалавр» за спеціальністю «Музичне мистецтво» спеціалізації «Хорове диригування». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2017. С. 28–29.

⁴⁹ Восьмий різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях» в церкві Царя Христа м. Івано-Франківська та новий дизайн інтернет-сторінки монастиря. 2017, 23 січня. URL: <https://osbm.info/vos-myy-rizdviany-y-festyval-koliada/>

в чому, але так не має бути... Любі мої, хороші, які ж ви співочі. Виконував хор багато нових авторських колядок і тим приємно вражав глядачів»⁵⁰.

Щороку хор виступає на літній естраді міського парку культури і відпочинку імені Т. Г. Шевченка перед жителями обласного центру та гостями міста. Про один з таких виступів читаємо на офіційному сайті Івано-Франківська: «22 травня 2016 року в парку культури та відпочинку імені Т. Г. Шевченка відбувся творчий звіт народного аматорського хору «Первоцвіт» (керівник — заслужений працівник культури України, професор Ганна Карась) <...> Народного дому с. Микитинці Івано-Франківської міськради, присвячений декільком подіям: річниці перепоховання Великого Кобзаря та вшанування пам'яті Героїв, що боролися за волю України. І ще одна подія, яка пов'язана не з минулим, а майбутнім — творчим майбутнім нинішніх випускників Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка. Адже саме на цій сцені проходитиме державний іспит по диригуванню.

Чудова погода не завадила глядачам зібратися біля літньої сцени парку, де, зазвичай, проходить музичний фестиваль «Мелодії парку». Члени атестаційної комісії розмістились серед глядачів і це, очевидно, сприяло зменшенню напруги, яка, очевидно, буває на таких екзаменах. Та і для членів поважної комісії це було вперше. Отже, державна атестація з диригування хором студентів V курсу заочного відділення, спеціальність «Музичне мистецтво», на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» на базі народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому с. Микитинці розпочалась. З хвилюванням виходили перед лице глядачів студентки Максим'юк Тетяна, Пруць Валентина, Івасишин Леся, Яцишин Іванна. Та злагоджений спів учасників хору, якому в 2015 році виповнилось 125 років, надавав впевненості юним диригентам. І линули парком пісні на слова Т. Г. Шевченка, І. Я. Франка, Д. Павличка та українські народні пісні в обробці сучасних композиторів»⁵¹.

Варто відзначити, що хор неодноразово брав участь у зачі державних іспитів студентів кафедри методики музичного виховання та диригування (завідувачка — професор, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства Любов Серганюк) Навчально-наукового Інституту ми-

⁵⁰ Пройшов п'ятий день фестивалю «Коляда на Майзлях». 2017, 14 січня. Івано-Франківська архієпархія УГКЦ: офіційний сайт. URL: <http://ugcc.if.ua/novyny/1653-proishov-piatyi-den-festyvaliu-koliada-na-maizliakh.html>

⁵¹ Відбувся творчий звіт народного аматорського хору «Первоцвіт». Івано-Франківськ: офіційний сайт міста. URL: <http://www.mvk.if.ua/news/39196>

стецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Хор здійснює благодійну діяльність: виступав з концертами в обласній школі-інтернаті для дітей-сиріт, місцях позбавлення волі (колонії у с. Товмачик Коломийського району), збирав кошти на будівництво православної церкви в селі Товмачик, де росла і навчалася керівник хору — Ганна Карась.

Основу колективу завжди склали його **учасники**. З кожним роком він поповнювався новими учасниками, яких об'єднувала любов до української народної пісні. У хорі співало вже кілька поколінь микитинчан, які свято зберігають співацьку традицію Микитинець.

Вклоняємось світлій пам'яті всіх, хто був учасником хору впродовж цих 130-ти років.

Понад 40 років співали у хорі Ярослав Калитка, Іван Гринів, Дмитро Калитка, Василь Гашинський, Оксана Микула. Тривалий час у хорі співали Марія Хоминець, Віра Буртник, Ганна Кузнецова, Любов Неждій, Петро Федосюк, Віра Шиптур, Лідія Татарин, Марія Дмитрів, Іван Гаврилишин подружжя Ганна та Богдан Слівінські, Тетяна та Орест Николаїви.

Основою хору є подружжя: Іван та Ольга Назарчуки, Ольга та Зіновій Гунчаки, Ганна та Богдан Слівінські, Галина та Михайло Максиміви, Тетяна та Орест Николаїви.

У сьогоднішньому складі великий стаж хорового співу мають Василь Гавриш, Марія Гарасимчук, Богдан Щербанюк, Марія Веляник, Любов Ольшанська, Зіновій Карась.

Добре влилися в колектив співаки Наталя Тимошук, Галина Шеленко.

Варто зазначити, що за роки Незалежності у хорі співали майже всі сільські голови — Ярослав Осудар, Василь Гавриш, Михайло Сіщук.

Всі хористи, не шкодуючи часу, вкладають весь жар своїх сердець у примноження славних традицій рідного села.

Самовіддана праця любителів хорового співу дала свої плоди — принесла хорові заслужену популярність не тільки в Івано-Франківську, але й за її межами. Хор та його керівник нагороджені багатьма дипломами, грамотами та цінними подарунками, які зберігаються у хоровій кімнаті Народного дому с. Микитинці, який побудований у 1934-му році коштами Володимира Грицишина та мешканців села Микитинці. Це двоповерхова будівля із залом на 250 місць, з балконом, іншими приміщеннями, бібліотекою, гурковими кімнатами.

Тому робота хору «Первоцвіт» є однією зі складових частин діяльності **Народного дому** села Микитинці, активний учасник всіх свят та культурних заходів, які проводяться тут. «З перших років незалежності України,

Народний дім села, яким тривалий період керував Степан Генза, а з кінця 2000 року — Анна Кузнєцова, змінив форми і методи роботи від диктаторського контрольно-вказівного до творчого національного й духовного підходу. Робота Народного дому стала більш багатогранною та різноманітною, національні й політичні заходи поєднуються з організацією культурного відпочинку та розваг»⁵².

У Народному домі проводиться активна робота з відродження та збереження української культури, народної аматорської творчості, задоволення культурних потреб та організації відпочинку населення, систематично відзначаються загальнодержавні свята, знаменні та ювілейні дати з історії нашої держави, проводяться години інформацій та цікавих повідомлень, бесіди за круглим столом, вечори-зустрічі, мистецькі свята, які вже стали традицією і проводяться щорічно. Це, зокрема: «Мистецькому роду — нема переводу», «Таланти землі Микитинецької», на які запрошуються жителі села, що мають іскру Божу в серці і руках — поети, художники, творці чудових вишивок, лозоплетінь тощо.

У Народному домі с. Микитинці є музей, який користується шаною жителів села. Тут проводяться екскурсії, зустрічі для учнів ЗОШ села з цікавими людьми, заняття народного університету «Народознавство». Для слухачів пропонуються цікаві і змістовні заходи: лекції, бесіди за круглим столом, лекції-концерти, зустрічі з поетами, дизайнерами, косметологами, екскурсії, дитячі ранки, концерти, виставки творчих робіт та інші заходи. При Народному домі для дітей та молоді ведуть свою роботу університет «Народознавство», клуби за інтересами — «Чарівний олівець» та «Кришталеві джерела».

При Народному домі функціонують аматорські мистецькі колективи, серед них — народний аматорський хор «Первоцвіт». Зростання ролі хорошого мистецтва в Галичині було одним з багатьох позитивних проявів духовного мистецького життя в с. Микитинці.

У червні 2014 року на фасаді приміщення Народного дому за ініціативи голови фракції ВО «Свобода» в Івано-Франківській міській раді Романа Онуфріїва, в рамках програми «Івано-Франківськ — місто Героїв», встановлено анотаційну дошку командирів заgonу «Котловина» УПА, політв'язню, диригенту хору Степану Ковалю. Після переслідувань радянською владою, С. Коваль змінив прізвище та влаштувався художнім керівником Станиславівського районного будинку культури, територіально розміщеному с. Микитинці (вул. Зарічна, 75а).

⁵² Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. С. 90–91.

Роман Онуфріїв наголосив у своєму слові на відкритті дошки, що вшанування та популяризація відомих українців, героїв України після вікових перекручувань та замовчувань історичних фактів, є вкрай важливою справою: «Так долею склалося, що українська історія зазнала значних впливів, перебуваючи під гнітом Радянського Союзу. І навіть після здобуття незалежності, наша країна так і не отримала самостійності та свободи. Ми досі боремося за неї. Попередня влада кардинально пересувала нашу історію, глумилася над національною пам'яттю. Тому цілком реальними є те, що багато вагомих постатей є невідомими чи маловідомими для пересічних українців. Встановлення цих анотаційних дощок якраз і виконує таку місію»⁵³.

Цікаві факти розповів історик-краєзнавець Ростислав Гандзюк: «Степан Коваль — також доволі цікава та вагома постать. З молодих років він був прихильником, а згодом і хорунжим ОУН–УПА. Звичайно, за свою участь в Організації Українських Націоналістів Степан Коваль поплатився переслідуванням. Для того, щоб вберегти своє життя та сім'ю він змінив прізвище, і згодом зайнявся активною культурною роботою. З 1949 року він — керівник хору «Первоцвіт» в районному будинку культури, що був розміщений саме тут, у Микитинцях»⁵⁴.

---

⁵³ Турій Р. У Микитинцях встановили анотаційну дошку Степану Ковалю. 2014. 9 червня. URL: <https://galka.if.ua/u-mikitintsyah-vstanovili-anotatsiynu-doshku-stepanu-kovalyu/>

⁵⁴ Там само.

Репертуар та манера інтонування

Дослідниця Олена Скопцова вважає, що «...народне хорове виконавство є мистецьким феноменом, що характеризується національно-стильовою своєрідністю, має історико-художні форми, виявляє свою специфіку у художньо-сценічних інтерпретаціях на основі музичного фольклору та відповідної виконавської стилістики», а особливості й національні стилістичні ознаки народного хорового виконавства «виявляються в народній виконавській манері завдяки її тісним зв'язкам з мовними діалектами (говорами), врахуванню ладо-інтонаційної природи українського народного пісенного мелосу й етнорегіональних виконавських традицій, використанню особливого характеру звукоутворення й художньо-тембральних якостей «народних» співацьких голосів»⁵⁵.

Ольга Бенч пропонує аналізувати *змістову діяльність хорового колективу* за такими параметрами: репертуарна спрямованість та манера інтонування⁵⁶.

Репертуар хору «Первоцвіт» у різні періоди його існування залежав від соціокультурних і політичних умов, в яких він працював. До нашого часу не збереглися програми та репертуар хору від початку його існування до часів Незалежності України.

Однак, достеменно відомо, що кожна доба диктувала свої вимоги до репертуару. До 1939 року до програм добиралися твори яскраво вираженої національної спрямованості: українські народні пісні, пісні українських січових стрільців, українських композиторів.

У радянську добу переважали пропагандистські твори, які прославляли комуністичну партію, Леніна, твори радянських композиторів.

Тільки з часу проголошення Незалежності України керівники хору здобули право вільного добору репертуару. В його основі — різножанрова українська народна пісня, твори вітчизняних композиторів-класиків та сучасних авторів. Загалом сучасний репертуар хору (а це більше 150-творів) можна розділити на такі жанрово-тематичні групи: твори національно-патріотичного змісту, академічного плану, на слова Т. Шевченка, духовні

⁵⁵ Скопцова О. М. Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець XIX–XX століття): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 — теорія та історія культури. Київ, 2005. С. 5.

⁵⁶ Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції. Київ: Український світ, 2002. С. 93.

твори (літургійні та паралітургійні), українські народні пісні, у т. ч. колядки, щедрівки, повстанські та стрілецькі пісні.

Таке жанрово-тематичне спрямування підбору репертуару зумовлене концертною діяльністю колективу, його постійною участю у таких святкуваннях, як: колядування, Шевченківські свята, День матері, Свято героїв, День незалежності України, День села, День міста Івано-Франківська, фестини духовної музики та ін. При доборі репертуару враховується їх складність і відповідність вокальним можливостям хористів, які не мають музичної освіти. Разом з тим, багатолітня співоча практика учасників хору дозволяє іноді виконувати і більш складні твори (типу кантати).

За редакцією керівника хору Ганни Карась у 1994-му році вийшов перший збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» села Микитинці під егідою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, відділу культури виконкому Івано-Франківської ради народних депутатів «**Повік не зів'яне первоцвіт**»⁵⁷.

Видання було здійснене за кошти о. Б. Ганушевського (Канада), Ю. Ганушевського (США), учасників хору, жителів сіл Микитинці та Товмачик Коломийського району, директора народного дому с. Микитинці Степана Гензи, відділу культури міськвиконкому, обласного підприємства «Івано-Франківськкомуненерго» (директор Б. Чухній), Укрсоцбанку (керівник Д. Копей), банку та компанії «Прут і к°» (власник А. Прут), обласного науково-методичного центру народної творчості та культурно-освітньої роботи (директор В. Олексюк).

До збірника включено тридцять оригінальних творів та обробок українських композиторів М. Лисенка («Боже великий єдиний» в аранжуванні О. Кошиця), С. Людкевича («Чи ми ще зійдемося знову» на сл. Т. Шевченка), Д. Січинського (кантата «Дніпро реве», «Один у другого питаєм» сл. Т. Шевченка, аранжування І. Легкого), Г. Давидовського («Учіться, брати мої» сл. Т. Шевченка), Г. Ільченка «Думи мої єдині» (сл. Т. Шевченка, обробка М. Федунішина), А. Авдієвського («Вербовая дощечка»), П. Савчука «Ой коли ж той вечір буде»), В. Самойленка (Скрипка би не грала»), Ю. Корчинського («Ой на горі, на високій»), В. Захарченка з Кубані («Спи, Тарасе», «Як на річку гусей гнала»), твори сучасних місцевих композиторів В. Їжака («Край Стефаника» на сл. Я. Крушельницького), І. Легкого (обробки —

---

⁵⁷ «Повік не зів'яне «Первоцвіт»: збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» народного дому с. Микитинці / упорядник Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. 86 с.

«Витай Ісусе», «Святая ніч», «Горіла сосна»), Я. Крушельницького («У пісні куймо спільно долю»), Р. Долчука («За байраком байрак» сл. Т. Шевченка), М. Магдія («Летять галочки»), М. Федунішина («Ой на горі цигани столяли»), керівника колективу Г. Карась («У гаю, гаю» сл. Т. Шевченка, мелодія М. Колесника; «Ой полечко, поле»), композиторів діаспори: о. Б. Ганушевського («В тіні пальми», «Чорноморці ми»), А. Гнатишина («Христос воскрес» — обробка), З. Маркович («Чи чуєш мій друже, юначе», переклад Г. Карась). Різноманітний репертуар розміщений у доступній послідовності: духовна музика, колядки, воскресенські пісні, твори на слова Тараса Шевченка, стрілецькі та повстанські, українські народні, жартівливі, обрядові та авторські твори.

Редагував збірку, здійснював нотну графіку (вручну) і художнє оформлення Іван Легкий — колишній художній керівник Гуцульського ансамблю пісні і танцю, народний артист України, а коректором був його син — Андрій, пізніше — випускник Львівської музичної академії імені М. Лисенка, композитор і диригент, який сьогодні проживає у США.

Це були перші роки Незалежності України, тому папір, на якому друкувалася збірка був сірим, нотний набір можна було зробити тільки вручну. Національної валюти (гривні) ще не було, ходили купони і карбованці, курс яких був у тисячах і мільйонах. У моєму приватному архіві збереглися дві розписки, які дав мені Іван Дмитрович Легкий, який виконував роботу над технічним оформленням збірки. Оскільки гроші за цей вид роботи здавали хористи особисто, я брала такі розписки, щоб відзвітуватися перед ними. Оприлюднюю їх тільки для ілюстрації курсу валюти, складностей, які всі ми переживали. І сьогодні, з даліни прожитих років хочу вклонитися світлій пам'яті Івана Дмитровича Легкого, який виконав це нелегке завдання для нас, виписуючи ноти власноруч.

За допомогою Ю. Ганушевського (США) в Америці було видруковано невеликий тираж збірника на білому папері, однак ніяких вихідних даних на них не було надруковано. Тобто, це фактично було репринтне видання.

З нагоди 110-ї річниці заснування колективу та 100-річчя смерті Дениса Січинського, у світ виходить друга збірка **«Первоцвіт» з піснею у нове тисячоліття** під редагуванням Ганни Карась⁵⁸. У ній, не повторюючи жод-

⁵⁸ «Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття: збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці, присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу / упоряд.: Ганна Карась. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. 80 с. + 20 іл.

ного твору з попередньої збірки, опубліковано найхарактерніші твори, які складають сьогоднішнє творче обличчя колективу.

Тут хоровий репертуар розміщено таким чином: авторські твори, духовна музика, колядки, твори на сл. Т. Шевченка, твори сучасних композиторів, українські народні, повстанські пісні. До цієї збірки входять як відомі твори, так і ті, що друкувалися вперше: авторські твори Д. Січинського («Не пора» на сл. І. Франка), Б. Вахнянина («О, Україно» на сл. М. Вороного в обробці І. Легкого), Г. Давидовського («Розрита могила» на сл. Т. Шевченка, аранж Д. Котка), О. Білаша («Лелеченьки» на сл. Д. Павличка), А. Пашкевича («Мамина вишня» на сл. Д. Луценка, «Виростеш ти, сину...» на сл. В. Симоненка, «До сина» на сл. Й. Струцюка), В. Панчука («Земле моя» на сл. І. Франка), Б. Шиптура («Моя Україна — квітуча земля» на сл. Л. Кліща; «Через поле України ішла Божа Мати» сл. і мел. В. Шиптура, обр. Б. Шиптура), М. Дацко («В моїм серці живлюща надія» сл. о. В. Б. Мендруня, «Свята вечеря» на сл. Т. Угрин), Р. Бревка («Христос родився»), Є. О. Садовського із США («О Ісусе», «Як Пречиста Діва»); обробки та аранжування духовних творів («Радіємо нині з чудес» в аранж. І. Миськіва), колядок («Що то за предиво» в обр. М. Леонтовича, «Спи, Ісусе, спи», «Прилетіли серед ночі» в обр. В. Семчишина, «До шопи йдіть, пастирі», «На Різдво Христове» в обр. Р. Хімея), українських народних пісень («Ой там за лісочком» в обр. Ф. Гощука, «Ой у полі дві тополі» та «Хлопці риболовці» — обидві в обр. М. Демидюка), повстанських пісень («Гарні вечори» в обр. Р. Долчука, «Україні слава» в обр. М. Демидюка).

Обидва збірники як навчальні посібники впродовж років слугують студентам та викладачам як навчально-методичний матеріалом, допомагають практикуючим хормейстерам у підборі репертуару.

Щодо манери співу хору «Первоцвіт», то вона тяжіє до академічної. Звукова естетика колективу відзначається своєрідністю, тембровою збалансованістю, академічною культурою, чистотою інтонування.

Вивченню творів передуює їх прослуховування і обов'язкова згода колективу на його виконання — воля керівника не нав'язується, якщо хору твір не сподобався. Кожна репетиція розпочинається із розспівки, яка передбачає вправи на досягнення чистоти інтонування (спів унісону), розвиток гармонічного чуття, вироблення чіткої дикції та ін. Новий твір ілюструється керівником хору, наводиться коротка історія його написання, відомості про авторів. Вивчається твір на слух, без поголосників, що сприяє доброму запам'ятовуванню нотного і поетичного текстів. Диригент працює

з кожною партією зокрема, зводить поступово жіночу, чоловічу групи і хор в цілому. Нескладні твори вивчаються за 3–4 репетиції, складніші потребують роботи більш тривалої (до місяця). Репетиції відбуваються постійно два рази в тиждень по дві години. Стабільність роботи та складу колективу забезпечує його мобільність, миттєву реакцію на потребу виступу, є добрим прикладом для інших аматорських хорів вірного служіння національній хоровій культурі.

За типологією самодіяльної (аматорської) творчості О. Бенч, народний аматорський хор «Первоцвіт» віднесемо до другого типу, які «...репрезентують ті народні колективи, діяльність яких проходить в рамках *організованого* показу їх на сцені. У цих колективах не всі учасники є носіями місцевої традиції. Репертуарна спрямованість залежить від керівника колективу, його обізнаності з традиційним виконавством. <...> Під впливом хорової музики (академічної традиції) ці колективи переймають манеру співу, наближену до академічного співу з вібрато»⁵⁹.

Цей напрямок сценічного втілення фольклору дослідниця визначає як «*стилізацію традиційного пісенного матеріалу*»⁶⁰.

У другій половині ХХ століття його представляє наймасовіша форма хорового руху в Україні — народні самодіяльні хори. Ольга Бенч пише: «Тоді ж ці народні колективи зазнали великих змін: зміцнилася їхня матеріальна база, сформувався репертуар, устійнилися естетичні норми. <...> Основним недоліком у діяльності більшості народних самодіяльних колективів у 80-х роках було те, що вони цілком відмовилися від традиційного репертуару й замінили його авторськими стилізаціями»⁶¹. Дослідниця підкреслює негативні тенденції, які прослідковуються у діяльності народних хорів того часу — поверхове розуміння традиції, виконання акапельних народних пісень у супроводі баяну, який не є традиційним інструментом, а привнесений іззовні, копіювання виконавських зразків⁶².

Не уникнув цих тенденцій свого часу хор «Первоцвіт», хоч почав долати їх у часи Незалежності України.

Аматорська форма народного хорового виконавства, на думку О. Скопцової, відзначається «...спіранням на носіїв фольклорної пісенної традиції, тісними зв'язками з етнорегіональними й локальними пісенними і музично-інструментальними традиціями, художньо-стильовою строкатістю репер-

⁵⁹ Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції. Київ: Український світ, 2002. С. 233–234.

⁶⁰ Там само. С. 234.

⁶¹ Там само. С. 234.

⁶² Там само. С. 234.

туару, переважанням сімейно-побутової тематики, жанрів хорових обробок і аранжувань українських народних пісень, створених композиторами-аматорами або керівниками колективів, певним рівнем виконавської майстерності співаків»⁶³.

Якщо характеризувати діяльність народного аматорського хору «Первоцвіт» за цими ознаками, то більшість з них притаманні цьому колективу.

Художньо-стильова строкатість репертуару ілюструється переліком жанрово-тематичних груп творів, адже в репертуарі хору — літургична та паралітургична музика, хорові обробки народних, повстанських та популярних пісень. Вона зумовлена вимогами часу, концертно-просвітницькою ситуацією, смаками публіки, для якої працює колектив. А ще, незважаючи на весь трагізм ХХ століття, саме ці твори не раз піднімали з колін нові покоління українців, сприяли новому піднесенню української культури.

Інформацію про хор вміщено у краєзнавчих та енциклопедичних виданнях⁶⁴, які допомагають уявити місце цього колективу у культурно-мистецькому житті міста і краю. Від 2015 року хор веде свою сторінку у соціальній мережі Facebook⁶⁵.

Підводячи підсумки 130-річної діяльності хору, можна з гордістю заявити, що на прикладі нашого колективу виховувалося не одне покоління жителів села, а його учасники гідні пошанування. Хор завжди відчував підтримку сільської влади і громадськості, без чого не зміг би досягнути своєї наміченої цілі. Маючи різноманітний репертуар, хор намагається вдольнити всі вподобання різносторонньої публіки. Це кропітка робота ба-

⁶³ Скопцова О. М. Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець ХІХ–ХХ століття): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 — теорія та історія культури. Київ, 2005. С. 6.

⁶⁴ Карась Г. Івано-Франківськ: культурно-мистецька хроніка Незалежності. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2001. 289 с.; Карась Г., Діда Р., Головатий М., Гаврилів Б. Івано-Франківськ: енциклопедичний словник. 350-річчю міста Івано-Франківська присвячується. Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2010. С. 337–338; Станиславів — Станіслав — Івано-Франківськ 1662–2012 (до 350-річчя Івано-Франківська): монографія. Івано-Франківськ — Львів — Київ: Манускрипт-Львів, 2012. С. 474, 476–477; Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурського права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. С. 54–55; Карась Г. Первоцвіт. *Українська музична енциклопедія*. Т. 5 / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. К.: вид-во ІМФЕ, 2018. С. 132.

⁶⁵ Народний аматорський хор «Первоцвіт». Сторінка у соціальній мережі Facebook: <https://www.facebook.com/Народний-аматорський-хор-Первоцвіт-села-Микитинці-1682608525288634/>

гатьох років керівників-диригентів і хористів. Чудові диригенти і справжні сини і дочки свого народу мали честь працювати і втілювати у життя свої мрії.

Народний аматорський хор «Первоцвіт» своїм неповторним стилем звучання зворушує душевністю, ліричністю, щирістю. Впродовж багатолітньої історії існування хор був і залишається осердям творчого життя села Микитинці. Для аматорів плекання українського хорового мистецтва, закоріненого в традиції етнічної культури, є чи не єдиним шляхом самоідентифікації, чи не єдиною ланкою, через яку здійснюється зв'язок із глибинними духовними коріннями рідної землі, що залишаються незмінними, незважаючи на те, якою мовою говорить людина, громадянин якої країни себе вважає.

Та обставина, що один із найстаріших хорів не тільки в Івано-Франківській області, а й в Україні, впродовж 130-ти років активно діє, завдяки кропіткій і злагодженій роботі керівників та учасників, залишається при цьому цікавим і популярним, заслуговує на всенародне визнання.

Список використаних джерел

1. Арсенич П., Олійник М. Угорники коло Станиславова (Івано-Франківська). Івано-Франківськ: Типовіт, 2005. 216 с.
2. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції. Київ: Український світ, 2002. 439 с.
3. Бурбан М. Українські хори і диригенти: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2006. С. 148.
4. Відбувся творчий звіт народного аматорського хору «Первоцвіт». Івано-Франківськ: офіційний сайт міста. URL:<http://www.mvk.if.ua/news/39196>
5. Восьмий різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях» в церкві Царя Христа м. Івано-Франківська та новий дизайн інтернет-сторінки монастиря. 2017, 23 січня. URL: <https://osbm.info/vos-myuy-rizdvianyy-festyval-koliada/>
6. Гавриш В. Історичний нарис села Микитинці. Івано-Франківськ, 2002. 103 с.
7. Ганушевський, о. Б. Над Синім Дунаєм. *Регенсбург: Статті — спогади — документи: До історії Української еміграції в Німеччині після другої світової війни (1945–1949)* / Ред. кол: Омелян Кушнір (голова) та ін. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1985. С. 31–75. [НТШ. Укр. архів Т. XL].
8. Ганушевський, о. Б. Початки Пласту в Міттенвальді. *Міттенвальд (1946–1951): З нагоди 50-ліття Таборів Українських Біженців в Міттенвальді, Німеччина* / редкол.: П. Рогатинський та ін. Воррен-Мічіган, 2001. С. 97. [Товариство Бувших Мешканців Таборів Українських Біженців в Міттенвальді, Німеччина].
9. Грицан А. В. Просвітня зоря Прикарпаття: Нариси про історію товариства «Просвіта» на Прикарпатті між двома світовими війнами (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ: Сіверсія, 2001. 180 с.

10. Демуцький П. Українські народні пісні: багатоголосся / упоряд. М. Гордійчук. Київ: Мистецтво, 1954. 87 с.
11. Карась Г., Діда Р., Головатий М., Гаврилів Б. Івано-Франківськ: енциклопедичний словник. 350-річчю міста Івано-Франківська присвячується. Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2010. 495 с.
12. Карась Г. З історії народного самодіяльного хору «Первоцвіт» села Микитинці. Ювілейний проспект. Івано-Франківськ, 1999.
13. Карась Г. Івано-Франківськ: культурно-мистецька хроніка Незалежності. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2001. 289 с.
14. Карась Г. Ніколи не зів'яне «Первоцвіт»: З історії народного самодіяльного хору «Первоцвіт» села Микитинці. Івано-Франківськ, 1999. (Буклет).
15. Карась Г. о. Богдан Ганушевський через шість десятиліть повертається до свого хору. *Західний кур'єр* (Івано-Франківськ). 1992, 22 серп.
16. Карась Г. Первоцвіт. *Українська музична енциклопедія*. Т. 5 / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. К.: вид-во ІМФЕ, 2018. С. 132.
17. Кияновська Л. О. Галицька музична культура XIX — XX ст.: навч. посібник. Чернівці: Книги — XXI, 2007. 424 с.
18. Крушельницька Д. Ніколи не зів'яне «Первоцвіт»: З досвіду роботи народного самодіяльного хору Будинку культури села Микитинці (Буклет). Івано-Франківськ, 1989.
19. Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурського права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 180 с. + 60 іл.
20. Лецишин С. Повік не зів'яне «Первоцвіт»... *Західний кур'єр* (Івано-Франківськ). 1994. 11 листоп.
21. Мацьків Т., Каменецький Ю., Левицький О. М. Історія Української державної гімназії в Станиславові. *Альманах Станиславівської землі*: зб. матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 261–301.
22. Народний аматорський хор «Первоцвіт». Сторінка у соціальній мережі Facebook: <https://www.facebook.com/Народний-аматорський-хор-Первоцвіт-села-Микитинці-1682608525288634/>
23. Павлишин С. Денис Січинський. Київ: Музична Україна, 1980. 48 с.
24. «Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття: збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці, присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу / упоряд.: Ганна Карась. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. 80 с. + 20 іл.
25. «Повік не зів'яне «Первоцвіт»: збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» народного дому с. Микитинці / упорядник Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. 86 с.
26. Проїшов п'ятий день фестивалю «Коляда на Майзлях». 2017, 14 січня. Івано-Франківська архієпархія УГКЦ: офіційний сайт. URL: <http://ugcc.if.ua/novyny/1653-proishov-piatyi-den-festyvaliu-koliada-na-maizliakh.html>
27. «Просвіта» Івано-Франківська: минуле й сучасне. Кн. 1 / за заг. ред. В. Бойка. Івано-Франківськ: Сіверсія, 2000. 208 с.
28. Раджапова О. В. Діяльність народного аматорського хору «Первоцвіт» в контексті розвитку хорової культури України XX ст.: бакалаврська робота на здобуття ОКР «Бакалавр» за спеціальністю «Музичне мистецтво» спеціалізації «Хорове диригування».

Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2017. 51 с.

29. Реабілітовані історією. Івано-Франківська область. Кн. 2-га / у поряд., автор передмови Л. Вардзарук. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. 990 с.

30. Романюк Л., Черепанин М. Музичне і театральне життя Станіслава (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Івано-Франківськ: Видавець Супрун В. П., 2016. 508 с.

31. Скопцова О. М. Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець XIX—XX століття): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 — теорія та історія культури. Київ, 2005. 20 с.

32. Ставничий І. Від повітового міста до столиці ЗУНР. Станіславів у 1918–1919 роках (окремі записки із Щоденника). *Альманах Станіславівської землі*: зб. матеріалів до історії Станіслава і Станіславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 118–141.

33. Ставничий І. Змагання читальняних хорів Станіславівщини. *Діло*. 1935. 23 лютого, Ч. 48. С. 4.

34. Станіславів — Станіслав — Івано-Франківськ 1662–2012 (до 350-річчя Івано-Франківська): монографія. Івано-Франківськ — Львів — Київ: Манускрипт-Львів, 2012. 584 с.

35. Турій Р. У Микитинцях встановили анотаційну дошку Степану Ковалю. 2014. 9 червня. URL: <https://galka.if.ua/u-mikitintsyah-vstanovili-anotatsiynu-doshku-stepanu-kovalyu/>

36. Цегельський Є. Денис Січинський — його творчість і життя. *Альманах Станіславівської землі*: зб. матеріалів до історії Станіслава і Станіславівщини / ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975. Т. 1. С. 558–565.

37. Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX — перша половина XX ст.): монографія. Київ: Вежа, 1997. 328 с.

Мій шлях з «Первоцвітом»

З культурою села Микитинці я почала знайомитись у 1975-му році, коли, одружившись із Зеновієм Карасем, стала микитинецькою невісткою. Батьки мого чоловіка значну частину свого життя присвятили вчителюванню у цьому селі. Батько — Карась Олександр Іванович (1925–2003) був директором і вчителем Микинецької початкової школи з 1951 до початку 1970-х, мама — Карась Ганна Григорівна (1928 р. н.) вчителювала у цій школі у 1951–1983 роках. Під час мого навчання на музично-педагогічному факультеті Івано-Франківського педагогічного інституту імені Василя Стефаника (1975–1979) та в перші роки моєї педагогічної діяльності в Івано-Франківській обласній школі інтернаті для дітей-сиріт та дітей, які залишилися без піклування батьків, я факультативно проводила музичні заняття у цій школі, оскільки вчителя музики за штатним розписом не передбачалося, а вчителі Євфросинія Малишевська, Євдокія Красій та Ганна Карась бажали, щоб і сільські діти співали.

Кожного тижня, закинувши на плечі свій важкуватий тульський білосніжний баян, пішки йшла до учнів, щоб поспівати з ними, вивчити репертуар до свят. Сама писала сценарії, розучувала з учнями ролі, водила хороводи, грала і співала... Це був мій перший самостійний досвід роботи з дітьми.

Проїшли роки... Я змінювала посади і місце роботи, набувала життєвого і диригентського досвіду.

Мої тісніші контакти з хором села Микитинці налагодились при кінці 1990-х, коли я очолила відділ культури Івано-Франківського міськвиконкому. До проведення різноманітних свят і концертів залучався цей колектив, який очолював тоді Ігор Іванович Семків. Ми знали один одного з часу навчання в інституті — Ігор був старшим на один курс, однак разом співали у факультетському хорі під керівництвом завідувача кафедри, доцента Василя Їжака та старшого викладача Ольги Ничай.

Микитинецький хор в цей час був на піднесенні, брав активну участь у мистецькому житті міста, області та України. Я щиро раділа успіху цього колективу, не підозрюючи, що невдовзі буду його керівником.

У 1991-му році Ігор Іванович Семків залишив керівництво хором і постала проблема пошуку нового керманіча.

В один з осінніх днів я відвідала концерт у Центральному народному домі міста Івано-Франківська, після якого у мене відбулася розмова із методистом відділу культури Ольгою Василівною Левицькою. Вона завжди

щиро вболіває за розвиток культури у нашому місті та приміських селах, тож бідкалася де знайти нового керівника для хору села Микитинці. В ході розмови запропонувала: «А може Ви, Ганно Василівно, підете до них?». Така пропозиція застала мене зненацька, тож я не була готова прийняти її. Я знала високий виконавський рівень хору і ті складнощі, які будуть у мене як керівника, тож відмовилася. Однак, Ольга Василівна напевне побачила моє зацікавлення цією пропозицією і вдалася до дій. Через кілька днів ввечері до моєї квартири у с. Угорники, де я тоді проживала, завітав директор Народного дому села Микитинці Степан Генза із тією ж пропозицією. На його настійливе прохання я відповіла згодою, однак поставила кілька умов: я проводитиму репетиції, але оформлятися офіційно не буду до того часу, поки не переговорю із Ігорем Семківим, а також поки не порозуміємось із членами хору.

Як сьогодні пам'ятаю вечір 15 листопада 1991-го року — свою першу репетицію з хором. Десятки допитливих поглядів, дещо іронічні висловлювання і моє надзвичайне хвилювання. Оскільки йшлося до Різдвяних свят, то першими творами, з якими я почала працювати, були колядки.

Невдовзі в особистій розмові з Ігорем Семківим з'ясувалося, що він до колективу не буде повертатися, а партитур хорових творів, які хор співав з ним, немає.

Тож, довелося все починати спочатку. Я вирішила, що перший наш спільний виступ буде під час Різдвяної Служби Божої у місцевому храмі св. Микити 7 січня 1992 року. Звичайно, що ми тільки колядували, а не співали Службу Божу, бо за місяць не могли приготувати її, та й не ставили такого завдання перед собою. Парафіяни щиро дивувалися нашому виступу, адже церковного хору тоді ще не було і наш спів прикрасив різдвяні святкування. Правда, місцевий дяк чомусь подумав, що ми зазіхаємо на «його парафію» і вже на Великдень не дав нам можливості співати під час Служби Божої, а тоді, коли вже більша частина вірян вийшла з церкви. Мені і хористам це було неприємно і ми вирішили більше не брати участі у церковних відправах.

1992-го року народилася гарна традиція нашого хору — 7 січня ввечері колядувати у всіх хористів. Починали з моєї квартири, а тоді всю ніч ходили селом і колядували. Не забували поколядувати і в пароха — отця Івана.

У той час я вже працювала асистентом в педінституті, який згодом став Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника, писала кандидатську дисертацію. Під час наукового стажування у Києві познайомилась із аспіранткою з Казахстану Гульзадою (на жаль, прізвище забула). Під час економічної кризи початку 1990-х років, коли навчальні

заклади і гуртожитки закривалися на два-три місяці, на моє запрошення Гульзада приїхала до Івано-Франківська. Вона із подивом спостерігала за моїми приготуваннями до Різдва, до гостини для всього хору. Ще більшим її здивуванням був чотириголосний спів аматорського хору, який прийшов колядувати до моєї хати. До речі, за її словами, колеги-музиканти в Казахстані не повірили їй, що аматорський хор може співати багатоголосся.

Гульзада ходила з нами всю ніч колядувати і тільки перед ранком запитала сама себе: «А що я, мусульманка, роблю на Вашому святі Різдва Христового?». Краса нашого обряду, гостинність моїх хористів залишилися в її пам'яті назавжди, про що вона писала мені згодом. Ці відвідини розвіяли міф про бандерівців, якими страшила її мати перед візитом на Прикарпаття.

Тут хочу згадати ще одне наше колядування на початку 2000-х, коли я вже працювала заступником міського голови міста Івано-Франківська. Наше місто опікувалося особовим складом одного із кораблів Чорноморського флоту у Севастополі. Кілька офіцерів перебували в час Різдвяних свят в Івано-Франківську, а оскільки я, як заступник міського голови з гуманітарних питань, відповідала за цей візит, то ж запросила їх на нашу коляду. Коляда з офіцерами-моряками теж залишилася в нашій пам'яті назавжди.

У перший рік моєї праці з хором зав'язалося знайомство із дочкою о. Михайла Ганушевського — Мартою Ганушевською-Малкош, яка колись навчалася у Станіславському музичному училищі (1944–1946), була депортована разом з батьками і сестрою Оксаною у Хабаровський край. Завдяки пані Марті ми почали листуватися із о. Богданом Ганушевським з Канади. 18 серпня 1992 року отцю виповнилося 80 років. Свій ювілей він вирішив відсвяткувати зі своїм хором, ступивши на землю України вперше за багато років розлуки. Ця подія поєднувалася з першою річницею святкування незалежності України та 50-річчям священства о. Богдана. Для села це було величне свято. У церкві люди зібралися як на Великдень. Духовно насаженою були і Служба Божа, яку о. Богдан відправив у церкві св. Микити і його казання. Зворушливо було спостерігати картину, коли поважні жіночки 80-річного віку підходили до отця і запитували: «А пам'ятаєте мене, отче? Я співала у Вашому хорі!». Ніби-то можна було впізнати в них молодих вісімнадцятирічних красунь. Перед концертом був святочний обід, під час якого я несміливо запитала о. Богдана: «А чи можна попросити Вас, отче Богдане, продиригувати своїм хором через 60 років розлуки з ним?». Отець зацікавлено відповів: «Добре! А що диригувати? Який твір?». Я впевнено відповіла: «Та Ваш, отче, твір — «Не журіться, юні друзі». Це була пісня пластунів, яку о. Богдан написав в молодості. Хор був попереджений, що буде диригувати о. Богдан, але оскільки репетиції не було, це був експромт.

Для страхування я стала до партії сопрано крайньою, щоб тримати все у полі зору. Під час концерту ведуча запросила о. Богдана на сцену. Хоч це був інший склад, однак це був його хор, який зберігав традицію народного співу, національний репертуар і духовність. Отець впевнено піднявся на сцену і диригував... Дуже шкодую, що не було зроблено знімків цієї події, однак спогади цього дня зігрівали серце поважного священника, а хористи і я пам'ятатимуть його назавжди.

У жовтні 1998-го року наше село святкувало своє 430-річчя. Хор під моїм керівництвом брав участь у святковому концерті і чекав свого виходу. Ведуча свята — Марія Веляник оголошує: «А зараз на сцену для привітання запрошуємо мера Зіновія Шкутяка та його мерію!». Малось на увазі «і його заступника», тобто мене. Після цього учасник хору Іван Гаврилишин жартував: «Запрошують на сцену мерію, я дивлюся — а то наша Ганна Василівна!». Що ж, доводилось поєднувати такі різні функції — чиновника і диригента.

Однак, завдяки моїй тодішній посаді заступника міського голови, у 1999 році вдалося пошити нові добротні сценічні костюми для хору та здійснити урочисте святкування 100-річчя заснування хору на сцені обласного музично-драматичного театру імені І. Франка. За все це до нині ми щиро вдячні міському голові Зіновію Шкутяку.

Перші роки моєї праці з колективом були випробуванням для мене. Велике навантаження в інституті, добирання пішки на край села Угорник після роботи, знову пішки до села Микитинці на репетицію і назад, малі діти, кандидатська дисертація потребували сил і витримки. Перед репетицією іноді я говорила до чоловіка Зеновія, що зовсім не маю сил. Але обов'язок перед хористами піднімав мене і кілька кілометрів долала знову й знову. Чоловік, який спочатку супроводжував мене на репетиції, а потім і сам почав співати, після репетицій іноді казав: «Ти казала, що така змучена, змучена, а прийшла до хору і я зовсім не бачив, що ти змучена». Дійсно, я зауважила, що ставши до хору, у мене зникла втома, забувалися негаразди і сили немовби відновлювалися. Коли мені іноді говорять компліменти про гарний вигляд, то думаю, що цьому я завдячую роботі з хором і спілкуванню зі своїми хористами.

Впродовж цих майже тридцяти років я змінювала посади (асистент, доцент, професор, проректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; заступник і радник міського голови міста Івано-Франківська; начальник управління культури Івано-Франківської обласної державної адміністрації), підвищувала свій фаховий і науковий рівень (захистила кандидатську (1996) і докторську (2014) дисертації), мала наукові

відрядження Україною і за кордон, однак весь цей час не залишала свій улюблений колектив.

Зрештою, оглядаючи цей спільний шлях, можу впевнено сказати, що учасники хору давно стали для мене близькими друзями, які підтримували мене у складні моменти мого життя (а їх було немало!), раділи моїм успіхам, як і я — їхнім!

За цей час вирости наші діти, ми дочекалися онуків, а пісня гріє наше серце! Спасибі, мої дорогі, що ви є у моєму житті!

Керівники та концертмейстери хору

ХУДОЖНІ КЕРІВНИКИ ТА ДИРИГЕНТИ ХОРУ

Грицишин Володимир (1865 — рік смерті невідомий, після 1935) — відомий педагог, організатор освіти та громадський діяч. Засновник початкової школи, організатор та багаторічний керівник хору у селі Микитинці (від 1890).

Січинський Денис Володимирович (02.10.1865, с. Клювинці Гусятинського (колишнього Копичинецького) району на Тернопіллі — 26.05.1909, м. Станиславів) — видатний український композитор, хоровий диригент, видавець і педагог. Навчався у Станиславові, потім — у Тернополі. Основи музичних знань здобув у Тернопільській класичній гімназії, після закінчення якої у 1888 році вступив на правничий та теологічний факультети Львівського університету, але музичну освіту завершив у Львівській (польській) консерваторії (1892), навчаючись в учня Ф. Шопена — Кароля Мікулі. Після завершення студій переїхав до Коломиї, де заснував чоловічий вокальний квартет. Потім працював учителем гри на фортепіано, диригентом хорів у містах Західної України. Був надзвичайно талановитим, став першим композитором у Галичині, однак «жити з музики» було не легко, тому його життя було досить важким. Позбавлений засобів для існування, змушений був братися до будь-якої роботи — переписувати ноти, аранжувати популярні твори, керувати хором, військовим оркестром, давати уроки, лекції, працювати рахівником, бухгалтером, капельмейстером у сирітському притулку. Працював у Львові. Саме львівському «Боянові» композитор присвятив свої два великих твори: в'язанку народних пісень «Було не рубати зеленого дуба» і кантату «Дніпро реве» (перша премія у конкурсі на кращі твори західноукраїнських композиторів, які організував львівський «Боян»

у 1892 році). 1893 засновує співацьке товариство — коломийський «Боян», диригент перемишльського «Бояну» (1895–1896). 1894-го брав участь у створенні у Львові комітету для збирання й публікації українських народних пісень. У 1899 році переїхав до Станиславова, де проживав, з невеликими перервами, до своєї смерті. В цей час диригував Станиславівським «Бояном», організовував або керував уже створеними сільськими хорами у Микитинцях (від 1899 р.), Угорниках (від 1899 р.), Вікторові (від 1902 р.), Яйківцях, Серафінцях (1903–1904 рр.). 1902 року заснував у Станиславові першу на Прикарпатті дитячу музичну школу, музичне видавництво. Один з ініціаторів Союзу Співочих і Музичних Товариств Галичини (1903).

С. Павлишин писала: «Останнє десятиріччя композитора — це час його найбільш інтенсивної діяльності, зрілий період творчості. Тоді виникли найкращі композиції Січинського: кантати, хори і солоспіви на тексти Т. Шевченка та І. Франка, інструментальні твори, музика до театральних п'єс, опера»⁶⁶.

Похований у меморіальному сквері Івано-Франківська. Лише після смерті композитора громадськість усвідомила, якої втрати зазнала. Іменем композитора назване Івано-Франківське музичне училище.

Дзівінський Василь Гаврилович (псевдо Беркут; 17.05.1894, с. Микитинці — 09.10.1947) — керівник драматичного і хорового гуртків, секретар гміни, заступник голови читальні «Просвіти» (1931), очолював молодіжний гурток при читальні. Навчався у Станиславівській (1905), а згодом Кіцманській (1906–1914) українських гімназіях. В останній опанував музичну грамоту. По закінченні гімназії був мобілізований до австрійської армії, а згодом став поручником 8 бригади 2 артилерійської батареї Української Галицької Армії. Під час кровопролитних боїв з поляками потрапив у полон (1919 р.), де промучився ще два роки і про які не хотів згадувати.

Нещодавно українські історики у співпраці з польськими колегами у Національній бібліотеці у Варшаві (Польща) віднайшли список старшин УГА, які були інтерновані у славнозвісному таборі Тухоля. Під номером 124 знаходимо запис «чет. Дзівінський Василь / Микитинці, п[ов.] Станиславів / зв. 31 III [1921]»⁶⁷, де «чет.» — четар (чин), «зв.» — звільнений. Тобто, встановлено точну дату звільнення В. Дзівінського з табору.

⁶⁶ Павлишин С. Денис Січинський. Київ: Музична Україна, 1980. С. 11.

⁶⁷ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920–1922). Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. Київ, 2015. № 4 (127). С. 63.

Повернувшись додому, він намагався поїхати на навчання до Відня, але польська окупаційна влада не дала дозволу, хоча він був війтом волості, куди входили 10 сіл, в тому числі й Угорники. Згодом поляки позбавили його цієї посади, як неблагонадійного, оскільки він був активістом читальні «Просвіти», товариства «Сокіл» і член партії УНДО. Був надзвичайно енергійною, діяльною та національно-свідомою людиною. Він постійно обирався у керівні органи читальні, неодноразово читав лекції з актуальних проблем сучасності. З приходом радянської влади його поновили на цій посаді, але невдовзі усунули, він влаштувався працювати бухгалтером облздороввідділу. На прохання микитинецьких комуністів погодився керувати сільським хором. У час німецької окупації він знову був війтом і бухгалтером Союзу збірних громад. При відступі німецьких військ мав можливість виїхати на Захід, але натомість навесні 1944 року пішов в УПА. Спочатку керував сотнею, а згодом був переведений у відділ пропаганди. Загинув, попавши у засідку, при переході з Тлумача до Коломиї⁶⁸.

16 лютого 2017 року у кінотеатрі «Люм'єр» презентували художньо-документальний фільм «Небесний хрест», який присвячено постаті В. Дзівінського⁶⁹. Авторка сценарію, режисерка фільму — Ольга Терешкун. Над фільмом працювали близько трьох років. У стрічці використали дотепер невідомі архівні документи про життя Василя Дзівінського і його бойовий шлях, а також спогади живих родичів упівця. Музику до фільму записала за кордоном співачка Христина Кочмарик. Окрему пісню до нього написав молодий співак Олександр Богак⁷⁰.

Ганушевський Богдан-Михайло (псевд. — о. Бо-Ган; 18.08.1912, м. Львів — 06.07.2001, м. Нью-Вестмінстер, провінція Британська Колумбія, Канада) — церковний діяч УГКЦ, священник, композитор, диригент, митрат і генеральний вікарій. Народився в родині о. Михайла й Ірини (з роду Горникевич). Чоловік Анни Ганушевської, батько Квітки-Анни Ганушевської-Козак, брат Степана, Теофіла, Тараса, Ірини, Марти та Оксани Ганушевських. Закінчив Вищий музичний інститут ім. М. Лисенка у Львові (1935), Богословську академію у Львові (1942). В часи студій — член богословсь-

⁶⁸ Арсенич П., Олійник М. Угорники коло Станиславова (Івано-Франківська). Івано-Франківськ: Типовіт, 2005. С. 183–184.

⁶⁹ Фільм «НЕБЕСНИЙ ХРЕСТ». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fdLPichP4wA>

⁷⁰ Дубінець В. У Франківську презентували фільм про забутого національного героя із Микитинців. URL: <https://galka.if.ua/u-frankivsku-prezentovali-film-pro-zabutogo-natsionalnogo-geroya-iz-mikitintsiv/>

кого хору та симфонічного оркестру (1935–1942), організатор і диригент чоловічих, мішаних та юнацьких хорів (серед них в с. Микитинці, нині в межах м. Івано-Франківська), дяковчитель. Добре грав на бандурі. Вчителював. У 1942-му році рукоположений на священника. Одержав призначення на душпастирську працю від митрополита А. Шептицького на Лемківщину. Згодом переїхав до Братислави (Словаччина, 1944–1945), Німеччини (1945). В 1945–1946-х роках перебував у таборі для переміщених осіб Регенсбург (засновник і 1-й президент Українського регіонального допомогового комітету), 1946–1949 — в Міттенвальді, де керував хором, видавав журнал «Бібліотека Чорноморця». Від 1949 — у Канаді, служив у провінціях Альберти й Британська Колумбія; директор «Рідної Школи» у Нью-Вестмінстері (1970); від 1971 — протопресвітер на Британську Колумбію, від 1974 — головний вікарій Вестмінстерської Єпархії, від 1978 — митрофорний архіпресвітер. Від 1963 — редактор газети «Недільний дзвін». В Канаді організовував школи українознавства, хори, драматичні гуртки. Нагороджений Шевченківською медаллю Конгресу Українців Канади. В Україні (с. Микитинці) побував через 60 років в першу річницю незалежності України у 1992-му році.

Лапук Іванна Теодорівна (1915, м. Станіславів — 1995, м. Івано-Франківськ) — випускниця жіночої учительської семінарії, яку закінчила в 1935 році. Іванна навчалася літератури у Миколи Лепкого, музики і співу у Ярослава Барнича — згодом засновника Гуцульського ансамблю пісні і танцю, творця широко відомої пісні «Гуцулка Ксеня», оперет, вокально-хорових творів. Диригента працювала з микитинецьким хором не тривалий час (1937–1939), але спогади про ці роки зігривали її в далекому Сибірі, куди була вислана як свідомо патріотка, і впродовж тривалого (майже 80 років) життя, коли повернувшись в Україну, не мала роботи і самотньо, проте гордо, зносила випробування долі. Заарештована 21.10.1949 р. Звинувачення: проводила антирадянську агітацію. Станіславським обласним судом 14.01.1950 р. засуджена на 10 років позбавлення волі та 5 років пораження в правах із конфіскацією майна. Реабілітована 10.01.1993 р.⁷¹

Маланюк Олекса Олексійович (15.02.1919–17.11.1943)⁷² — активіст політичного та культурного життя села, член ОУН. Народився у патріотичній інтелігентній релігійній сім'ї. Батько — Олекса Іванович, січовий стрілець,

⁷¹ Реабілітовані історією. Івано-Франківська область. Кн. 2-га / у поряд., автор передмови Л. Вардзарук. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. С. 19.

⁷² При написанні цієї довідки використано матеріали з книги: Киселюк-Андрійків С., Трачук Л. Осаяні вічності. Книга Вдячної Пам'яті: художньо-публіцистичні нариси. Івано-Франківськ: ФО-П Петраш К. Т., 2018. С. 71–76.

мати — Меланія Дмитрівна Гаврилишин — домогосподиня. У 1919-му році серйозно поранений в ногу батько повернувся з війни. Лікували в Коломиї, але втратив ногу. Його не змогли врятувати — помирає в той самий день, коли народжується його син Олекса. З молодих років Олекса Олексійович Маланюк наполегливо навчався: у Рідній школі в Станіславі, закінчив курси дяків, після яких дякував у церкві, кооперативні, диригентські та вчительські курси, співав у Микитинецькому хорі. Був активним учасником хорового, драматичного й самоосвітнього гуртків, що діяли при читальні «Просвіта». У 1934-му році став членом товариства «Сокіл», згодом був призначений чотовим. Після закінчення курсів диригентів та хліборобського вишколу керував сільськогосподарським, хоровим і танцювальним гуртками, вів церковний хор. В другій половині 1930-х років вступив в ОУН, виступав з рефератами перед молоддю села, брав участь в усіх національних святах. В 1940-му році його мобілізували до радянської армії і в 1941-му році спрямували на фронт. В одному з боїв він потрапив в полон, перебував в німецькому концтаборі, та митрополит Андрей Шептицький добився звільнення хлопців з концтабору. Після повернення додому Олекса влаштувався на роботу секретарем у волосну управу в Угорниках. Після закінчення учительських курсів у Самборі (1942 р.) працював учителем перших класів у Старому Лисці Богородчанського району, де керував шкільним і церковним хором, грав на мандоліні, а також навчався у «Рідній школі» в Станіславі. «Рідна школа» навчала українською, значна увага зверталася на вивчення української мови, літератури, історії України, на виховання патріотичного покоління. Як згадує його колишній учень О. Балан, Олексій Маланюк був талановитим і справедливим вчителем. Він навчав не тільки грамоті, а й прищеплював дітям любов до української мови, до України, яку завжди захищав і за яку віддав своє життя. У 1942 році керував хором села Микитинці. Того ж року Олекса Маланюк створив сім'ю — взяв шлюб з Анною Панчишин. Вінчав їх священник Михайло Ганушевський. Олекса дуже полюбив Анну, бо була вона вродливою — дві товсті коси по коліна і очі сині, волошкові. Гарна пара була з них, бо і сам Олекса теж вирізнявся вродою, був видним юнаком. В 1943 році в них народилася донечка Оксана.

14 листопада 1943-го року Олекса пішов до театру на виставу-оперету «Шаріка» Я. Барнича. Його дружина Анна теж мала йти, але не пішла, бо треба було годувати кожні три години маленьку донечку. В театрі разом з Олексою Маланюком був його дружба (свідок на весіллі) Василь Семанюк. Раптово в театр увірвалися гестапівці, все було оточено, арештували понад 140 глядачів. За кулісами в театрі стояв зрадник і показував, кого арештовувати, вказав і на Олексія. Василя Семанюка виручила його дівчина. Вона зверну-

лася до німця, який квартирував у них, і попросила, щоб допоміг звільнити її знайомого. Семанюка відпустили. Життя Олекси Маланюка трагічно обірвалося — 17 листопада 1943 року він був розстріляний німцями біля синагоги і театру (нині — приміщення обласної філармонії імені Іри Маланюк) разом з іншими українцями. Йому було всього 24 роки. Справжня могила О. Маланюка невідома досі.

Дружина Олекси Маланюка — Анна, пізніше одружилася і народила ще двох дітей. Її син — Ігор Семків — талановитий музикант, керівник хору «Первоцвіт», сестра Марія грала на бандурі.

Дочка Олекси — Оксана Олексіївна Маланюк (1943 р. н.) — відома на Івано-Франківщині диригент і педагог. Закінчила Станіславське музичне училище, Львівську державну консерваторію імені М. Лисенка (клас диригування), багато років працювала на музично-педагогічному факультеті педінституту (нині — Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника), керувала багатьма хорами в Долині, Микитинцях та Івано-Франківську.

Коваль Степан Йосипович (1914–2001) починав свою діяльність з колективом ще у 1950-х роках як студент Станіславського музичного училища. Тоді він змушений був жити, як колишній вояк УПА, під чужим прізвищем — Литвин Дмитро Петрович. Це тривало до 1954-го року, коли його вистежило НКВС і засудили до 10 років ув'язнення в таборах Інти. Після амністії Степан Коваль повертається до своєї діяльності, працює з різними колективами до того часу, як у 1971-му році звільнилася посада керівника хору клубу с. Микитинці. З того часу він очолює хор до 1983-го року, коли за станом здоров'я був змушений вийти на пенсію. Саме завдяки його плідній праці у 1976 році хору присвоєно звання «народний аматорський».

Шкурган Семен Васильович (20.03.1938, с. Залуччя Горішнє Снятинського району Івано-Франківської обл.) — заслужений артист України, відомий співак (баритон), музичний педагог, батько всесвітньо відомого співака, лауреата Національної премії імені Т. Шевченка — Андрія Шкургана. Після закінчення Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка працював солістом Чернівецької філармонії, короткочасно — на кафедрі музики Чернівецького державного університету, яку очолював тоді народний артист України, керівник Буковинського ансамблю пісні і танцю Андрій Кушніренко. 16 років був професором вокалу Краківської музичної академії (Польща). Керував Микитинецьким хором під час навчання у Станіславському музичному училищі у 1957–1960 рр.

Козленко Михайло Іванович — керівник хору у 1960-х роках.

Зварун Володимир Іванович (09.06.1928 р. н., с. Красне Рожнятівського району) — хоровий диригент, педагог, заслужений артист України. Закінчив республіканські курси диригентів сільських хорів

у Львові (1952), диригентський відділ Станіславського музичного училища (1959), Львівську державну консерваторію ім. М. Лисенка (1966). З 1952 працює на ниві культури. Організатор і диригент хорів: чоловічого в с. Підгірках (з 1960), хорової капела «Чорногора» при районному Будинку культури (з 1966), хору хлопчиків при Будинку піонерів та хорової капела освітян (з 1968) — всі на Калушині. В 60-ті диригент хору с. Микитинці, чоловічого хору при ВО «Карпатпресмаш» (з 1981), хорової капели «Червона калина» (з 1990). Шість хорових колективів, створених ним в різні роки носять почесне звання «народний аматорський». Тривалий час працював на музично-педагогічному факультеті в Івано-Франківському педагогічному інституті ім. В. Стефаника.

Семків Ігор Іванович (27.02.1956–28.06.2006) — керівник хору у 1985–1991 рр. Закінчив музично-педагогічний факультет Івано-Франківського педінституту (нині — Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника). Багато зробив для визнання хору за межами Прикарпаття. Виїхав до Детройту (США), де керував церковним хором. Помер трагічно.

Карась Ганна Василівна (31.10.1955 р. н.) — заслужений працівник культури України (1999), доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Керує хором від 15 листопада 1991 року — до сьогодні.

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРИ ТА КУРАТОРИ ХОРУ

Бритвак Ярослав — працював у хорі у 1970-х рр. разом із диригентом Степаном Ковалем. Емігрував до США.

Скрипник Петро Михайлович (1957 р. н.) — закінчив Івано-Франківське музичне училище ім. Д. Січинського. Працював у хорі у 1985–1991 рр. разом із диригентом Ігорем Семківим.

Федорин Юрій Васильович (06.05.1960 р. н.) — концертмейстер хору у 1991–1998 роках.

Маланюк Оксана Олексіївна — позаштатний куратор і методист колективу у 1985–1991 рр.

Фейда Юрій Степанович (10.05.1945 р. н.) — заслужений працівник культури України, доцент Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Концертмейстер хору у 1998–2005-х роках.

Фейда Олександр Юрійович (18.11.1977 р. н.) — син Юрія Степановича Фейди, концертмейстер хору у 2005–2016 роках. Закінчив Івано-

Франківське музичне училище ім. Д. Січинського (1995), Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (музично-педагогічний факультет, 2000).

Фейда Юрій Юрійович (18.11.1977 р. н.) — син Юрія Степановича Фейди, концертмейстер хору у 2000-х роках. Закінчив Івано-Франківське музичне училище ім. Д. Січинського (1995), Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (музично-педагогічний факультет, 2000).

Фесенко Віктор Сергійович (29.01.1984 р. н.) — концертмейстер хору з 2016 року. Закінчив Івано-Франківське музичне училище ім. Д. Січинського (2004), Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (2008).

УЧАСНИКИ НАРОДНОГО АМАТОРСЬКОГО ХОРУ «ПЕРВОЦВІТ» НАРОДНОГО ДОМУ СЕЛА МИКИТИНЦІ

Баб'як Ірина Олексіївна (25.10.1936–10.09.2013) — співала у хорі у 1960–1970-х.

Баб'як Микола Іванович (15.05.1930–16.01.2004) — співав у хорі у 1960–1970-х.

Беренда (Гринів) Наталія Іванівна (н. 25.12. 1959 р. в с. Микитинці) — співала у хорі з 1975 року з перервами і у 2000-х.

Блага Люба Федорівна (25.10.1945 р.н.) — співала у хорі у 1970–1980-х.

Блага Світлана Ярославівна — співала у хорі у 1980-х.

Благий Ярослав Семенович (1943–1999) — співав у хорі у 1970-х.

Буртник Віра Володимирівна (07.11.1957 р. н.) — співала у хорі у 1989–2000-х.

Буртник Катерина Іванівна (1958 р. н.) — співала у хорі у 1989–2000-х.

Вербицька Оксана — співала у хорі на початку 1990-х.

Вербовський Володимир Богданович (04.11.1996 р. н.) — співав у хорі у 1990–1998-му.

Гаврилишин Богдан Олексійович (18.12.1953 р.н) — співав у хорі у 1980-х.

Гаврилишин Іван Васильович (03.01.1950 р. н.) — співав у хорі з 1990-х до 2018 року.

Гавриш Анна Олексіївна (1891–1964) — співала у хорі у міжвоєнний період.

Гавриш Андрій Миколайович (1887–1968) — співав у хорі у міжвоєнний період.

Гавриш Любов Василівна (12.11.1953–02.08.2019) — співала у хорі у 1980-х.

Гавриш Марія Іванівна (11.09.1945 р. н.) — співала у хорі у 1980-х.

Гавриш Михайло Андрійович (1930 р. н.) — співав у хорі у 1960–1980-х.

Гавриш Ольга Василівна (12.11.1953–02.08.2019) — співала у хорі у 1980-ті.

Гавриш Петро Васильович — співав у хорі у 1980-х.

Гавриш Юрій Андрійович (26.04.1919 — 25.05.2007) — співав у хорі у 1950–1960-х.

Гарасимчук Василь Михайлович (20.01.1946 р. н.) — співав у хорі у 1980-х.

Гашинський Василь Іванович (23.03.1932–22.01.2014) — співав у хорі з 1960-х років до останніх своїх днів, соліст хору.

Гладун Галина Володимирівна (24.05.1963–30.03.2008) — співала у хорі у 1990–2000-х.

Голова Володимир Петрович (03.02.1944 р. н.) — співав у хорі у 2000-х.

Гринів Іван Олексійович (30 червня 1933 р., с. Микитинці — 9 лютого 2003 р.) — співав у хорі з юнацьких (початок 1950-х) — до 2000-х років, соліст. Разом з ним у хорі співала його дружина Оксана, доньки Наталя і Леся. Ініціатор спорудження і автор погруддя Т. Г. Шевченку біля Народного дому с. Микитинці (початок 1990-х).

Гринів Марія (1902–1954) — мама Гриніва Івана Олексійовича. Співала у хорі у міжвоєнний період.

Гринів Марія Дмитрівна (1914–2010) — співала в хорі під керівництвом о. Б. Ганушевського, І. Лапук (1930-ті роки). Онуці Недождій Любі говорила: «То, дитино, був великий гонір співати в хорі». Згадувала, що після успішного виступу диригентка хору Іванна Лапук кланялася всім хористам і кожному тиснула руку.

Гринів Оксана Степанівна (1 грудня 1941 р. н., с. Микитинці) — дружина Івана Гриніва, мама Лесі та Наталі Гринівих, співала у хорі з 1960 до 1990-х.

Данилюк Оксана Михайлівна (25.04.1948 р. н.) — співала у хорі у 1970–1980-х.

Дем'янець Тетяна Романівна — багаторічна бібліотекар, співала у хорі у 1970-х.

Денисюк Володимир Петрович (18.07.1953 р. н.) — співав у хорі у 1980-х.

- Дмитрів Марія Миколаївна (25.01.1968 р. н.) — співала у хорі у 2000-х.
Досин Варвара Олексіївна — співала у хорі у 1970-х.
Заячківська Параска Олексіївна (28.09.1925–2018) — співала у хорі у 1960–1980-х, була завідуючою клубом у 1980-х.
Заячківський Володимир Михайлович (12.11.1931–2010) — співав у хорі у 1960-х
Золотарчук Василь — співав у хорі у 1960-х.
Золотарчук Степан Дмитрович (20.02.1936 р. н.) — співав у хорі у 1970-х.
Івасишин Степан Дмитрович (13.09.1933–18.11.1996) — співав у хорі у 1970-х.
Іванишин Ксенія Степанівна (01.10.1944 р. н.) — співала у хорі у 1970-х.
Іванишин Світлана Василівна (27.10.1970 р. н., с. Микитинці) — співала у хорі у 2003–2016 рр.
Калитка Дмитро Іванович (06.04.1940–01.07.2016) — співав у хорі з 1960-х до останніх своїх днів, соліст хору
Калитка (Дорош) Оріся Петрівна (1940–2018) — співала у хорі у 1970-х.
Калитка Ярослав Іванович (16.06.1930–18.03.2011) співав з 1960-х до 1998 року, соліст хору.
Клейнота Люба Дмитрівна — співала у хорі у 1980-х.
Клейнота Степан — співав у хорі у 1970-х.
Коберницька Леся Василівна (31.01.1961 р. н.) — співала у хорі у 1980–1990-х.
Ковалишин Володимир Робертович (05.02.1949 р. н.) — співав у хорі у 1980-х.
Козарук (Калитка) Галина Ярославівна (16.09.1959 р. н.) — співала у хорі з 1980-х до 1997 року.
Криховецький Зеновій Михайлович (17.08.1935 — серпень 2018) — співав у хорі у 1980–1988 роках, хоч проживав у селі Угорники.
Кузнєцова Анна Василівна (10.02.1956 р. н.) — співала у хорі з 1989 до 2017 року, солістка хору, директорка Народного дому с. Микитинці.
Кузьмин Галина Михайлівна (19.07.1949 р. н.) — співала у хорі у 1980-х.
Куцик Анна Прокопівна (05.08.1933–16.01.2014)– співала у хорі з 1952 до 1975 року.
Кучер Михайло Дмитрович — співав у хорі у 1970–1980-х.

Лаврук Кіндрат Дмитрович (07.02.1939–12.10.2014) — співав у хорі у 1970–1980-х.

Максимів Іван Семенович — співав у хорі у 1960-х.

Максимів (Гринів) Тетяна Дмитрівна (1922–2000) співала у хорі у 1937–1939 рр. — мама Михайла Максиміва.

Максимів-Судук Марія Миколаївна (1954 р. н.) — співала у хорі у 1980-х.

Матвій Марія Олексіївна (05.04.1947 р. н.) — співала у хорі з 1980 до середини 2000-х.

Микитин Олексій Васильович (1930, с. Угорники — 2018) — співав у хорі у 1960–1970-х, був учасником театрального гуртка. У 1954 р. одружився з Анною Курилишин з Микитинець, від 1977 — дяк у церкві с. Микитинці.

Микула Оксана Василівна (25.09.1945–14.11.2008) — співала у хорі з початку 1970-х років до 2003 року. Багато років віддала хору. Навіть, коли була хворою, оскільки впродовж життя боролася з високим артеріальним тиском, знаходила сили і час прийти на репетиції і концерти.

Найда Галина Михайлівна (21.05.1959 р. н.) — співала у хорі з 1985 до 1993 року.

Недождій (Скрипник) Любов Михайлівна (1963 р. н.) — онука Гринів Марії Дмитрівни, дочка Скрипник Ольги Гнатівни та Скрипника Михайла Гнатовича, сестра Скрипника Петра Михайловича. Співала у хорі у 1986–2001 рр.

Николаїв Орест Васильович (10.09.1958 р. н.) — співав у хорі з 1985 до 2000 року.

Николаїв Тетяна Орестівна (17.02.1961 р. н.) — співала у хорі з 1985 до 2006 року.

Онуфреїв Михайло Максимович (04.08.1921–11.11.2007) — співав у хорі у 1950–1980-х. З молодих літ брав активну участь в культурному житті села. Понад тридцять років співав у народному хорі, а також в церковному. Після виходу на пенсію ще довший час з радістю ходив до рідного клубу на репетиції та виступи.

Осудар Галина Дмитрівна (19.08.1958 р. н.) — співала у хорі 1992–2000 роки.

Осудар Ярослав Ярославович (17.09.1942 р. н.) — сільський голова села Микитинці, співав у хорі на початку 1990-х.

Паращук Василь Федорович (1948–1988) — співав у хорі у 1970-х.

Паращук Дмитро Федорович (1939–1983) — співав у хорі у 1970-х.

- Паращук Іван Васильович (1933–1988) — співав у хорі у 1960-х.
- Паращук (Назарчук) Ірина Іванівна (23.02.1983 р. н.) — співала у хорі з 1999 до 2004 року. Дочка Ольги та Івана Назарчуків.
- Паращук Марія Василівна (1934 р. н.) — співала у хорі у 1970-х.
- Паращук Ярослава — співала у хорі у 1970-х.
- Повзанюк Ольга — співала у хорі у 2000-х.
- Процик Юлія Михайлівна (07.02.1980 р. н.) — співала у хорі у 2000-х.
- Романович Віра Богданівна (06.10.1978 р. н.) — співала у хорі у 2003–2012 роках.
- Рущак-Загрійчук Оксана (21.04.1960 р. н.) — учасниця хору і танцювального колективу у 1972–1976 роках та хору в дев'яностих.
- Савин Василь — співав у хорі у 2000-х.
- Семків-Мельник Марія Іванівна — співала у хорі у 1990-х.
- Семків (Рущак) Надія — співала у хорі у 1972–1976 та 1990-х. Дружина керівника хору Ігоря Семківа.
- Середюк Марія Михайлівна (09.02.1960 р. н.) — співала у хорі у 2000-х.
- Сіщук Галина Акимівна (17.03.1954 р. н.) — співала у хорі у 1980–1990-х.
- Сіщук Михайло Петрович — співав у хорі з 1980-х до початку 2000-х. Сільський голова села Микитинці.
- Скрипник Михайло Гнатович (19.12.1932–06.08.1997) — співав у хорі від 1957 до 1985 року.
- Скрипник Надія Василівна (1959 р. н.) — дружина Петра Скрипника. Співала у хорі у 1985–1991 рр. Тепер — доктор медичних наук, професор Івано-Франківського національного медичного університету, завідувач кафедри.
- Скрипник Ольга Гнатівна (1935 р. н.) — співала в хорі від 1953 року до 1985 року.
- Сливінська Галина Іллівна (1958 р. н.) — співала у хорі у 1970-х.
- Сливінська Тетяна Михайлівна (30.01.1933–23.03.2016) — співала у хорі у 1970–1980-х.
- Сливінський Іван Дмитрович (05.10.1934–22.05.2004) — співав у хорі у 1960–1970-х.
- Сливінський Ілля Юрійович (20.05.1927 р. н.) — співав у хорі у 1970-х.
- Сливінський Любомир Ількович (25.11.1968 р. н.) — співав у хорі у 1980-х.
- Сливінський Михайло — співав у хорі у 1960-х.

Сливоцька Марія Олексіївна (06.12.1952 р. н.) — співала у хорі у 1980-х.

Слівінський Богдан Дмитрович (07.03.1955–07.08.2002) — співав у хорі з 1980 до 2002 року, соліст хору.

Слободян Федір Іванович (01.11.1943–01.01.2012) — співав у хорі у 1980 — 1990-х.

Солонина Оксана — співала у хорі у 1970-х.

Судук Дмитро Володимирович (1948 р. н.) — співав у хорі у 1980-х.

Татарин Лідія Григорівна (06.06.1963–2015) — співала у хорі у 1990–2000-х

Тачинський Євген Васильович (1932–1994) — соліст, співав у хорі у 1950–1960-х роках.

Федоришин (Богун) Олександра Михайлівна (1953 р. н.) — співала у хорі з початку 1970-х — до 1991 року.

Федорів Богдан Олексійович (30.03.1934–09.01.1998) — співав у хорі у 1970-х.

Федорів Василь Олексійович (20.03.1931–15.01.2012) — співав у хорі у 1960–1980-х.

Федорів Марія Микититівна (01.03.1936–06.08.2008) — співала у хорі у 1960–1980-х.

Федосюк Люба Іванівна (07.11.1960 р. н.) — співала у хорі у 1990-х.

Федосюк Петро Петрович (05.01.1957 р. н.) — співав у хорі у 1990-х.

Хміль (Гринів) Леся Іванівна (16.07.1965 р. н.) — дочка Івана та Оксани Гринів, співала у хорі з 1980-х до 2014 року.

Хоменець Зіновій Іванович (12.11.1943–10.08.2006) — співав у хорі з 1968 до 1991 року.

Хоменець Марія Євстахівна (1949 р. н.) — співала у хорі з 1969 до 1999 року.

Хом'як Трохим Степанович (1943 р. н.) — співав у хорі у 1970–1980-х.

Хом'як Оріся Миколаївна (1944 р. н.) — співала у хорі у 1980-х.

Човган Марта Василівна — співала у хорі у 1980-х.

Шевчук Василь Степанович (1950 р. н.) — співав у хорі у 1970-х.

Шиптур Віра Романівна (03.11.1952–18.07.2017) — співала у хорі з початку 1990-х до останніх своїх днів.

Штогрин Микола Іванович (03.10.1930–17.08.1998) — співав у хорі у 1960–1970-х.

Юрків Любов Дмитрівна (15.01.1952 р. н., с. Угорники) — співала у хорі у 1987–1994 роках.

Яценко Іван Миколайович (03.07.1959–18.10.2017) — співав у хорі у 1987–1990-х.

Яценко Любов Василівна (14.11.1961–03.08.2009) — співала у хорі 1987–1990-х.

СЬОГОДНІШНІЙ СКЛАД ХОРУ

Бутюк Василь Миколайович (17.12.1957 р. н.) — співає у хорі з 1998 року, соліст.

Вакалюк Наталія Петрівна (30.11.1968 р. н.) — співає у хорі з 2010 року.

Веляник Марія Михайлівна (20.09.1957 р. н.) — співає у хорі з квітня 1989 року, постійна ведуча виступів хору, солістка хору.

Гавриш Василь Миколайович (24.08.1937 р. н., с. Микитинці) — співає у хорі з 1970-х років, сільський голова с. Микитинці.

Гарасимчук Марія Іванівна (03.07.1947 р. н.) — співає у хорі з 1970-х.

Гринів Петро Іванович (08.06.1953 р., с. Микитинці) — співає у хорі з 2016 року.

Гунчак Зеновій Михайлович (17.03.1950 р. н.) — співає у хорі з 1984 року, соліст хору.

Гунчак Ольга Степанівна (09.03.1953 р. н.) — співає у хорі з 1984 року, солістка.

Дмитрик Михайло Васильович (22.03.1954 р. н.) — співає у хорі з 2000-х, соліст хору.

Карась Зеновій Олександрович (07.10.1949 р. н.) — співає у хорі з 1991 року. Чоловік керівника хору Ганни Карась.

Максимів Галина Степанівна (20.04.1959 р. н.) — співає у хорі з кінця 1991-го року.

Максимів Михайло Миколайович (19.04.1951 р. н.) — співає у хорі з середини 1990-х, соліст.

Мельник Любов Василівна (28.07.1954 р. н.) — співає у хорі з 1970-х.

Назарчук Іван Іванович (03.11.1958 р. н.) — співає у хорі з 1980-х, староста хору у 1990-х, соліст хору.

Назарчук Ольга Богданівна (16.06.1961 р. н.) — співає у хорі з 1980-х, солістка.

Ольшанська Любов Степанівна (03.11.1962 р. н.) — співає у хорі з серпня 1996 року, солістка.

Слівінська Анна Миколаївна (05.01.1959 р. н.) — співає у хорі з 1980-х.

Тимошук Наталія Ігорівна (09.06.1960 р. н.) — співає у хорі з 2014 року, солістка хору, колишня солістка Гуцульського ансамблю пісні і танцю.

Томишин (Гошовська) Галина Михайлівна (17.12.1953 р. н.) — співає у хорі з 1980-х.

Шеленко Галина Михайлівна (22.09.1964 р. н.) — співає у хорі з 2010-х, солістка.

Шкорута Іван Васильович (11.11.1965 р. н.) — співає у хорі з 1990-х,
староста хору.

Щербанюк Богдан Васильович (24.06.1953 р. н.) — співає у хорі
з 1990 року, соліст.

ЗАПРОШЕНІ СОЛІСТИ

Вербовська Оксана
Левицька Ольга Василівна
Мальована Наталія
Обух Людмила Василівна
Пинчук Христина
Садовський Василь
Чиплик Іван
Яців Ірина

Учасники про хор

Бутюк Василь Миколайович (17.12.1957 р. н.) співає у хорі з 1998 року.

На першу репетицію я прийшов у 1989 році, але вже через короткий проміжок часу виїхав за межі України. Вдруге повернувся в колектив через десять років і щиро радію з того, що і я є часткою такого співочого колективу. Де українець — там пісня, а де пісня — там життя... Життя з піснею — це прекрасно.

*...І Я як хрестик в вишитій сорочці,
Як одне слово в безлічі пісень,
Як одна нота із симфонії Вкраїни,
Що лине в світі кожний Божий день...*

Вакалюк Наталія Петрівна (30.11.1968 р. н.) співає у хорі з 2010 року.

Я щаслива співати в українському народному хорі «Первоцвіт». Завжди згадую слова моєї бабці Оксани, яка родом була з Тернопільщини 1922 року народження. Вона казала: «Шкода, що дідо Микола не дожив до нашої Незалежності 1991 року. Він би так тішився, він би плакав з радості, що можна відкрито, вільно святкувати наш український Великдень, Різдво, що можна колядувати та співати наших бандерівських пісень вільно, не боячись арешту». Наш хор — то пісенний прапор нашого українства, який треба нести попереду свого життя і не дати забути жодної української пісні наших дідів і прадідів. Подобається співати мені у такому дружному, талановитому колективі під керівництвом Ганни Карась, яка надихає мене і всіх своєю працелюбністю і відданістю цій справі.

Веляник Марія Михайлівна (20.09.1957 р. н.) — співає у хорі з квітня 1989 року.

Дякую долі за щасливу нагоду розказати про мій хор, про співучих людей. Пісня зі мною повсюди. Якщо все добре — пісня рветься на волю, зле — лунає в душі сумна-сумна мелодія, але стає легше. Мені здається, що я співала ще будучи в лоні матері. В школі була всюди: в хорі, ансамблі, в дуеті, співала соло. Коли я працювала в дитячому закладі — вчила співати дітей усіх пісень, які знала сама.

Музика, пісня живуть в моїй душі, наповнюють серце добротою, любов'ю та ніжністю. Пісня вміє сльози втерти, а як захоче — доведе до сліз.

Коли я прийшла до хору у квітні 1989 року (на цей час в хорі я співаю вже 31 рік!), сподобалось все: і колектив і диригент (на той час — Ігор Семків) і назва «Первоцвіт». Адже це квіти мого дитинства.

А через два роки прийшла до нас Чарівниця — красива, розумна, талановита, добра, щира, а головне — закохана в пісню, музику...

Для Неї музика — це царство мелодій. І одразу ж між диригенткою і хористами пов'язалися невидимі ниточки взаєморозуміння, любові та поваги.

А Чарівниця — наша незрівнянна Ганна Василівна Карась, яка співає мов соловейко в гаю, працює як та мурашечка клопітка, то як бджілка-трудівниця по краплині збирає з цілого світу про українську пісню, про нас співучий край, його людей та старається зберегти це для нащадків. Всюди вона встигає, «всюди її повно» (у доброму розуміння цього виразу).

Ганна Василівна не тільки вчить нас співати правильно, красиво виконувати твори, а ще розказує цікаво про поетів, композиторів, їх долю, історію твору.

«Первоцвіт» — це моя родина, це друзі, це затишний чарівний острівець (деколи з вітрами) для відпочинку душі та серця. Це — допомога у скруті, розрада в біді, горі. Це душевні розмови, улюблені пісні в хвилини радості.

«Первоцвіт» — це теплий промінчик сонця у грозовій тьмі, це благодатний дощик у весняну пору, це ковток джерельної води у спекотний день, це всі кольори веселки, що Бог дає нам, як непорушну запоруку єдності між Небом та Землею.

Хто пісню любить, той хор не залишить!!!

Гавриш Василь Миколайович (народився 24 серпня 1937 року, с. Микитинці) — співає у хорі з 1970-х років.

Любов до пісні була у мене з дитинства. Співали в хорі мій дідусь з бабусею, часто співала пісні моя мама, навчала колядок, гаївок,стрілецьких та повстанських пісень. Повстанські пісні співалися при зачинених дверях і вікнах, щоб не почули НКВДисти. Співати в хорі школи я почав в 1951 році. Тоді диригентом був Литвин Степан Йосипович, який скривався від переслідувань НКВС. Його вистежили, судили і після того, як він відсидів в совєцьких таборах, повернувся під своїм родинним прізвищем Коваль Степан Йосипович. Співав я в різних аматорських колективах і в хорі нашого села. Нездоланну силу української пісні я відчув, навчаючись

у Всесоюзному московському інституті зв'язку в 1977 році, коли до Москви, на святкування 90-річчя соліста Великого оперного театру Івана Козловського, приїхали з Київщини жінки з його рідного села Мар'янівка, де він народився. По московському провідному радіо під бурхливі оплески студентів різних національностей звучала наша українська коляда. Це була велика перемога української пісні над замерзлим, заледенілим «науковим атеїзмом» в м. Москва! Під диригуванням С. Й. Ковалю наш хор у 1976 році здобув звання «народний самодіяльний». Після С. Й. Ковалю часто, з різних причин, змінювалися диригенти. Якось було не комфортно в хорі. Тільки з приходом до хору Ганни Василівни Карась все стало на свої місця. Завдяки високому професійному керівництву хор став дійсно — народним аматорським хором. Ми гордимось тим, що диригентом нашого хору «Первоцвіт» є професор Карась Ганна Василівна. Для нас «Первоцвіт» став храмом, в якому ми молимося піснями і причащаємося колядками. Дякую Вам, Ганно Василівно!

Гарасимчук Марія Іванівна (народилася 3 липня 1947 року) — співає у хорі з 1970-х.

Прийшла я на репетиції хору в 1975 році. Взяла мене з собою на першу репетицію моя сусідка Куцик Анна. В хорі вона проспівала десь 25–30 років. Це були роки з 1955 до 1975 року. Керівником хору тоді був Степан Коваль. Репетиції проходили легко і невимушено. З керівником хору С. Ковалем хор завоював звання «народного». Виконували різні пісні: патріотичні, веселі, народні. Проходили роки, змінювалися керівники хору, а також учасники, але я так полюбила пісню, що до цього часу не в силі залишити хор, колектив. Не можу уявити собі життя без цього колективу, без нашої української пісні. Вже 30 років хором «Первоцвіт» керує Ганна Карась. Колектив у нас дуже хороший, дружній і керівник у нас незрівняний з усіма попередніми керівниками, хоч і в кожного керівника було щось хороше, що утримувало людей у цьому колективі. З Ганною Карась ми вивчили багато пісень різної тематики. Багато разів ми були в Києві, Каневі, їздили місцями Шевченківської пам'яті, без ліку виступали в містах нашої області. Так ми продовжуємо життя нашого «Первоцвіту», найстарішого хору України, якому у 2020 році виповниться 130 років!

Нехай Ангел-Хоронитель і надалі спрямовує нас у русло нашої української пісні!

Голова Володимир Петрович (03.02.1944 р. н.) — співав у хорі у 2000-х.

До хору «Первоцвіт» привели мене дві речі: любов до пісні та одвічне почуття — кохання. З травня 2004 року до березня 2018 року (доки дозволяло здоров'я) я з дружиною — Марією Михайлівною Веляник — спішив в Народний дім на зустріч з прекрасним. Там зустрів багато друзів, добрих, душевних людей. У «Первоцвіті» відпочиваєш душею від мирських тривог. А головне, — це наш диригент — чарівна Ганна Василівна Карась, яка вміє навчити співати навіть глухого, бо має великий талант від Бога.

«Первоцвіт» — це радість, це тепло людських сердець, це розрада, це здоров'я та наснага до життя.

Гринів Петро Іванович (08.06.1953 р. в с. Микитинці) — співає у хорі з 2016 року.

В колектив народного аматорського хору «Первоцвіт» я прийшов в кінці 2016 року, одразу ж після виходу на пенсію. Учасники хору з радістю мене прийняли в свій колектив, який став для мене рідним. Приємно і з радістю іду на репетиції, де панує якась хороша енергетика і всі учасники колективу стали для мене близькими. Це велика родина! Відчуваєш якусь гордість, що ти є учасником такого колективу під керівництвом Г. В. Карась.

Гунчак Ольга Степанівна і Гунчак Зеновій Михайлович — подружжя.

З піснею у серці! 130 років... Справді ювілейна, велична дата для нашого «Первоцвіту»! Змінювалися учасники, відходили одні, приходили інші, — а ланцюжок поколінь не переривався. І слава «Первоцвіту» ширилася далеко за межами Микитинців. Українська пісня — це душа народу, жива схованка його минулого і надія на краще. І лине вона із уст теперішніх хористів і множить славу рідного села. І от ми з чоловіком Зеновієм теж долучилися до славного колективу. І вже з осені 1984 року (36 років!) несемо пісню українську до людей.

«Первоцвіт» — наша друга домівка, де після буденних клопотів відпочиваємо душею. Надіємось, що і наші діти та внуки продовжать цю традицію. І не перерветься духовне єднання поколінь.

Щиро вдячні керівникові хору Ганні Василівні Карась за її любов до пісні, велике бажання нести культуру співу, за її терпіння і вести хор «Первоцвіт» до нових вершин!

Максимів Галина Степанівна (20.04.1959 р. н.) співає у хорі з кінця 1991-го року.

Що для мене хор? Це зустріч з однодумцями, з людьми, які люблять співати, прагнуть вчити різножанрові пісні, колядки. Проводяться цікаві заходи дозвілля: до пам'ятних дат відомих композиторів п. Ганна Карась надзвичайно цікаво та захоплююче розповідає про їхній творчий і життєвий шлях; організуємо екскурсії, побували у багатьох містах України, відвідуємо чудові музеї, величні старовинні замки. І всюди нас супроводжує українська пісня.

Усі ми різні за характером, звичками, поглядами на життя, але бажання співати і спілкуватися збирає всіх нас два рази в тиждень у стіни народного дому.

Максимів Михайло Миколайович (народився 19 квітня 1951 року в селі Микитинці) — співає у хорі з середини 1990-х.

Брати участь у репетиціях і співати в хорі «Первоцвіт» я почав з середини 1990-х. Відчув потребу брати активну участь в житті села. Появились нові спільні друзі і веселішим та цікавішим стало життя. У приказках і піснях нашого українського народу закладена народна мудрість, вписана вся наша історія. Співаючи, ми розвиваємося і збагачуємося духовно. Кажучи про наш хор варто наголосити, що ми не дуже велика, але дружна сім'я і треба віддати належне нашому керівникові Ганні Василівні Карась. Дозволю собі сказати від імені всіх хористів і висловити велику подяку за її невтомну працю, жертвуючи своїм часом, відриваючись від сім'ї, друзів, від роботи.

Який би наш хор не був «огризок» (як дехто з іронією нас називає), але ми живемо, ми співаємо і нас слухають і люблять люди.

Мельник Любов Василівна (народилася 28 липня 1954 року в селі Микитинці) — співає у хорі з 1970-х.

Співати люблю з дитинства. В шкільні роки співала у шкільних хорах. А як була в десятому класі, то прийшла вже співати в хор Будинку культури села Микитинці, свого рідного села, в якому народилася і проживаю до цього часу. В перший період співала не довго, бо вийшла заміж, народила дітей і жила для сім'ї, але за колективом дуже сумувала. А коли діти вирости і пішли в самостійне життя, то появилися внуки. Та коли вже всі внуки пішли в школу, то я повернулась у свій співочий колектив. Було це

в 2006 році, так співаю до цього часу. Хор «Первоцвіт» — це для мене друга сім'я, це моя душа. На репетицію я приходжу і, співаючи, відпочиваю.

В перші дні весни, коли сніг перетворюється в струмочки, зацвітають перші квіточки первоцвіту. Так і наш колектив навесні набирається сили, щоб цілий рік співати, радіти життю і бути щасливими в одній дружній сім'ї «Первоцвіту»!

Назарчук Іван Іванович (народився 3 листопада 1958 року) і **Назарчук Ольга Богданівна** (народилася 16 червня 1961 року) — подружжя.

Іван Назарчук: У цьому славетному хорі я співаю вже понад 35 років і відверто кажучи не уявляю собі життя без нього. Змінювалися керівники хору, а учасники залишалися, бо колективу хору пов'язує не тільки любов до української пісні, а й багаторічна дружба. «Первоцвіт» — це велика сім'я, у якій панує особлива атмосфера тепла та дружби. У будь-яку хвилину біди чи радості один одному завжди готові протягнути руку чи підставити плече допомоги.

Ольга Назарчук: Мене в «Первоцвіт» «затягнув» чоловік та Ігор Іванович Семків — тодішній керівник хору, але зовсім про це не шкодую, а навпаки вдячна людям, що плекають багаторічну любов до пісні, не шкодуючи свого часу ходять на репетиції. У хорі я вже понад 30 років! У нас сімейна співоча династія, адже і я, і чоловік, і дві доньки є активними учасниками аматорської творчості села Микитинці. Ми співаємо всюди і завжди: на сімейних урочистостях, новорічно-різдвяних святах, у колі друзів і просто для душі. «Первоцвіт» — це частина нашого життя!

Ольшанська Любов Степанівна (народилася 3 листопада 1962 року) — співає у хорі з серпня 1996 року.

Випадкова зустріч з Анною Кузнєцовою (нині — директором Народного дому села Микитинці) привела мене в народний дім у Микитинцях. До запрошення долучився на той час директор Народного дому села Микитинці Степан Генза. Вирішила спробувати, і ось вже 24-ий рік два рази на тиждень спішу на репетиції. Що для мене хор? Насамперед — це любов до української пісні, як до народної, так і до авторської. Дуже вразили і захоплюють мене до цих пір професіоналізм, відданість своїй справі, терпіння нашого керівника-диригента Ганна Василівни Карась. Навчити людей без музичної освіти співати — це величезний труд. А ще крім співу — цікаві розповіді про музичний світ, про видатних композиторів нашого краю і України в цілому. «Первоцвіт» — це хороші люди, з якими ділюся і гарними

новинами і тривогами. Тут завжди знаходжу підтримку і розуміння. З хором об'їздили багато областей України, десь співали, а десь просто відпочивали. Такі поїздки дуже згуртували наш колектив. Дуже хотіла би, щоб до нас долучалися нові люди, які вміють співати. Показуйте свій талант іншим. Щоб хор з такою цікавою історією радував всіх нас ще не одне десятиліття!

Слівінська Анна Миколаївна (05.01.1959 р. н.) — співає у хорі з 1980-х.

Про наш сільський хор я знала ще з дитинства. Пам'ятаю, коли був концерт, то ми, діти, сиділи під сценою на підлозі (бо в залі не було вільного місця) і зачаровано слухали пісні.

Коли хор отримав звання народного — було велике свято. А через пару років я стала учасницею цього колективу. Тоді ми і назвали його «Первоцвіт». Хор для мене — це друге життя, друга сім'я, нові емоції, вірні друзі і звичайно — пісня. Пісня, яка відновлює сили, покращує настрій, додає наснаги і впевненості в собі. Пісня супроводжує мене протягом всього життя, тому я завжди поспішаю на репетиції хору, щоб зустрітися з друзями, вивчити нові пісні, послухати розповіді керівника про музику і композиторів.

Тимощук Наталія — співає у хорі з 2014 року.

Хай осінь душу огортає,
Нехай карбує сумно слід,
Та серце ніжно зігріває
Промінчик сонця — «Первоцвіт».

Кажуть, що доля людини визначається Творцем ще до її народження. Моєю іскоркою в житті завжди була пісня. Ще дитиною я відчула, що буду співати на сцені і що це на все життя.

Я народилася на Тлумаччині у мальовничому селі Олеша, співала в школі, училищі, на різних конкурсах і концертах. У 1983 році я була прийнята на роботу в Гуцульський ансамбль пісні і танцю при обласній філармонії на посаду артистки хору, де працювала 33 роки.

У 2014 році, завдяки професорці і керівнику хору «Первоцвіт» с. Микитинці п. Ганні Карась, я знайшла свій другий колектив, котрий став для мене рідним і близьким, оскільки всіх нас об'єднала пісня. Ганна Василівна весь час оновлює репертуар, духовно збагачує хористів розповідями про життя композиторів і поетів, пісні котрих виконують-

ся хором. І звучать вони вже 130 років на різних сценах області і країни, даруючи людям радість.

Томишин (Гошовська) Галина Михайлівна (народилася 5 січня 1954 року у селі Микитинці) — співає у хорі з 1980-х.

У народному аматорському хорі «Первоцвіт» я співаю від 1984 року.

Співаю з перервами, але від душі. Щиро вдячна вже нині покійному пану Ігорю Семківу за запрошення співати в хорі. «Первоцвіт» для мене — це свято співу, свято зустрічі з односельцями, друзями, однокласниками!!! Співали мої тато, бабуся, цьоця, стрийко. Поки зможу й я співатиму. Щиро вдячна Вам, Ганно Василівно, за терпіння, за працю з нами і за ідею створення пам'яті всім хористам «Первоцвіту»!!! Всіх Божих ласк Вам!!!

Федоришин (Богун) Олександра Михайлівна (1953 р. н.).

Почала ходити я на репетиції хору з початку 1970-х років. Керівником хору тоді був Степан Коваль, концертмейстером — Ярослав Бритвак, зав. клубом — Параска Заячківська. Тоді ми були молоді, збиралися два рази в тиждень, було цікаво. Вечорами залишали все: роботу, сім'ю, дітей і бігли в клуб на репетицію хору. Виступали у себе в селі, їздили з концертами селами району, області. У 1976 році хор здобув звання «народного» і став лауреатом II Всесоюзного фестивалю народної творчості. Всі учасники були нагороджені медаллю лауреата. Після Степана Ковалю хором керував Ігор Семків. Було проспівано багато пісень, було багато поїздок селами області. Хор згуртував нас усіх, ми пізнали чарівність музики співу.

Щербанюк Богдан Васильович (народився 24 червня 1953 року) — співає у хорі з 1990 року.

Співати почав я у хорі під керівництвом Дмитра Циганкова у місті Коломиї з 1970 року, навчаючись в ПТУ № 10, згодом — працюючи на деревообробному заводі, під час служби в армії, працюючи в інституті нафти і газу. В «Первоцвіт» я прийшов у 1990 році. Для мене, як для майстра спорту, спів знижує рівень стресу і тривоги, зменшує навантаження на імунну систему і дозволяє ефективно їй виконувати свої функції. Спів для мене — це самостійне лікування. Коли я співаю — отримую задоволення, у мене покращується загальний стан здоров'я, настрій, бажання до праці. Спів тренує легені і зміцнює м'язи, які беруть участь у цьому процесі. Хор — це позитивний заряд від кожної репетиції і якісні ліки, які продовжують життя.

З любов'ю до людей

Що може бути краще від пісень,
Які ввібрали барви свого краю?
І знов сьогодні ми для Вас співаєм,
І знов щасливим робиться наш день.
Пісні дзвенять немов швидкий струмок,
Вони — наша частинка невід'ємна,
Ми вірим, що любов у нас взаємна,
Бо їх благословив наш рідний край.
Ми Вам пісні даруєм щиро,
З любов'ю до людей вони звучать.
У кожному слові зичим світла й миру,
І вірим у Господню благодать.
Ми Вам свої пісні даруєм, люди, —
Частинку свого серця і тепла.
Нехай лише любов між нами буде,
А в світ летять палкі наші слова.
Немов на сповідь ми до Вас йдемо.
Ми хочем бути щирі перед Вами.
Нашу любов даруєм Вам піснями,
Які в своєму серці бережем.
Любуємося красою кожен день,
Немов на крилах простору ми линею.
І горнеться до нас рідна Україна,
Що зіткана з любові і пісень.

13.01.2020 р.

З власної скарбниці

*Хронологія основних виступів
Народного аматорського хору «Первоцвіт»
Народного дому с. Микитинці
Івано-Франківської міської ради⁷³*

1992 рік

- участь в третьому турі огляду-конкурсу хорових колективів Івано-Франківської області на краще виконання духовних творів в рамках фестивалю «Від Різдва до Великодня» (обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 27.04.);
- участь у святкуваннях 50-річчя УПА (Київ);
- участь в обласному фестивалі «Наша дума, наша пісня», присвяченого 180-й річниці з дня народження Тараса Шевченка (хор — дипломант II ступеня).

1994 рік

- участь у концерті з нагоди 52-ої річниці створення УПА (обласна філармонія, 15.10).

1995 рік

- Творчий вечір-звіт, присвячений 95-річчю заснування колективу та презентація збірки хорових творів з репертуару хору «Повік не зів'яне «Первоцвіт» (м. Івано-Франківськ, Народний дім «Просвіта», 20.01.).

1997 рік

- участь у Першій Галицькій хоровій академії (м. Галич);
- участь в урочистостях з нагоди 120-річчя філії «Просвіти» у Станиславові та 5-річчя відновлення Івано-Франківського міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка (Народний дім «Просвіта», 07.12.).

1998 рік

- участь у святкуванні 430-ої річниці заснування села Микитинці (11.10).

---

⁷³ До переліку не включені щорічні періодичні виступи у селі: концерти-колядування, Розколяда, Шевченківські концерти, виступи до Дня матері, на Зелені свята, до Дня села, виступи на Покрову.

1999 рік

- участь у святковому концерті з нагоди 90-річчя від дня народження Степана Бандери (обласна філармонія, 03.01.);
- участь у концерті-зустрічі з Лауреатами Шевченківської премії — нашими земляками з нагоди 185-річчя від дня народження Т. Шевченка (обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 06.03.);
- участь хору у творчому звіті майстрів мистецтв і художніх колективів Івано-Франківської області в рамках Всеукраїнського огляду народної творчості. Керівнику хору Ганні Карась Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України», вручено посвідчення на сцені Національного палацу «Україна» (м. Київ, 18.09);
- участь у відкритті та освяченні меморіальної стели з барельєфом головного провідника ОУН Степана Бандури з нагоди 57-ої річниці створення УПА (м. Івано-Франківськ, вул. С. Бандери № 1, 17.10.);
- святкування 100-річчя заснування народного аматорського хору «Первоцвіт» (обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 21.11.).

2000 рік

- участь у святковому концерті до Дня міста (м. Івано-Франківськ, обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 06.05.);
- участь у творчому звіті муніципального естрадно-симфонічного оркестру з нагоди 50-річчя від дня народження художнього керівника та диригента Валерія Чикириса (обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 20.08.);
- участь в урочистому відкритті і освяченні новозбудованого приміщення загальноосвітньої школи у селі Микитинці (01.09.).

2001 рік

- участь у різдвяному концерті в рамках II Всеукраїнського фестивалю народної творчості (м. Івано-Франківськ, 09.01.);
- участь у святкуванні Міжнародного Шевченківського літературно-мистецького свята «В сім'ї вольній новій» (Івано-Франківськ, парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка, 19.05.);
- участь у концерті-зустрічі з Лауреатами Шевченківської премії — нашими земляками в рамках Міжнародного Шевченківського літературно-мистецького свята «В сім'ї вольній новій» (обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 19.05.);
- участь в урочистому відкритті Микитинецького Народного дому після реконструкції (20.05.).

2004 рік

- концерт присвячений Дню міста (м. Івано-Франківськ, обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 7.05);
- концерт присвячений Дню міста (м. Івано-Франківськ, центр міста, 08.05);
- концерт присвячений Дню міста в програмі «Сорочку мати вишила мені» (м. Івано-Франківськ, майданчик біля обл. краєзнавчого музею, 09.05);
- участь в ювілейному концерті муніципального естрадно-симфонічного оркестру (м. Івано-Франківськ, обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка, 10.05);
- участь у фестивалі стрілецької і повстанської пісні, присвяченому річниці УПА (м. Івано-Франківськ, Вічевий майдан, 17.10.).

2006 рік

- участь у заключному звітному концерті народних колективів (м. Івано-Франківськ, Центральний Народний дім, 05.03.);
- звітний концерт м. Микитинці в с. Угорниках (19.03.);
- участь у міському святі до Дня матері, що проводилось управлінням у справах сім'ї і молоді міськвиконкому (м. Івано-Франківськ, Центр перепідготовки держслужбовців, 14.05.);
- концерт присвячений Дню медичного працівника (сmt. Ланчин Надвірнянського району (18.06.);
- концерт в міському парку культури і відпочинку ім. Т. Шевченка (м. Івано-Франківськ, 17.09.);
- концерт присвячений 160-річчю церкви св. Параскеви в с. Братківці Тисменицького району (29.10.);
- участь у творчому концерті композитора, диригента Є. О. Садовського із США (м. Івано-Франківськ, обласна філармонія, 2.11.).

2007 рік

- виступ в міському парку культури і відпочинку ім. Т. Шевченка (м. Івано-Франківськ, 24.06.);
- творча поїздка Шевченківськими місцями: Моринці, Кирилівка Черкаської обл., Канів, Київ (6–9 липня). Хором дано три концерти під час неї;
- концерт, присвячений Дню Незалежності (м. Івано-Франківськ, 24.08., Вічевий майдан);

- участь у звіті творчих колективів міста, присвяченому 65-річниці УПА (м. Івано-Франківськ, 16.09., обл. муз.-драм. театр);
- літературно-музичний вечір, присвячений 320-річчю гетьманства Івана Мазепи та 135-річчю від дня народження Богдана Лепкого (м. Івано-Франківськ, 18.11., обласна філармонія).

2008 рік

- концерт присвячений Дню Матері — творчий звіт хору (с. Микитинці, 11.05.);
- творча поїздка до м. Кам'янця-Подільського Хмельницької обл. та м. Хотина Чернівецької обл. (08–09.06.). Хором дано два концерти під час неї.
- концерт присвячений Дню учителя в с. Саджава Богородчанського р-ну (05.10.);
- участь у вечорі-реквіємі пам'яті жертв голодомору, присвячений 75-річчю трагедії (с. Микитинці, 23.11.);
- концерт присвячений 100-річчю від дня народження С. Бандери (с. Микитинці, 28.12.).

2009 рік

- участь у відкритті пам'ятника провіднику ОУН С. Бандері з нагоди його 100-річчя від дня народження (м. Івано-Франківськ, 01.01.);
- Шевченківський концерт у с. Крилос Галицького р-ну (07.03.);
- участь у конференції громадської організації «Громадський форум» (м. Івано-Франківськ, обласна філармонія, 21.03.);
- участь у благодійному концерті «Краплина серця — дітям» з метою збору коштів для дітей-сиріт (м. Долина, 03.05.);
- виїзний концерт у с. Шумляни Підгаєцького р-ну Тернопільської обл. (30.05.);
- концерт до Дня прапора (м. Івано-Франківськ, парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка, 23.08.);
- виїзний концерт у с. Підпечари Тисменицького р-ну (24.08.);
- ювілейний концерт, присвячений 110-річчю від часу заснування колективу та 100-річчя з дня народження Д. Січинського (с. Микитинці, 30.08.).

2010 рік

- концерт в центрі міста Івано-Франківська на Вічевому майдані (09.01.);
- участь у Першому фестивалі духовної музики «Коляда на Майзлях» (17 та 24 січня). За успішний виступ на фестивалі хор нагороджений грамотами правлячого єпископа УГКЦ Володимира Війтишина та оргкомітету, фотографія хору з цього виступу поміщена в газеті «Рідна земля»;
- участь у творчому звіті Народного дому, який був присвячений Дню Матері та 65-річчю Перемоги у Другій світовій війні (09.05.);
- звітний концерт хору в Міському народному домі № 2 (м. Івано-Франківськ);
- участь у VII Виноградівському відкритому фестивалі «Угочанська лоза» (Закарпатська обл., 06.06.);
- виступ хору на 500-літньому ювілеї села та творча зустріч з хором із м. Виногорова Закарпатської обл. (с. Микитинці, 29.08.);
- участь у конференції громадської організації «Громадський форум» (м. Івано-Франківськ, обласний муздрамтеатр ім. І. Франка, 03.10.);
- виїзний концерт у с. Камінна Надвірнянського р-ну, присвячений річниці УПА (11.10.);
- виїзний концерт у смт. Ланчин Надвірнянського р-ну (17.10.);
- участь у концерті з нагоди 5-річчя заснування хору церковної музики «Сяйво» церкви св. Микити с. Микитинці (14.11.).

2011 рік

- концерт в центрі міста Івано-Франківська на Вічевому майдані (08 січня);
- участь у міських фестианах духовної музики «Від Різдва до Великодня» (м. Івано-Франківськ, художній музей, 27.03.);
- участь у заключному концерті міських фестин духовної музики «Від Різдва до Великодня» (м. Івано-Франківськ, площа Ринок, 26.04.);
- участь у VIII Виноградівському відкритому фестивалі «Угочанська лоза» (Закарпатська обл., 08.05.);
- звітний концерт хору в Народному домі с. Хриплин (22.05.);
- виїзний концерт у м. Яремче з нагоди Дня туризму (жовтень);
- виїзний концерт духовної музики у с. Товмачик Коломийського р-ну (27.11.).

2012 рік

17 січня — сольний виступ на Третньому Різдвяному фестивалі «Коляда на Майзлях» — церква Царя Христа, м. Івано-Франківськ;

22 січня — виступ у гала-концерті Третього Різдвяного фестивалю «Коляда на Майзлях» — церква Царя Христа, м. Івано-Франківськ;

12 лютого — сольний виступ на міських Фестинах духовної музики «Від Різдва до Великодня» — художній музей, м. Івано-Франківськ;

26 лютого — участь у концерті мистецьких колективів с. Микитинці — Народний дім с. Вовчинці;

17 квітня — виступ у заключному гала-концерті міських Фестин духовної музики «Від Різдва до Великодня» — площа Ринок, м. Івано-Франківськ;

13 травня — участь у концерті мистецьких колективів с. Микитинці з нагоди Дня Матері;

27 травня — творчий звіт хору перед жителями села — Народний дім с. Микитинці;

19 серпня — участь у концерті мистецьких колективів с. Микитинці перед жителями м. Івано-Франківська — парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка, м. Івано-Франківськ;

09 вересня — участь в обласному фестивалі патріотичної пісні ім. С. Галечко – м. Надвірна;

14 жовтня — участь в обласному святковому концерті, присвяченому 70-річчю УПА — обл. муз.-драм. театр ім. І. Франка;

04 листопада — участь у відзначенні 5-річчя хору церковної музики «Світлодарі» церкви арх. Михаїла УГКЦ м. Івано-Франківська — актовий зал технікуму ресторанного сервісу і туризму, м. Івано-Франківськ;

25 листопада — участь у концерті мистецьких колективів с. Микитинці в Народному домі с. Угорники.

2013 рік

• звітний концерт народного аматорського хору «Первоцвіт» (с. Спас Рожнятівського р-ну, 9 червня);

• концерт, присвячений відкриттю пам'ятника борцям за волю України у с. Бистриця Гірська Львівської обл. (7 липня);

• концерт у с. Великий Кропивник Львівської обл. (7 липня);

• звітний концерт у міському парку культури і відпочинку (м. Івано-Франківськ, 18 серпня).

2014

- участь у V Різдвяному фестивалі духовної музики «Коляда на Майзлях» (17.01., церква Царя Христа, м. Івано-Франківськ);
- виступ на міському віче, присвяченому 200-літтю з дня народження Тараса Шевченка (м. Івано-Франківськ, площа біля ОДА);
- участь у вшануванні героїв та відкритті меморіальної анотаційної дошки керівнику колективу Степану Ковалю (на приміщенні НД с. Микитинці, 08.06.);
- звітний концерт у міському парку культури і відпочинку (м. Івано-Франківськ, 17 серпня);
- участь у відкритті погруддя Т. Шевченку та сольний концерт у НД с. Камінна Надвірнянського району Івано-Франківської обл. (24.08.);
- участь у фестивалі «Покутське яблуко» м. Снятин (19.10.).

2016 рік

- участь у Різдвяному концерті на Вічевому майдані (8 січня, м. Івано-Франківськ);
- участь у Різдвяному фестивалі духовної музики «Коляда на Майзлях» (15.01. 2016, церква, м. Івано-Франківськ);
- участь у Великодньому концерті (03 травня, Вічевий майдан, м. Івано-Франківськ);
- звітний концерт у міському парку культури і відпочинку (м. Івано-Франківськ, 22 травня);
- участь у фольклорному фестивалі (26 червня, м. Львів)
- участь у Лемківському фестивалі (13 серпня, м. Монастириськ, Тернопільської обл.)
- участь у концерті до Дня незалежності України (21 серпня, парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка, м. Івано-Франківськ);
- участь в обласній хоровій академії, присвяченій 160-річчю від дня народження Івана Франка (27 серпня, площа біля пам'ятника І. Франка, площа біля Ратуші, м. Івано-Франківськ);
- участь у Святі хліба (11 вересня, площа біля Ратуші, м. Івано-Франківськ);
- сольний концерт з нагоди відкриття і освячення ротонди Божої Матері (с. Межигір'я Монастириського району Тернопільської обл.).

2017 рік

- участь у Різдвяному фестивалі духовної музики «Коляда на Майзлях» (12.01., церква, м. Івано-Франківськ);
- концерт-державний іспит студентів музичного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (с. Микитинці, 09.06.);
- виїзний концерт до с. Підгір'я Золочівського району Львівської області, участь в обласному святі, присвяченому Маркіяну Шашкевичу;
- участь у фольклорному фестивалі «Етнофольк» (30.09., м. Трускавець Львівської обл.);
- участь у міському святі патріотичної пісні, присвяченому річниці створення УПА (14.10., м. Івано-Франківськ);
- участь у концерті-огляді клубних закладів міста Івано-Франківська (29.10.).

2018 рік

- участь у Різдвяному концерті-розколяді у м. Бурштин (21.01., Народний дім м. Бурштин);
- участь у міському святі, присвяченому Дню матері (13.05., парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка, м. Івано-Франківськ);
- участь у Всеукраїнському фестивалі «Пісня над Дніпром» до Дня міста Києва (27.05., співоче поле, м. Київ);
- участь у міському фестивалі «Мелодії парку» (19.08., парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка, м. Івано-Франківськ);
- участь у концерті до Дня незалежності України (24 серпня, площа І. Франка, м. Івано-Франківськ);
- виїзний концерт в Городенківський район (16 вересня);
- участь в обласній Галицькій хоровій академії, присвяченій 1030-річчю хрещення Руси-України (21.09., Вічевий майдан, м. Івано-Франківськ);
- участь у міському святі патріотичної пісні, присвяченому річниці створення УПА (14. 10, Вічевий майдан, м. Івано-Франківськ);
- звітний концерт на підтвердження звання «народний аматорський» (14.11., концертний зал ДМШ № 1, м. Івано-Франківськ).

2019 рік

- участь у концерті-зустрічі з кандидатом у Президенти України Русланом Кошулинським (20.01., с. Микитинці);
- участь у міському фестивалі «Великодні дзвони» (30.04., в'єчевий майдан, м. Івано-Франківськ);
- участь у фестивалі «Великодні забави» (05.05., НД «Просвіта» м. Івано-Франківськ);
- участь в урочистому відкритті пам'ятника Степану Пушику (18.09., м. Івано-Франківськ);
- участь у міському конкурсу-фестивалі патріотичної пісні з нагоди відзначення Покрови Пресвятої Богородиці і Дня захисника України (14.10., в'єчевий майдан, м. Івано-Франківськ);
- участь у ІХ Всеукраїнському фестивалі-конкурсі колективів народного хорового співу імені Порфирія Демуцького (16–17 листопада, м. Київ). Здобуто диплом ІІ ступеня.

2020 рік

- участь у в'єче, присвяченому Дню народження провідника ОУН Степана Бандери (01.01, біля пам'ятника С. Бандері в м. Івано-Франківську)
- Розколяда в с. Микитинці (02.02., Народний дім с. Микитинці).

Репертуар Народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому с. Микитинці у 1991–2020 роках

Патріотичні твори

1. «Ще не вмерла Україна» сл. П. Чубинського, муз. М. Вербицького, обр. Ф. Колесси.
2. «Виростеш ти, сину» сл. В. Симоненка, муз. А. Пашкевича.
3. «Галичина» сл. І. Кобилянського, муз. М. Демидюка.
4. «Горнись до тебе, Україно» сл. М. Бакая, муз. П. Дворського, переклад для хору І. Фенютчина.
5. «До сина» сл. Й. Струцюка, муз. А. Пашкевича.

6. «Земле, моя всеплодющая мати» сл. І. Франка, муз. В. Канчука.
7. «Козацький марш» муз. М. Болеми, пер. для хору О. Івченка.
8. «Край Стефаника» сл. Я. Крушельницького, муз. В. Їжака.
9. «Лелеченьки» сл. Д. Павличка, муз. О. Білаша.
10. «Мамина вишня» сл. Д. Луценка, муз. А. Пашкевича.
11. «Молитва за рідний край» сл. М. Каменюка, муз. В. Газінського.
12. «Моя Україна — квітуча земля» сл. В. Кліща, муз. Б. Шиптура.
13. «Любіть Україну» сл. В. Сосюри, муз. Б. Шиптура.
14. «На високій дуже кручі» сл. нар., обр. А. Гнатишина.
15. «Не пора, не пора» сл. І. Франка, муз. Д. Січинського.
16. «О, Україно» сл. Вороного, муз. Б. Вахнянина, обр. І. Легкого.
17. «Солов'їний день» сл. С. Пушика, муз. Г. Котика, переклад для хору Я. Павлика.
18. «Україна» сл. і муз. Т. Петриненка.
19. «Україна є, Україна буде» сл. Зої Ружин, муз. Петра Стьопкіна.

Твори академічного плану

20. кантата «Дніпро реве» сл. О. Чайченка, муз. Д. Січинського.
21. «Поема про Україну» сл. Количева, укр. текст Р. Юзви, муз. О. Александрова.
22. Сцена Андрія з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського.
23. «Чом, чом, чом, земле моя» сл. К. Малицької, муз. уклад Д. Січинського, обр. Б. Дерев'янка.
24. «Коломийки» слова Ярослава Яроша, музика Михайла Магдія.

Твори на слова Тараса Шевченка

25. «Думи мої» обр. Є. Козака.
26. «Думи мої єдині» мел. Г. Ільченка, обр. М. Федунішина.
27. «За байраком байрак» обр. Р. Долчука.
28. «Заповіт» обр. К. Стеценка.
29. «І мертвим і живим» муз. Б. Шиптура (чоловіча група хору).
30. «Ой літа орел» з поеми «Гайдамаки» муз. К. Стеценка.
31. «Ой чого ти почорніло» обр. В. Захарченка.
32. «Реве та стогне Дніпр широкий» обр. В. Косенка, пер. І. Ліцвенко.
33. «Розрита могила» муз. Г. Давидовського, аранж. Д. Котка.
34. «У перетику ходила» обр. А. Дзюби.
35. «Учітеся, брати мої» з поеми «Україна» муз. Г. Давидовського.

36. «Чи ми ще зійдемося знову» сл. Т. Шевченка, муз. С. Людкевича.
37. «Чорна хмара з-за лиману» з поеми «Іван Підкова» (чоловіча група хору) .
38. «У гаю, гаю» мел. М. Колесника, гарм. Г. Карась.

Духовні твори

39. «Боже великий, єдиний» сл. О. Кониського, муз. М. Лисенка, аранж. О. Кошиця.
40. «Богородице Діво» обр. І. Легкого за о. І. Дуцько.
41. «В моїм серці живлюща надія» сл. о. Богдана Мендруня, муз. Мирона Дацко.
42. «В тіні пальми в дорозі на чужину» сл. і муз. о. Б. Ганушевського.
43. «Голгофа» обр. В. Семчишина.
44. «Збирай же Дитятко, Маріє» сл. Ліліани Лавренюк, муз. Б. Шиптура (жіноча група хору).
45. «Многая літа» (галицьке) гарм. І. Легкого.
46. «Не минай мене, Ісусе» (жіноча група хору).
47. «О Ісусе» муз. Є. О. Садовського.
48. «О Мати Божа» сл. Василя Щурата, муз. Святослави Гричко(жіноча група хору).
49. «Радіємо нині з чудес» (молитва до Зарваницької Божої Матері) аранж. І. Миськіва.
50. «Радуйся, Маріє» кант, записаний Порфирієм Демуцьким.
51. «Страждальна Мати» (жіноча група хору).
52. «Христос Воскрес» обр. А. Гнатишина.
53. «Через поле України ішла Божа мати» сл. і мел. В. Шиптура, обр. Б. Шиптура.
54. «Як же ти славний, Боже, в Сіоні» муз. Д. Борзнянського.

Колядки та щедрівки

55. «Бог предвічний».
56. «Будьте здорові» обр. О. Токар.
57. «В Вифлеємі днесь Марія» обр. Івана Легкого.
58. «Дивная новина радіє Вкраїна» обр. В. Семчишина.
59. «До шопи йдять, пастирі» обр. Романа Хімея.
60. «Добрий вечір, всім вам» аранжування Євгена Ротермана.
61. «Добрий вечір, тобі пане господарю» обр. А. Авдієвського.
62. «За вікном чорна хмара в'ється» обр. О. Стадника.
63. «Землю Юдейську» обр. Степана Стельмашука.

64. «В тіні пальми» сл. і муз. о. Б. Ганушевського.
65. «Витай, Ісусе» обр. І. Легкого.
66. «Дзвони дзвонять» сл. Терези Угрин, муз. Марти Лозинської.
67. «На небі зірка» обр. Нестора Нижанківського.
68. «На Різдво Христове» обр. Р. Хімея.
69. «На святий вечір» муз. А. Гнатишина.
70. «Небо і земля» обр. В. Безкоровайного.
71. «Нова радість стала» обр. К. Стеценка.
72. «Ой сивая та і зозуленька» обр. К. Стеценка.
73. «По всьому світу» обр. К. Стеценка.
74. «Прилетіли серед ночі ангели із неба» обр. Володимира Семчишина.
75. «Радість нам ся з'являє» обр. В. Семчишина.
76. «Радуйтеся усі люди» обр. В. Семчишина.
77. «Різдвяна пісня єднання» муз. М. Дацка, сл. М. Артимовича.
78. «Свята вечеря» сл. Терези Угрин, муз. Марти Лозинської.
79. «Свята ніч» сл. Мора, муз. Ф. Грубера, обр. І. Легкого.
80. «Спи, Ісусе, спи» обр. Володимира Семчишина.
81. «Старий рік минає» обр. О. Токар.
82. «Три царі зі сходу, звідки ви прийшли?» обр. В. Семчишина..
83. «Христос родився» сл. і муз. Р. Бревка.
84. «Чути дзвінок» обр. В. Семчишина.
85. «Щедрий вечір» муз. Богдана Сегіна.
86. «Що то за предиво» обр. М. Леонтовича.
87. «Як Пречиста Діва» муз. Є. О. Садовського.

Українські народні пісні.

88. «А мій милий вареників хоче» обр. В. Захарченка.
89. «Вербовая дощечка» обр. А. Авдієвського.
90. «Голуб на черешні» обр. М. Білана.
91. «Добрий вечір, сусідонько» обр. А. Кушніренка (жіноча група).
92. «Гуляє козак весілля» обр. Є. Ротермана.
93. «Їхав, їхав козак містом» обр. М. Демидюка.
94. «Їхали козаченьки» з репертуару Кубанського хору, переклад А. Дзюби.
95. «Їхали козаки із Дону додому» обр. В. Захарченка.
96. «Котилася ясна зоря» пісня в записі Порфирія Демуцького.
97. «Летів пташок понад воду» обр. Василя Тацака.
98. «Летять галочки» обр. М. Магдія.

99. «На вулиці музиченька грає» в обр. А. Пашкевича.
100. «Ой Боже, Боже, зглянься на нас».
101. «Ой коли ж той вечір буде» обр. П. Савчука.
102. «Ой на горі вітер дув» обр. Ю. Корчинського.
103. «Ой на горі на високій» обр. Ю. Корчинського.
104. «Ой на горі цигани стояли» обр. М. Федунішина.
105. «Ой під мостом, мостом».
106. «Ой полечко, поле» обр. Г. Карась (пісня записана від учасників хору).
107. «Ой сама ж я сама» обр. Д. Січинського.
108. «Ой там за лісочком» обр. Ф. Гощука.
109. «Ой у гаю при Дунаю».
110. «Ой у полі верба» обр. В. Самойленка (чоловіча група).
111. «Ой у полі дві тополі» обр. М. Демидюка.
112. «Ой чорна, я си чорна» обр. А. Авдієвського.
113. «Повій, вітре, на Україну» сл. С. Руданського, обр. А. Гордійчука (чоловіча група хору).
114. «Скрипка би не грала» обр. В. Самойленка.
115. «Спи, Тарасе» обр. В. Захарченка.
116. «Тече вода каламутна» закарпатська нар. пісня в обр. М. Кречка.
117. «Хлопці риболовці» обр. М. Демидюка.
118. «Часничок» муз. В. Дутчака, гармонізація Г. Карась.
119. «Чорноморець, матінко» обр. М. Демидюка.
120. «Як на річку гусей гнала» обр. В. Захарченка.

Повстанські та стрілецькі пісні

121. «Вже вечір вечоріє» (чоловіча група хору).
122. «Гарні вечори на Україні» обр. Р. Долчука.
123. «Єднаймося, брати-галичани» обр. Р. Долчука.
124. «Коли ви вмирали» сл. М. Кураха, мелодія народна.
125. «Подай, дівчино, ручку на прощання» аранж. Р. Левицького.
126. «Посиплеться листя з берези».
127. «Прощайте, літа молодії» .
128. «Україні слава» обр. М. Демидюка.
129. «Чи чуєш, мій друже» обр. З. Маркович, переклад для хору Г. Карась.
130. «Я сьогодні від вас від'їжджаю» в обр. Яреми Павлика.

Передмови,
рецензії
на видання хору

Ничай Ольга Василівна,
заслужений працівник культури України,
доцент Прикарпатського університету імені В. С. Стефаника

Квітуй «Первоцвіт»⁷⁴

Співає народний самодіяльний хор «Первоцвіт»... Ніжна, хвилююча мелодія то жайвором лине в небо, то затріпоче яблуневим цвітом, то задзвенить стиглим колосом золотавої пшениці. Вона зачаровує всіх: хлібороба і вченого, медика і вчителя, інженера і музиканта. Ця мелодія часто переносить нас у глиб віків, де народний геній створив безсмертні наспіви, а хоровий спів був і залишається високо естетичним явищем художнього мислення українського народу.

В історії хорової культури Прикарпаття хор «Первоцвіт» — яскрава, самобутнє явище, виконавець і пропагандист кращих зразків хорової народної та авторської пісні. В репертуарі колективу — добірні зразки народної пісні: від найдавніших обрядових (веснянок, весільних, колядок, купальських) до забутих шедеврів духовної музики, які сьогодні повертаються до нас. Традиційно в репертуарі хору твори Д. Січинського, М. Лисенка, К. Стеценка, О. Кошиця, охоче колектив виконує твори професійних і самодіяльних композиторів.

Хоровий колектив разом із нинішнім художнім керівником Ганною Карась безмежно закохані в хоровий спів, в народну пісню. Мабуть, саме звідси йдуть оті неповторні, тільки цьому хору властиві манера і стиль виконання, різноманітність хорових прийомів співу і особливий колорит, характер звучання. Хор звучить емоційно, соковито, виразно і водночас м'якко, задушевно, оригінально. Де б не виступав «Первоцвіт», його концерти проходять при переповнених залах і користуються незмінним успіхом.

Цінним у творчій практиці колективу є звернення до співу а капелла, де зберігаються в первозданній красі й багатстві славні традиції народного багатоголосся. Велика увага приділяється розвитку техніки хорового співу, глибокому проникненню у зміст виконуваних творів, цікавій інтерпретації.

Від концерту до концерту розквітає, мужніє «Первоцвіт», його високе і самобутнє мистецтво хорового співу, наповнює серця животворною силою, пісні-самоцвіти лунають над сивими горами і широкими степами, як голос душі, народної, сповненої безмежної любові до святої матері-землі, до України.

⁷⁴ Передмова-рецензія до збірника: «Повік не зів'яне «Первоцвіт»: збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» народного дому с. Микитинці / упорядник Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. С. 3–4.

Князевич Петро Михайлович,
заслужений артист України,
*художній керівник Гуцульського ансамблю пісні і танцю*⁷⁵

Народний самодіяльний хор «Первоцвіт» добре відомий у нашому краї і далеко за його межами. Створений наприкінці XIX-го століття, протягом десятиліть радує слухачів стабільною майстерністю, широтою і різноманітністю репертуару, збагаченого шедеврами духовної музики. Працьовитість, постійне прагнення удосконалювати якість звучання — ось, що принесло співакам заслужене визнання серед музикантів і любителів хорового співу. Глибоке проникнення в стилістику, чарівність справжньої народності, захопленість, молодечий запал притаманні своєрідній манері виконання будь-якого твору цим колективом. Самодіяльні митці у постійному творчому пошуку і об'єднують їх у цьому велика любов до музики.

Творчість «Первоцвіту» співзвучна західноукраїнській традиційній хоровій музиці і органічно вливається у багатобарвне співоче море нашого краю. Творчій манері, колективу притаманні яскравий національний колорит, свіжість, темперамент, багатство поліфонічної тканини, настрій, чистота і благородність.

Завдяки вміло підібраному репертуару розвиваються природні голосові і слухові дані співаків, їхній художній смак, виховується музично-естетична культура, відроджуються незаслужено забуті твори нашої національної спадщини.

---

⁷⁵ Передмова-рецензія до збірника: «Повік не зів'яне «Первоцвіт»: збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» народного дому с. Микитинці / упорядник Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. С. 4–5.

Карась Ганна,
художній керівник та диригент
народного самодіяльного хору «Первоцвіт»,
викладач Прикарпатського університету

Від упорядника⁷⁶

Кажуть, що без пісні нема народу. Тому український народ, що так самовіддано любить свою пісню, незважаючи на всі труднощі, які випали на його долю, вартий глибокої поваги народів світу.

В кінці XIX-го століття в Західній Україні постали перші самодіяльні хорові колективи. Серед них — хор села Микитинці біля Станіслава (нині Івано-Франківськ), заснований славетним Денисом Січинським (1865–1909) у 1899 році. Переїхавши до Станіслава, композитор працює з «Бояном», організовує хори в навколишніх селах. В Микитинцях йому допомагає директор місцевої школи Володимир Грицишин. Згодом, через кілька років, хор села Микитинці разом із станіславським «Бояном» віддасть останню шану своєму організаторові і натхненнику — співатиме на його похороні.

Важка доля цього колективу. Гніт уряду Австро-Угорщини, панської Польщі, воєнні та повоєнні роки ускладнювали його діяльність. Але хор існував, піснею боровся за утвердження національної самосвідомості.

В 1933–1935 рр. колектив очолює молодий юнак Богдан Ганушевський, під керівництвом якого хор посів перше місце на конкурсі хорів читалень «Просвіти» Станіславщини в 1935 році в залі «Сокола». В 1937 р. до хору прийшла випускниця жіночої учительської семінарії Іванна Лапук, яка працювала спершу з жіночим, а згодом і мішаним складом хору. Всього три роки працювала Іванна Теодорівна з микитинецьким хором, але спогади про ці роки зігривали її і в далекому холодному Сибірі, куди була вислана як свідомо патріотка, зігривають її і сьогодні на порозі; свого вісімдесятиліття. Попри всі незгоди, що випали на долю цієї подвижниці, вона залишається великою оптимісткою, вважає себе щасливою від того, що потрібна людям.

Світлі спогади про учасників хору, про роки своєї молодості зігривають у далекій Канаді о. Богдана Ганушевського, який як і його батько, обрав

⁷⁶ Передмова від упорядника до збірника: «Повік не зів'яне «Первоцвіт»: збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» народного дому с. Микитинці / упорядник Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. С. 5–9.

тернисту дорогу — в 1942 році висвятився на священника і першу Службу Божу відправив в с. Угорники, де жила сім'я Ганушевських. З того часу любов до Бога і пісні стали тими крильми, що підтримували о. Ганушевського в довготривалій розлуці з рідною Україною, батьками, родиною. Він є автором оригінальних музичних творів, зокрема, різдв'яної колядки-візії «В тіні пальми в дорозі на чужину», яку створив в 1946 році в Німеччині і нещодавно присвятив «Первоцвіту», «Не журіться, юні друзі» (для пластового юнацтва), був організатором пластових хорів. Проте, займаючись у парафіях будовою церков і народних домів, залишив музикувати. Це музичне заняття перебрала дочка Квітка-Анна, яка є диригентом хорів, ансамблів в Канаді. Пісні о. Б. Ганушевського співаються не лише в діаспорі, але і в рідній Україні, видані в збірниках. Сьогодні їх співає «Первоцвіт», якому їх о. Богдан подарував під час свого перебування на рідній землі в 1992 році. Своє вісімдесятиліття о. Ганушевський вирішив відсвяткувати разом зі своїм хором, вперше ступивши на рідну землю за багато років. Ця велика для хору і села подія співпала і поєдналася із святкуванням першої річниці з Дня незалежності України.

В різні роки колектив очолювали Василь Дзівінський, Олекса Маланюк, Семен Шкурган, Михайло Козленко, Іван Дзьомбак, Володимир Зварун.

В 1976 році хорів присвоєно почесне звання народного самодіяльного. Це заслуга хористів того складу, а також художнього керівника та диригента Степана Ковалюка, здібного організатора, ентузіаста хорової музики. Неодноразово за участь й успіхи у фестивалях, оглядах-конкурсах колектив нагороджувався дипломами, грамотами.

В 1985–1991 рр. хором керував Ігор Семків, який багато зробив для визнання колективу за межами Прикарпаття. Давали концерти на виставці досягнень народного господарства в Києві, по телебаченню. Незабутнє враження справив на учасників концерт біля пам'ятника на могилі Т. Шевченка у Каневі.

Славні традиції хору продовжуються і сьогодні. Хор — лауреат обласних фестин духовної музики «Від Різдва до Великодня» (1992 р.), як переможець обласного конкурсу, присвяченого 50-річчю УПА, брав участь у святкуваннях в м. Києві (1992), дипломант II-го ступеня обласного фестивалю «Наша дума, наша пісня», присвяченого 180 річниці з дня народження Т. Г. Шевченка (1994), постійний учасник святкових концертів в обласному центрі. Колектив здійснює благодійницьку діяльність: виступав з концертами в обласній школі-інтернаті для дітей-сиріт, місцях ув'язнення, збирав кошти на будівництво церкви в с. Товмачик Коломийського району.

Співацька традиція Микитинець свято зберігається поколіннями селян. По тридцять років співають в хорі Ярослав Калитка, Іван Гринів, Дмитро Калитка, Василь Гашинський, Оксана Микула. Великий стаж хорового співу мають Гладун Галина, Гарасимчук Марія, Буртник Віра, Кузнецова Ганна, Николаїв Тетяна, Воробець Люба, Козарук Галина, Гошовська Галина, Хом'як Оріся, Матвій Марія, Гаврилишин Богдан, Сіщук Михайло, Щербанюк Богдан, Вербовський Володимир, Ковалишин Володимир, Федосюк Петро. Основою хору в подружжя, які створили міцні сім'ї і разом співають — Ольга та Зіновій Гунчаки, Ганна та Богдан Сливінські, Ганна та Михайло Максиміві. Добре влились в колектив нові співаки — Марія Веляник, Віра Шиптур, Лідія Татарин, Леся Коберницька, Катерина Буртник, Гаврилишин Іван, Зеновій Карась. Активно допомагають в роботі з хором випускниця Прикарпатського університету Оксана Вербицька та концертмейстер Юрій Федорин. Всі хористи, не жалкуючи свого часу, вкладають весь жар своїх сердець у примноження славних традицій рідного села.

Змінювались покоління, керівники, але хор не тільки не зникав в плині буремних часів, але і сьогодні радує людей своєю чарівною піснею. Знов і знов у хор приходять нові співаки, яких у всі часи об'єднувала жертвна любов до української народної пісні, і всі вони варті найщиріших слів подяки. Готуючись до 90-річного ювілею, хористи в любов'ю назвали свій хор «Первоцвіт».

Ця збірка репрезентує сьогоднішній основний репертуар колективу. До нього включено твори українських композиторів-класиків М. Лисенка, О. Кошиця, С. Людкевича, Д. Січинського, Г. Давидовського, твори сучасних місцевих композиторів В. Їжака, І. Легкого, Р. Долчука, М. Магдія, Я. Крушельницького, М. Федунішина та авторів західної діаспори А. Гнатишина, о. Б. Ганушевського, З. Маркович, обробки народних пісень.

Різноманітний хоровий репертуар розміщено в такій тематичній послідовності — духовна музика, колядки, воскресні пісні, твори на слова Великого Кобзаря, стрілецькі та повстанські пісні, українські народні жартівливі пісні, обрядові та авторські твори.

Включено твори, які рідко виконувалися професійними та самодіяльними колективами, деякі друкуються вперше.

Зважаючи на художньо-освітнє значення хорових творів, що включені до збірки, вона слугуватиме навчально-методичним посібником для студентів музичних закладів, навчальним матеріалом з предметів диригентсько-хорового циклу, допоможе хормейстерам у доборі репертуару.

Враховуючи, що колективу виповнюється 95-ть років, збірник увічне пам'ять його засновника Дениса Січинського, всіх диригентів, які працю-

вали з хором, вписує ще одну сторінку в історію українського хорового мистецтва. Ми сподіваємося, що наша праця і наша пісня з прихильністю сприймуться як музикантами так і аматорами, допоможе у відродженні національного хорового мистецтва, розвої української культури.

Ранньою весною, коли скресає сніг, зацвітає краса гірських лісів — первоцвіт. Кажуть, первоцвіт дарує людям здоров'я, древні греки вважали його квіткою священної гори Олімпу. На честь її кельти-друїди влаштовували народні свята. У жителів Швейцарських Альп первоцвіт символізує любов до батьківщини, до рідних місць, до отчого дому. В Україні її називають ключиками, маючи на увазі, що це своєрідний ключ від літа. Для учасників народного самодіяльного хору с. Микитинці первоцвіт — символ радості і надії, народної пісні і рідного слова, ключ від щастя і вічної молодості. Хай не осипається «Первоцвіт», хай кожною весною ллється його чарівна пісня на радість людям, на добро!

Ганна Карась,

*художній керівник і диригент народного
аматорського хору «Первоцвіт» с. Микитинці,
заслужений працівник культури України,*

*доцент Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника,
докторант Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ)*

Від упорядника⁷⁷

110-річний ювілей хору — явище унікальне не тільки на теренах Івано-Франківщини, а, мабуть, і всієї України. Адже все менше і менше лунає пісня в українських селах. Їх звуковий простір сьогодні наповнюють афро-американські ритми та російська попса, а молодь часто-густо горнеться до дешевих генделіків. Міліє річка нашої пісенної духовності... Такі песимістичні настрої навиває реальність, проте українці завжди буди оптимістами.

Високо в горах бере свій початок річка Прут. З малого струмочка на довгому своєму шляху перетворюється в динамічну гірську непокірну силу. Віриться, що і з малих джерел, які ще не замулені обставинами і часом,

---

⁷⁷ «Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття: збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці, присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу / упоряд.: Ганна Карась. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. С. 3–7.

відродиться наша українська пісня, яка завжди була для нації символом, надією, духовним багатством.

Серед острівків збереження українського хорового співу є народний аматорський хор «Первоцвіт» села Микитинці, що сьогодні входить до складу міста Івано-Франківська.

Діяльність хору та його славна історія розглядаються в контексті українського хорового мистецтва музикознавцями С. Павлишин, М. Бурбаном⁷⁸.

Керуючи колективом майже двадцять років, часто задумуюся: «В чому феномен цього хору? Чому буревії ХХ століття не знищили його?» Мабуть, глибинна потреба української душі — перелити в пісню свої жалі і радості, сила традиції, особлива енергетика її засновників, керівників та учасників слугують основою діяльності хору, яка триває вже більше століття.

Українське аматорське хорове мистецтво на Галичині в кінці ХІХ — на початку ХХ століття знаходилося в епіцентрі складних соціокультурних процесів. Діяльність музично-хорових товариств «Боян», які стають центрами хорового мистецтва в містах Західної України, сприяє появі сільських хорів, які сприяють піднесенню національної свідомості галичан.

В 1899 році диригент «Станиславівського Бояна» Денис Січинський (1865–1909) організовує хори в навколишніх селах. В Микитинцях йому допомагає директор місцевої школи, великий ентузіаст хорової справи Володимир Грицишин. Згодом, через десять років, хор села Микитинці разом із «Станиславівським Бояном» віддасть останню шану своєму організатору і натхненнику — співатиме на його похороні. Світлий образ цієї трагічної постаті в українській музичній культурі спонукатиме всіх керівників колективу щиро служити хоровій справі, керуватись такими принципами діяльності як професіоналізм, збереження кращих набутків української хорової музики і пропагування її у широких колах слухачів. Відчуття великої відповідальності за колектив, заснований Д. Січинським, допомагав його керівникам-диригентам зберігати його в часи Австро-Угорської імперії, панської Польщі, воєнних лихоліть першої та другої світових воєн, радянської влади, підносити на новий рівень в незалежній Україні.

В 1933–1935 роках колектив очолює молодий юнак **Богдан Ганушевський** (1912–2001), син пароха с. Угорники о. Михайла Ганушевського. Під його керівництвом хор завоював перше місце на конкурсі хорів

---

⁷⁸ Павлишин С. Денис Січинський. К.: Музична Україна, 1980. 48 с.; Бурбан М. Українські хори і диригенти: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2006. С. 148.

читалень «Просвіта» Станіславівщини в 1935 році в залі «Сокола». Світла спогади про учасників хору, роки своєї молодості зігривали о. Б. Ганушевського (висвячений в 1942 р. в с. Угорники, де і відправив свою першу Службу Божу) в переходових таборах Міттенвальд, Регенсбург (Німеччина) після закінчення Другої світової війни⁷⁹ і в далекій Канаді, куди емігрував в 1949 р. і прожив своє довге життя. Любов до Бога і пісні були тими крильми, які підтримували о. Б. Ганушевського в довготривалій розлуці з Україною, батьками, родиною. Він є автором оригінальних музичних творів, зокрема різдвяної колядки-візії «В тіні пальми в дорозі на чужину», яку він створив в 1946 році в Міттенвальді (Німеччині), і присвятив хору до 95-річчя його заснування, а також «Не журіться, юні друзі» (для пластового юнацтва)⁸⁰. А ще о. Богдан був організатором пластових хорів в таборах ДП в Німеччині. Займаючись в Канаді будівництвом церков і народних домів, о. Б. Ганушевський залишив музикувати, передавши естафету дочці Квітці-Анні, яка є диригентом хорів та ансамблів. Твори о. Б. Ганушевського співали в діаспорі, а з 1990-х років вони зазвучали і в Україні, в тому числі у виконанні хору «Первоцвіт», якому їх автор подарував під час свого перебування на рідній землі в 1992 році. Своє вісімдесятиліття о. Богдан вирішив відсвяткувати разом зі своїм хором, вперше ступивши на рідну землю за багато років розлуки⁸¹. Знаменно, що ця велика для хору і села подія співпала і поєдналася із святкуванням першої річниці Незалежності України. У вітанні хору з нагоди його 100-ліття о. Богдан уділив «Божого

⁷⁹ Ганушевський, о. Б. Початки Пласту в Міттенвальді // Міттенвальд (1946–1951): З нагоди 50-ліття Таборів Українських Біженців в Міттенвальді, Німеччина / редкол.: П. Рогатинський та ін. Воррен-Мічіган, 2001. С. 97 [Товариство Бувших Мешканців Таборів Українських Біженців в Міттенвальді, Німеччина]; Ганушевський, о. Б. Над Синім Дунаєм // Регенсбург: Статті — спогади — документи: До історії Української еміграції в Німеччині після другої світової війни (1945–1949) / Ред. кол: Омелян Кушнір (голова) та ін. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1985. С. 31–75. [НТШ. Укр. архів Т. XL].

⁸⁰ о. Б. Ганушевський у своїх спогадах про Міттенвальд вказує на їх створення саме в таборі, а також пише: «Під час концерту в Івано-Франківську на мою честь хор «Первоцвіт» якого я був диригентом тому 50 років, відспівав кілька моїх композицій, а пісню «Не журіться юні друзі» попросили мене диригувати. Всі ці пісні зложені в Міттенвальді» // Ганушевський, о. Б. Початки Пласту в Міттенвальді // Міттенвальд (1946–1951): З нагоди 50-ліття Таборів Українських Біженців в Міттенвальді, Німеччина / редкол.: П. Рогатинський та ін. Воррен-Мічіган, 2001. С. 97 [Товариство Бувших Мешканців Таборів Українських Біженців в Міттенвальді, Німеччина].

⁸¹ Карась Г. о. Богдан Ганушевський через шість десятиліть повертається до свого хору // Західний кур'єр (Івано-Франківськ). 1992. 22 серп.

багатого благословення та Його помочі в новому столітті та витривалості в праці»⁸²

Окремі твори о. Б. Ганушевського видані, зокрема у збірнику «Повік не зів'яне «Первоцвіт»⁸³, який побачив світ за допомогою Ю. Ганушевського (США).

В 1937 році керівництво хору (спершу жіночий, а згодом мішаний склад) обійняла випускниця жіночої учительської семінарії **Іванна Теодорівна Лапук** (1915–1995). В семінарії, яку закінчила в 1935 р. вона навчалася літератури у Миколи Лепкого, музики і співу у Ярослава Барнича — згодом засновника Гуцульського ансамблю пісні і танцю, творця широко відомої пісні «Гуцулка Ксеня», оперет, вокально-хорових творів.

Всього три роки працювала диригента з микитинецьким хором, але спогади про ці роки зігрівали її в далекому Сибірі, куди була вислана як свідомо патріотка, і впродовж тривалого (майже 80 років) життя, коли повернувшись в Україну, не мала роботи і самотньо, проте гордо, зносила випробування долі. У спілкування з п. Іванною (в села її називали «пані Лопуківна») довідуємося про цікавий факт з історії хору. Йшовши пішки на репетиції (тоді це називалося «проби») з мікрорайону «Майзлі» через міст, вона обов'язково мала показати польському жандарму вміст сумки. А оскільки, крім нот, нічого не було, треба було показати їх. Серед партитур був гімн «Ще не вмерла Україна» М. Вербицького, проте без слів. «Я не підписувала їх, — згадувала п. І. Лапук, — бо шандар міг прочитати і мене арештувати, а в нотах він не розумівся». Так молода патріотка, ризикуючи свободою, несла селянам національну музику, підносила їх національну свідомість. Її трагічна смерть напередодні 80-річчя, обірвала не тільки нитку її життя, але і наш зв'язок з довоєнним поколінням диригентів хору.

Під час війни в 1942 році хор очолював **Олекса Маланюк** (1919–1943), який закінчив учительські курси в Самборі, працював педагогом, дякував. Його, як українського патріота, німці арештували під час вистави «Шарика» Я. Барнича в обласному муздрамтеатрі ім. І. Франка 14 листопада 1943 року і 17 листопада розстріляли. Його ім'я виписане серед

---

⁸² Ганушевський, о. Б. Привіт славному хорові «Первоцвіт» в Івано-Франківську — Микитинцях з приводу 100-ліття існування, під проводом шановної пані Карась. Архів хору.

⁸³ «Повік не зів'яне «Первоцвіт»: Збірник хорових творів з репертуару народного самодіяльного хору «Первоцвіт» Народного Дому с. Микитинці / упоряд. Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. 86 с.

побратимів на пам'ятнику на місці трагедії на вулиці Страчених, який відкритий 14 жовтня 2003 року.

У повоєнний час першими керівниками хору були **Василь Дзівінський** та **Семен Шкурган**. Молодий ще тоді С. Шкурган (1938 р. н.) — студент Станіславського музичного училища (нині — Івано-Франківське музичне училище імені Д. Січинського) керує колективом в 1957–1960 рр. Згодом, закінчивши Львівську консерваторію ім. М. Лисенка, він — заслужений артист України, стає професором Краківської музичної академії в Польщі. Семен — батько заслуженого артиста України, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка, провідного соліста оперних театрів Європи Андрія Шкургана. Творчу естафету приймають **Михайло Козленко** (кер. хору в 1963 р.) та **Володимир Зварун** (кер. хору в 1960-х рр., нині — заслужений артист України, керівник чоловічої хорової капели «Червона калина» Центрального Народного Дому).

В 1976 році хором присвоюють почесне звання «народний самодіяльний». Це було великою заслугою учасників колективу, а також художнього керівника та диригента **Степана Коваля** (1914–2001) — здібного організатора, ентузіаста хорової справи, колишнього вояка УПА, який був засуджений НКВС до десяти років ув'язнення в таборах Інти (Сибір). Він очолював колектив в 1972–1983 рр. Неодноразово за участь та успіхи у фестивалях, оглядах-конкурсах колектив нагороджувався дипломами, грамотами.

У 1983–1985 рр. хором керує **Іван Дзьомбак**.

В 1985–1991 роках його очолює **Ігор Семків** (1956–2006) — випускник музично-педагогічного факультету Івано-Франківського педінституту ім. В. Стефаніка, який багато зробив для визнання колективу за межами Прикарпаття. Хор виступав на виставці досягнень народного господарства в Києві, на телебаченні. Незабутнє враження справив на учасників колективу концерт біля пам'ятника на могилі Т. Шевченка у Каневі. А концертні поїздки на Східну Україну (участь у святкуванні 500-ліття Запорізької Січі на Дніпропетровщині (1990 р.) та 350-річчя битви під Берестечком на Рівненщині (1991 р.) не тільки сприяли відродженню забутих пластів української пісенної культури, але й пробуджували національну свідомість «притлумлених» радянською владою українців. Добрим помічником керівника в цей час був концертмейстер Петро Скрипник, нині — священник УГКЦ.

Про діяльність колективу в цей період писала Д. Крушельницька⁸⁴.

⁸⁴ Крушельницька Д. Ніколи не зів'яне «Первоцвіт»: З досвіду роботи народного самодіяльного хору Будинку культури села Микитинець (Буклет). Івано-Франківськ, 1989.

Очолити колектив в 1991 року, ми ставили за мету зберегти кращі традиції хору, а разом з тим підносити його професійний рівень, збагачувати репертуар творами сучасних композиторів. На хвилі національного піднесення колектив активно бере участь у різноманітних акціях, концертах та конкурсах. Він — лауреат обласних фестон духовної музики «Від Різдва до Великодня» (1992 р.), як переможець обласного конкурсу, присвяченого 50-річчю створення УПА, бере участь у святкуваннях з цієї нагоди у м. Києві (1992 р.), дипломант II-го ступеня обласного фестивалю «Наша дума, наша пісня», присвяченого 180-й річниці з дня народження Т.Г.Шевченка (1994 р.), дипломант Першої Галицької хорової Академії (м. Галич, 1997 р.), учасник творчого звіту майстрів мистецтв і художніх колективів Івано-Франківської області в Національному палаці «Україна» (1999 р.), лауреат фестин духовної музики, присвячених 2000-річчю Різдва Христового (2000 р.), учасник Міжнародного шевченківського свята (Івано-Франківськ, 2001 р.).

Хор — постійний учасник святкових концертів в обласному центрі: академія з нагоди 120-річчя станіславівської «Просвіти» (1997 р.), форум демократичних сил Івано-Франківщини (2003 р.), звіт творчих колективів міста Івано-Франківська (1999, 2003 рр.), відкриття меморіальної дошки (м. Івано-Франківськ, 1999 р.) та пам'ятників провідникові ОУН Степану Бандері в с. Микитинці (2007 р.), м. Івано-Франківськ (2009 р.).

Колектив здійснює благодійницьку діяльність: виступає з концертами в обласній школі інтернаті для дітей-сиріт, місцях ув'язнення, давав благодійні концерти для побудови церкви в с. Товмачик Коломийського району, для дітей Долинської школи-інтернату.

Добрими помічниками у роботі з хором є його концертмейстери — заслужений працівник культури України Юрій Фрейда, його сини Олександр і Юрій.

Співацька традиція Микитинець свято зверігається поколіннями селян. По тридцять років співали в хорі Іван Гринів, Ярослав Калитка, Оксана Микула. Майже п'ятдесят років у хорі співають Дмитро Калитка та Василь Гашинський. Основою хору є подружжя, які створили міцні сім'ї і разом співали чи й сьогодні співають в хорі: Ольга та Зеновій Гунчаки, Ганна та Богдан Сливінські, Галина та Михайло Максиміви, Галина та Михайло Сіщуки, Ольга та Іван Назарчуки, Володимир та Марія Голови, Ганна та Зеновій Карасі. В хорі співали сільські голови Ярослав Осудар, Василь Гавриш. Підтримували діяльність колективу директори Народного Дому — Степан Генза, Ганна Кузнєцова, методисти Центрального народного Дому Ольга Левицька, Ганна Шпирка, провідний методист Обласного науково-

методичного центру народної творчості Світлана Лещишин, начальники управління культури міськвиконкому Василь Олексюк, Мирослав Петрик.

З хороми співпрацювали солісти — народні артисти України Володимир Пірус, Михайло Кривень, заслужений артист України Мирослав Петрик, народний аматорський хор «Прикарпаття» с. Угорники (диригент — Ярема Павлик), муніципальна капела бандуристів Центрального народного Дому (керівник — заслужений працівник культури України Марта Шевченко), муніципальний естрадно-симфонічний оркестр (диригент — Валерій Чикирис).

Особливу опіку колективів відчуває віднині діючого сільського голови, колишнього хориста Михайла Сіщука: пошиття нових сценічних костюмів до 110-річного ювілею, фінансування даного видання, забезпечення транспортом для концертів в містах і селах області.

Всі хористи, не жалкуючи свого вільного часу, систематично спішають на репетиції та концерти, продовжуючи славні традиції своїх попередників.

Змінювалися покоління учасників та керівники, але хор не тільки не зникав в плині часу, але й далі примножує славу села, продовжує дарувати радість спілкування з українською піснею.

Готуючись до 90-річчя колективу, учасники з любов'ю назвали його «Первоцвіт». До 95-ої річниці було випущено збірку хорових творів «Повік не зів'яне «Первоцвіт» (1994 р.), яка презентувала основний репертуар хору, набутий у перші роки Незалежності України. Збірка отримала позитивні відгуки в пресі⁸⁵, набула широкої популярності серед аматорських колективів області, стимулювала випуск подібних збірок іншими творчими колективами.

Урочисте відзначення 100-річчя «Первоцвіту», яке відбулося на сцені обласного музично-драматичного театру ім. І. Франка 21 листопада 1999 р., мало на меті представити різножанрові хорові твори за участю муніципального естрадно-симфонічного оркестру (керівник В. Чикирис), інших мистецьких колективів міста. Завдяки міському голові Зіновію Шкутяку було пошито нові сценічні костюми для учасників хору, видруковано ювілейні буклети⁸⁶ та профінансовано це пишне відзначення ювілею.

⁸⁵ Лещишин С. Повік не зів'яне «Первоцвіт»... // Західний кур'єр (Івано-Франківськ). 1994. 11 листоп.

⁸⁶ Карась Г. Ніколи не зів'яне «Первоцвіт»: З історії народного самодіяльного хору «Первоцвіт» села Микитинці. Івано-Франківськ, 1999. (Буклет).

Готуючись до 110-річниці створення, хор презентує нову збірку з діючого репертуару останніх десяти років. Не повторюючи жодного твору із попередньої збірки, ми намагалися підібрати найхарактерніші твори, які складають сьогоднішнє творче обличчя колективу. Хоровий репертуар розміщено в такій тематичній послідовності: авторські твори, духовна музика, колядки, твори на сл. Т. Шевченка, твори сучасних композиторів, українські народні, повстанські пісні. До збірки включено відомі, зрідка виконувані твори, окремі друкуються вперше (зокрема, повстанські пісні «Гарні вечори на Україні», обробку якої для колективу здійснив заслужений працівник культури України Р. Долчук та «Україні слава» в обробці М. Демидюка).

Зважаючи на художньо-освітнє значення хорових творів, що включені до збірки, вона слугуватиме начальнo-методичним посібником для студентів музичних закладів, навчальним матеріалом з предметів диригентсько-хорового циклу, допоможе хормейстерам у доборі репертуару.

Оскільки цього року виповнюється 100 років з дня смерті засновника колективу Дениса Січинського, збірник увічнює його пам'ять, а також всіх диригентів, які працювали з хором, вписує ще одну сторінку в історію українського хорового мистецтва. Ми сподіваємося, що наша скромна праця і наша пісня з прихильністю сприймуться як музикантами-професіоналами, так і аматорами, слугуватиме розвою українського хорового мистецтва.

Ранньою весною, коли скресає сніг, зацвітає краса гірських лісів — первоцвіт. Кажуть, первоцвіт дарує людям здоров'я. Древні греки вважали його квіткою священної гори Олімпу. На честь її кельти-друїди влаштовували народні свята. У жителів швейцарських Альп первоцвіт символізує любов до батьківщини, до рідних місць, до отчого дому. В Україні цю квітку називають ключиками, маючи на увазі, що це своєрідний ключ від літа. Для учасників народного аматорського хору с. Микитинці первоцвіт — символ радості і надії, народної пісні і рідного слова, ключ від щастя і вічної молодості. Хай же ніколи не осипається «Первоцвіт», хай з кожною весною в новому столітті ллється його чарівна пісня на радість людям, на добро!

Ольга Ничай,
заслужений працівник культури України,
професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

У суголоссі хорової пісні⁸⁷

Прикарпаття дзвенить піснями... У суголоссі хорових пісень яскравим, самобутнім постає хор «Первоцвіт», який переступає своє 110-річчя від часу створення. Це один з яскравих, самобутніх колективів у веселковому вінку хорової культури Прикарпаття. Радіємо, що цей хор збагачує своєю творчістю народну скарбницю, в якій нуртує могутня сила народної творчості.

Хор «Первоцвіт» здобув заслужене визнання серед любителів хорового співу. Активна творча діяльність, неповторна виконавська манера, зріла художня цілісність сприяли широкій його популярності серед шанувальників хорового співу і принесли йому справедливе визнання. Глибока правда українського фольклору повернення до життя безцінних перлин народної творчості, творів духовної музики, вкраплення в репертуар хору творів сучасних авторів є високою планкою творчого самоутвердження, а звернення до співу а саррелла — давньою і славною традицією його творчості.

До другої збірки «Первоцвіт»: з пісню у нове тисячоліття», присвяченої 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу, включено найкращі твори з репертуару колективу останнього десятиліття. Репертуарне обличчя хору розмаїте, яскраве, самобутнє. Це авторські твори Д. Січинського на слова І. Франка, А. Пашкевича на слова В. Симоненка, Т. Петриненка, Б. Шиптура та інших авторів. Духовну музику представлено оригінальними творами Є. О. Садовського, В. Шиптура, Р. Бревка; колядки — в обробці М. Леонтовича, В. Симчишина, Р. Хімея; повстанські пісні — в обробці Р. Долчука, М. Демидюка; народні — в обробці Ф. Гощука, М. Демидюка та інших.

Хор «Первоцвіт» прагне бути гідним подиву своїх шанувальників у щирості, безпосередності, в правді показу виконавської майстерності, у творчих пошуках нового репертуару, від концерту до концерту, пере-

⁸⁷ Передмова-рецензія до: «Первоцвіт»: з пісню у нове тисячоліття: збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці, присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу / упоряд.: Ганна Карась. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. С. 9.

ступивши у нове століття, хор оберігає традиції нашого краю, примножує і звеличує його хорове мистецтво.

І нехай ніколи не зів'яне «Первоцвіт», не згасне слава чудового хору, творчий запал його учасників і керівника. Ганна Карась — незмінний, багаторічний керівник хору, яка знає секрети хорового співу, безмежно закохана в народну пісню, розуміє її красу. Мабуть, саме звідси йдуть оті неповторні, тільки цьому хорові властиві манера і стиль виконання, різноманітність хорових прийомів співу і особливий колорит, характер звучання. Хор звучить злагоджено, стройно, емоційно, виразно.

Нова збірка ««Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття» надзвичайно потрібна у наш час для керівників аматорських хорів, для студентів, майбутніх диригентів.

Зичим хору, його керівнику нових творчих злетів, мистецьких удач і знахідок, творчого неспокою і успіхів та нових репертуарних збірників.

Первоцвіту – 105!⁸⁸

У Вас чудовий ювілей!
Тому Вам шана від людей
За працю мудру та натхненну,
За творчість вікову, пісенну.
Ви чарівні, прекрасні й милі,
В Вас свіжість бистрицької хвили.
Ви сильні й дужі супермени —
Окраса й гордість сеї сцени.
Над Україною лунає Ваш спів,
що ніжно серце крає,
Та струн торкається душевних —
Ви завш святкові й небуденні.
Сто п'ять Вам років веселкових
І доля Ваша барвінково
Велить прославити село —
Колиску Вашу й джерело!
Хай «Первоцвіт» в віки простує,
Багато радості дарує!
Вас школа любить і радіє —
Ви ж бо талант й пісенна мрія.

*Педагогічний колектив
Микитинецької ЗШ I–III ступенів*

---

⁸⁸ Надруковано у : «Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття: збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці, присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу / упоряд.: Ганна Карась. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. С. 10.